

Юрій Гришко

Протей

Роман

**Брошнів-Осада
МПП «ТАЛЯ»
2020**

ББК
Г

Юрій Гришко Протей. Брошнів-Осада: МПП «ТАЛЯ», 2020
р. - 177 с.

Епідемії згадуються у історичних джерелах від початку виникнення цивілізації, проте глобальних масштабів вони набули лише у I тисячолітті н. е. У 540 році вперше описано масову пошесть чуми у Європі та Азії, яку потім назвали Юстиніановою, на честь візантійського імператора. За менше ніж сторіччя вона забрала життя близько 150 млн людей, при загальній чисельності людської популяції того часу 450 млн .

У 14 ст пандемія бубонної чуми одночасно лютувала на теренах Африки та Євразії. Зародившись у пустелі Гобі, «Чорна Смерть» поширилась через чисельні загарбницькі війська Золотої Орди. За п'ятдесят років хвороба вигубила до 40% усього населення.

Траплялися в історії також пандемії холери та натуральної віспи, які коштували людству до мільярда життів.

У 1918 році сталася наймасштабніша та найсмертельніша пандемія грипу за всі часи спостережень. Розпочавшись у Іспанії, вірус швидко поширився планетою. За перших тридцять тижнів свого існування «Іспанка» знищила близько 35 млн людей. Всього захворіло близько 600 млн або третина населення планети. Померли, за різними даними, від 60 до 100 млн осіб.

Пандемія коронавірусу 2019 -2020 оголила беззахисність людства перед інфекціями.

На початку 21 століття науковці виявляють все нові види мутованих вірусів грипу, геморагічних лихоманок та резистентних до лікування бактерій. Всесвітня Організація Охорони Здоров'я назвала віруси однією з найбільших загроз для існування людства у майбутньому.

Усі наукові дані, організації та географічні місця, описані у романі є реальними, проте персонажі, як і сюжет є повністю вигаданими і будь який збіг є випадковим.

Пролог

Тихий сплеск води і суворий антарктичний огором із гігантського масиву льоду, засніженими скелями і пронизливими, холодними вітрами змінився на казковий, заворожуючий підводний світ.

Прозорість води біля поверхні бажала б бути кращою, проте нижче поділки десяти метрів видимість поліпшилась, що неабияк здивувало тридцятирічну аквалангістку, доктора біохімії з польської антарктичної станції „Арцтовський” Амелію Ковальську.

– Ти зауважив, Тарасе, яка тут прозора вода? – запитала Амелія у свого напарника. – Це не видається тобі дивним?

– Так, справді прозора. – відповів напарник. – А все тому, що тут глибоко і відчувається доволі сильна течія, ось і наносить воду з відкритого океану.

Тарас Джус – іхтіолог з української станції „Вернадський” завис, немов у невагомості і, ворущачи ластами, розвернувся обличчям до колеги.

– Як добре, що тепер у нас є мобільна радіостанція безпроводного підводного зв'язку. А ще рік тому ми спілкувались під водою лише мовою жестів.

– А на яку відстань розповсюджується сигнал? – поцікавилась Амелія.

– Близько п'ятдесяти метрів. Це, якщо немає крупних водоростей чи інших перешкод. Ти надійно закріпила гарнітуру?

Тарас підплив упритул до Амелії і зазирнув у повнолицеву маску колеги, наче у віконце. Амелія всміхнулася.

– Тепер це вже не важливо. Пливемо до місця призначення.

Випустивши стовп повітряних бульбашок, вона граціозно розвернулася і змахнула ластами перед самісінькою маскою Тараса. Той тільки здивовано здійняв брови і важко зітхнув, а тоді кинувся навздогін за норовливою колегою.

Амелія скептично всміхнулася: на всьому антарктичному півострові і на навколишніх станціях, Тарас Джус був відомим бабієм. І хоча зовнішність в нього була справдні голівудівською, проте його знаки уваги явно не сприяли конструктивній праці.

– Праворуч бачу маленьку колонію помаранчевих актиній і декілька рухливих морських зірок, – озвався Тарас

– Мене тішить, що ти, нарешті, почав думати про роботу, – приязно відповіла польська науковиця. – Шукаймо уважно основний об’єкт досліджень.

Амелія Ковальська відчутно хвилювалася: це вже четверте їхнє з Тарасом занурення і – все марно. Бо об’єкт для досліджень поки що виявити не вдалося. Пригадалася остання зустріч із керівником департаменту біодосліджень SCAR¹ Майклом Сміттом у Женеві, коли їй урочисто вручали грант на дослідження крові рідкісної антарктичної льодяної риби або ще відомою під назвою білокровки (*champsocerphalus gunnari*). Провідних біотехнологів зацікавив антифріз глікопротеїн, речовина, яка міститься у прозорій безбарвній крові риби і запобігає утворенню льодових кристалів під час перебування в воді з мінусовою температурою.

Тоді професор Смітт говорив: „Вам випала унікальна можливість – досліджувати єдину відому істоту на землі,

1 Науковий комітет Антарктичних досліджень

в крові якої повністю відсутній гемоглобін. Увесь кисень вона поглинає безпосередньо з води через поверхню шкіри. Ці дослідження допоможуть у майбутньому генетикам та біохімікам здолати деякі захворювання крові та краще адаптувати людей і тварин до екстремальних погодних умов”. Увесь зал, переповнений науковцями, аплодував Амелії і бажав наукових звершень. Але ось минуло пів року, витрачено більшу частину бюджетних грошей, а зустріти рибу-білокровку так і не вдалося.

– Можливо, її взагалі тут ніколи не було! – із роздратуванням висловила свій сумнів Амелія.

– Та ні, – заперечив їй іхтіолог, – білокровку особисто бачили мій попередник Артур Дідух півтора року тому, а також американські біологи зі станції „Палмер”.

– Її середовище проживання – це двісті-сімсот метрів на глибині океану, а тут – не більше шістдесяти. – Жінка напружено вдивлялася у поверхню морського дна, крізь товщу води.

– Змушений повторюватись, але мабуть, в усьому винна океанська холодна течія, яка приносить сюди багато цікавої живності. Переконаний: наша прозора красуня плаває десь тут.

„Його оптимізму вистачить на десятьох, – подумала Ковальська і спрямувала промінь потужного ліхтаря на темно-зелене скупчення гігантських водоростей..

На відміну від бідної флори і фауни надводного світу на кам’янистій поверхні дна вирувало підводне життя. Дві афіури – невеличкі морські зірки завзято боролися між собою за право пообідати знайденим молюском. Гігантські бочкоподібні губки пасивно розпласталися поміж густих нитковидних водоростей і рівномірно проціджували

морську воду. Величезний морський павук на довгих та тонких лапках допитливо обстежував довкілля, шукаючи собі поживу.

Амелія стривожено поглянула на годинник, і на її витонченому обличчі з'явився стурбований вигляд. Занурення тривало вже двадцять хвилин. Ще рівно стільки ж – і треба повертатися до човна!

Тарас зненацька заволав так, що ледве витримали динаміки:

– Ось вона! Я її бачу!

– Де? Тут нічого не видно!! – розгублено роззиралася Ковальська, намагаючись уздріти дорогоцінний об'єкт.

– Та он же вона, – Тарас хутко підплив до Амелії і вказав напрямок рукою. – Нижче двох маленьких медуз, лежить майже на дні.

– Справді! – схвильовано вигукнула Амелія. – Давай обережно відчиняй клітку.

Білокровка мала подібний вигляд до прісноводної щуки, приблизно сорок сантиметрів завдовжки, лише була прозорою, немовби зі скла, із синюватим відтінком. Рибина заворушилася аж тоді, коли її тіла торкнувся спінок клітки, проте було вже надто пізно: іхтіолог спритно зачинив дверцята. Білокровка сонно поворушила прозорими плавниками і заспокоїлася.

– Ура! Ми це зробили! – науковиця взяла в обійми свого українського колегу. Її блакитні очі світилися щастям. – Якби могла, то розцілувала б тебе!

– Для цього в тебе буде ще не одна нагода, – скромно сказав Тарас. – Час повертатися: справу зроблено.

Раптом Ковальська уважно подивилася в напрямку берега і направила туди промінь ліхтаря:

– Тарасе! А що то там за самотня скеля? Серед положого дна? Дивно...

– Не бачу нічого дивного: весь Антарктичний півострів – це суцільні скелі та гори, і земля Грехама, в водах якої ми перебуваємо, – не виняток.

– Тарасику! Це корабель! Старий затонулий корабель!

Тарас Джус ввімкнув свій ліхтар і направив пучок світла на ймовірний корабель. На глибині тридцяти семи метрів світло з поверхні ледь-ледь проходить крізь товщу води, тому видимість вкрай низька. Проте на відстані восьми метрів іхтіолог побачив контури величезного залізного велетня, що завалився на бік і від тривалого перебування на морському дні весь заіржавів, вкрився намулом та наростами.

Корабель був довшим, ніж головний корпус у якому Джус мешкав на станції «Вернадський» і частково загрузнув у донному намулі. Коли аквалангісти підпливли до нього ближче, – з розбитого ілюмінатора вилетіла перелякана рибина і дременула у відкрите море, щосили кермуючи хвостом.

– Поглянь, тут назва! – Амелія протерла рукавичкою наліт на поверхні, і поміж іржі проступилися великі білі літери: „Kuhner” F-811.

– Німецькою це означає „сміливий”, отже, це німецький корабель, а точніше – військово-десантна баржа, призначена для перевезення військових, – сказав Тарас.

– Але як вона опинилася тут, у морі Белінсгаузена, на краю світу?

– Хм, важко сказати, проте нацисти проявляли підвищений інтерес до Антарктики, мабуть, тому і їхня баржа тут.

Залишаючи за собою стовп повітряних бульбашок, Джус підплив упритул до іржавого корпусу і почав протирати замулений ілюмінатор. Знявши глей, він націлив промінь ліхтаревого світла крізь товсте скло.

– Нічого не видно, одна чорнота... – пробурмотів іхтіолог.

– Тарасе, варто розпочати підйом. Адже ще треба пройти декомпресію².

– Зажди ще хвилинку. Це ж феноменальна знахідка! Ми – біологи, а ввійдемо в історію за археологічне відкриття. Я впевнений, що вже за пару днів тут буде вся археологічна еліта світу!

– Святі Небеса! Невже цей мотлох може когось зацікавити? – Ковальська, відпливши на декілька метрів від мертвого корабля, скептично поглянула на нього. – Він увесь прогнів та заіржавів, туди залізити буде надзвичайно небезпечно.

Іхтіолог обпливав баржу і світив у її темні закутки ліхтарем. Навколо неї із кам'янистого дна стирчали обломки труб, відірвані фрагменти корпусу. Океан потихеньку руйнував це творіння людських рук і, якби не випадковий візит біологів, то хто зна, чи не навічно б поглинув Посейдон цю чергову таємницю останньої світової війни.

2 Декомпресія – це комплекс заходів, який дає можливість аквалангісту піднятися на поверхню з глибини без шкоди для здоров'я. На поверхні землі на людський організм діє тиск в одну атмосферу, а склад повітря – 21 % кисню і 79 % азоту. На глибині моря кожні десять метрів людини додає їй по одній атмосфері тиску води. Під впливом підвищеного тиску азот у крові людини перстає бути інертним і проникає через судини у всі куточки організму. Якщо під час підйому на поверхню не робити зупинки (декомпресію), то азот у крові та тканинах утворює великі бульбашки, що призводить до кровотеч, сильних болей, тромбоемболії (кесонова хвороба).

Поки Тарас Джус щось коментуючи, досліджував знахідку, Амелія підняла клітку із білокровкою до своєї маски і уважно розглядала унікальну рибину. Остання перебувала у цілковитій апатії і практично ні на що не реагувала. Це й не дивно, оскільки відсутність гемоглобіну спричиняє низький метаболізм і економне витричання енергії. Риба поживлюється тільки в пошуках здобичі, а зараз вонна тільки ледь помітно працювала прозорими зябрами.

Зненацька над головами науковців промайнула величезна тінь, так що світло-зелена прозора вода помітно потемніла. Ковальська підвела голову і не повірила очам. Від подиву розкрила рот і декілька разів заплющила очі, відганяючи, як їй здавалося, марево.

–Цього не може бути... – тихо прошепотіла аквалангістка. – Це, мабуть, вплив азотного наркозу³.

–Що ти сказала? Я не почув! – спитав іхтіолог, все ще обстежуючи баржу.

–Обережно! – закричала Амелія з гримасою жаху на обличчі. – Тут *Mesonychoteuthis hamiltoni*!⁴

Велетенська істота з легенд, яку стародавні моряки називали кракеном і з острахом хрестилися вже тільки від однієї згадки про неї, з'явилася, немов із якогось сюрреалістичного полотна і, гребучи здоровенними плавниками, підпливала до затонулого корабля. Її крупне, циліндричне тіло криваво-червоного кольору та колосального розміру щупальці давали всі підстави Амелії припустити, що монстр має близько чотирнадцяти метрів довжини, а важить – до пів тонни. А його очі, великі, мов

3 ЗНОСКИ НЕМАЄ????

4 Антарктичний гігантський кальмар (лат.)

чайні блюдця, чорніли первозданною, хижою люттю, яка черпає енергію в інстинкті виживання і безперервному бажанні їсти.

В цю мить, коли Тарас Джус розвернувся на сто вісімдесят градусів, могутні товсті щупальці, що нагадували корені старого дуба, обхопили його тіло і боляче впилися в нього своїми присосками з гострими, у декілька сантиметрів довжини, гачками. Чудовисько надійно зафіксувало жертву у своїх смертоносних обіймах.

Вода навколо забарвилась невеличкими плямами темної крові. Очевидно, щупальці пробрили гідрокостюм.

– Аа! Аа! Рятуйте! – закричав несамовито Тарас.

Гігатський кальмар, долаючи опір здобичі і пристосовуючись до її досить значної ваги, повільно почав відпливати. При цьому обмотував іхтіолога всіма своїми вісьмома кінцівками.

Амелія вже не чула крику товариша, тільки – хрип та тріск у динаміку. Початкове заціпеніння минулося, і вона, кидаючи клітку з білокровкою, сміливо кинулася навздогін, на ходу дістаючи ніж, що кріпився на стегні. Вона бачила, як Джус відчайдушно борсався, намагаючись вивільнитись із полону, як навколо нього вирують тисячі повітряних бульбашок, здіймаючись швидко на поверхню.

„Це погано, – подумала Ковальська. – Гідрокостюм пробитий. Холодна вода вб’є Тараса за кілька хвилин”.

Тимчасом хижак навіть і не мав наміру позбуватися впольованого обіду і волочив бідолашного аквалангіста до скелястого берега, де глибина не зменшувалася, а навпаки: з’явилася невелика западина. Скелі тут здіймалися просто з води, а навколо них – навіть натяку на крихітний пляж для пінгвінів чи тюленів.

Амелія, щосили орудуючи ластами, з ножем напоготові, наскочила на глибинного монстра, немов розгнівана шуліка, і наносила колоті та різані удари по його потворних, багряних щупальцях. Із глибоких ран почала витікати густа, блакитна кров. Кальмар, судомно смикаючи головоногим тілом на всі боки, втім, свою здобич не відпускав. Ковальська, не розраховувши удар, розсікла ножем лишень товщу води і відстала на декілька метрів. В її голові гучно били барабани пульсуючих судин, відлунюючи глухими ударами в вухах. Холодний піт заливав обличчя, а в свідомості залишалась тільки одна думка: „Без Джуса на поверхню не повернись!”

– Тримайся, Тарасе. Я йду за тобою! – вигукнула Ковальська і приготувалася далі шматувати хижого і невагомного кальмара.

Зауваживши скелисті стіни навколо, Амелія здогадалася, що перед ними – якась вузька бухта. А коли сюди перестало проникати денне світло, то вона збагнула, що це – величезний грот. Ввімкнувши маленький ліхтарик над маскою, Амелія розгледіла гігантське чорне око на тілі чудовиська. Миттєво прицілившись, нанесла потужний удар у тендітну очну тканину, перетворюючи її у в’язку юшку. Якби монстр міг заревіти, то він би безумовно зробив це. Затремтівши всім своїм велетенським тілом, кальмар закрутився, немов дзига, і випустив ледь живу жертву. Через долю секунди шокована жінка вже його не бачила. Підхопивши обм’яклого іхтіолога, вона інстинктивно потягла його уверх. Тарас Джус, як не дивно, дихав. Подача повітря з балону не була ушкоджена. Проте розгерметизований костюм загрожував швидким переохолодженням. За температури води – плюс один градус – смерть настає швидко.

– Ще трішки, ще потерпи... – бурмотіла Ковальська. – Вже близько...

Через хвилину обоє впливли на поверхню води. Навколо їх оточувала непроглядна темрява. Волочачи за собою напівпритомного чоловіка, Амелія ввімкнула його ліхтарик на масці. І саме вчасно. Бо мало не нашттовхнулись на велетенську, гладку стіну. Ковальська провела рукою по ній.

Метал! – здивовано вигукнула Амелія. Пропливши ще десяток метрів, жінка переконалася, що металева стіна закінилась. Далі починався низький бетонний берег, а можливо, – пірс. Вибравшись на нього, науковиця з останніх сил витягнула і свого колегу. Відімкнула подачу кисню і зняла маски.

– Ми вижили! Ми врятовані! – повторювала вона, слабо посміхаючись побілілими від холоду губами.

Полежавши нерухомо не більше хвилини, Ковальська почала розтирати іхтіолога, щоб привести його до тями. Із чисельних ушкоджень на гідрокостюмі просочувалась кров, проте небезпечних кровотеч начебто не було.

– Мамо! Мамо! – кволо промовив Джус, ворущачи головою, але не розплющуючи очей.

– Ось як воно буває! Чоловіки у небезпеці завжди кличуть маму! – стомлено усміхнулась Амелія і звелась на ноги. Взявши дві маски і ліхтарі, вона просвічувала простір навколо, намагаючись зрозуміти, куди це їх занесло? Шорстка залізобетонна підлога різко обривалась на краю чорними водами.

Перевівши світло ліворуч, Ковальська завмерла і від подиву відкрила рот. Хоча б навіть не подумала, що її цього дня можна ще чимось здивувати. Поруч, біля пірсу

чорною металевою горою, немов велетенський кит, стояв пришвартований підводний човен.

Навколо панувала суцільна тиша, тільки десь неподалік одинокі краплі води, падаючи, розбивались об бетон. Ковальська наблизилась до субмарини ближче, освітлюючи ліхтарями її темний корпус. Тим часом пронизливий холод почав нагадувати їй, що час вибиратися із цього царства темряви.

– Підводний човен також німецький, – промовив Джус слабким голосом. – Бачиш серію та номер?

Амелія кивнула:

– Так, напис „U-890”. Проте мене хвилює інше: як нам вибратися звідси? У тебе пошкоджений гідрокостюм.

– Пливи сама і повертайся з новим костюмом та підмогою, – відповів іхтіолог. – І ще: дякую тобі, ти врятувала мені життя.

Глава 1

26 листопада

о. Зміїний. Чорне море. Україна.

Яскраве осіннє світило вигравало сотнями сонячних зайчиків на піщано-кам'янистому дні. На п'ятиметровій глибині було чутне тільки шипіння від регулятора, який подає повітря з балону, та шум від чисельних газових бульок під час видиху. Все інше – це думки у власній голові, які завжди рояться, немов бджоли, і особливо відчутні у мовчазному підводному світі.

Для Максима присутність поруч Жанни додавала і впевненості, і тривоги водночас. Однозначно, що Максим би нізащо не дозволив їй занурюватись під воду і працювати у парі з кимось іншим. Тільки маючи змогу тримати її в полі свого зору, він міг дихати спокійно. Проте почуття відповідальності за її безпеку спонукало його кожні десять хвилин відволікатися від роботи і перевіряти, чи в дівчини все гаразд. В цей же час Жанна безтурботно, уподібнюючись невагомій пір'їні, ледь перебирала ластами. Відчувши на собі пильний погляд хлопця, вона різко повернула голову. Напружила м'язи обличчя, силкуючись усміхнутись. Проте через дихальну трубку в неї нічого не вийшло. Вона просто підняла великий палець руки у чорній рукавичці. Мовляв, „Все добре!”, і знову взялася до роботи.

Протекцію потрапити на підводні розкопки біля острова Зміїний зробив для них професор Рибачук, який після недавніх пригод у Норвегії став для Максима особливо близьким другом, наставником у царині археології. У Макса, незважаючи на те, що він готувався стати лікарем і

ось-ось мав закінчити університет, була глибока пристрасть і найбільше хобі в житті – розкопки. Довідавшись, що інститут археології Національної Академії Наук України ввів їх до списку учасників експедиції, Максим, Жанна та їхній друг Сергій Корольов відразу записалися в члени дайвінг-клубу і стали посилено опановувати мистецтво підводного плавання з аквалангами. У Макса із Жанною все чудово виходило і вони почувалися в воді, немов рибини, а Корольов відверто боявся пірнати, проте якимось дивом після завершення курсів роздобув посвідчення дайвера. От і зараз він залишився на березі із картами морського дна та впорядковував знахідки, кодифікуючи і занотовуючи все у ноутбук.

Максим тримав у руках водострумний інжектор, який мав вигляд товстої трубки, та діяв за принципом домашнього порохотягу, тільки в цьому випадку під водою. Знімаючи сантиметр за сантиметром шар морського намулу, археологи віднайшли уламки грецького торгового судна третього століття до нашої ери. Уламки корабельної деревини, глиняні черепки та декілька бронзових цв'яхів – ось усі скромні знахідки за два тижні наполегливих пошуків. Вже завтра термін університетської відпустки закінчиться і потрібно терміново повертатися до Львова, аби готуватися до сесії. Невже так і доведеться поїхати, не знайшовши нічого цінного?

Руки у Максима затремтіли, коли із товстих нашарувань мулу та піску з'явилося спочатку вузьке горло, а тоді – ціла основа великого глека із напівкруглими ручками.

Чорна кераміка із червоно-жовтими зображеннями воїнів на запряженій бойовими кіньми колісниці змусила серце юнака забитися частіше. “Ця амфора, очевидно,

грецька, періоду колонізації Північного Чорномор'я, приблизно четвертого-третього століть до нашої ери”, – подумав Макс і підняв посудину із дна.

За легендою, острів Зміїний підняла з морського дна богиня Фетида для свого сина Ахілла. Греки, перетворивши цей шматок скелястого берега у центр поклоніння Ахіллесу, збудували тут величний храм. Про це згадують у своїх творах Овідій, Страбон та Геродот. Відповідно тематика малюнків на посуді – військова.

З-за спини вигулькнула Жанна. Її очі сяяли захопленням та неймовірною радістю від Максимової знахідки. Через хвилину підіплив професор Дубина – керівник експедиції. Поплескавши Макса по плечу, він подав йому знак – піднятися на верх.

Випірнувши з води і знявши маску з обличчя, Макс побачив натовп біля пляжу, саме там, де вони мали вийти на берег. Від здивування його зволожені чорні брови піднялися вгору. Кремезну фігуру майора Вадима Титаркевича важко було переплутати із чиеюсь іншою. Його абсолютно лиса голова виблискувала на осінньому сонці. Поруч стояв ще якийсь незнайомец у військовій формі. На пагорбі, за наметовим табором виднівся гелікоптер з понуро опущеними лопастями.

Сергій Корольов тримав у своїх товстих пальцях якісь мапи і захоплено про щось розповідав. Проте коли майор зауважив аквалангістів, то зробив їм назустріч кілька кроків, відверто ігноруючи запальний монолог товстуна.

– Так, так, – весело промовив Титаркевич. – А ось і наш Іхтіандр, а з ним – і його Гутієре⁵. А ми вже вас зачекалися.

5 Головні персонажі роману Олександра Беляєва „Людина-амфібія”.

– Привіт, Вадиме! – на ходу здіймаючи гумову рукавичку, Макс потис йому руку.

– Рада вас знову бачити! – весело привіталася Жанна.
– А ми ось грецьку амфору на дні знайшли!

– Я, взагалі, переконаний: там, де Макс, там – повно пригод та відкриттів.

Максим зупинився біля гостей, привітався також із пілотом гелікоптера і почав вивільнятися із ластів та гідрокостюму. Експедитори обступили професора Дубину і, голосно вигукуючи слова захоплення, ретельно розглядли грецьку амфору.

– Ми вже два місяці не бачились, тільки двічі зідзвонювались, – обережно почав Максим, – і ось раптом ти тут. Щось надзвичайне сталося?

– Сталося, – лаконічно відповів майор і перш, ніж вмотитись на розкладне крісло, обережно перевірів його на міцність. – Мене післав до тебе генерал Головчук.

– Справді? А чому Степан Матвійович сам не зателефонував?

А ось це він власне і збирається зробити.

Титаркевич видобув із кишені куртки мобільний телефон, потицяв на декілька кнопок і передав юнакові.

– Слухаю! – невпевнено проказав Макс.

– Вітаю тебе, друже! – пролунав у слухавці знайомий голос. – Вибач, що сконтактуємося із тобою в такий несподіваний спосіб, але нашій державі знову знадобилися твої здібності та твій талант. Ось ми і сподіваємося, що ти погодишся попрацювати ще раз із нами.

– Які такі здібності? – спробував заперечити хлопець.
– Я – звичайний студент-медик, який сподівається закінчити медуніверситет через півроку, якщо звісно знову щось не станеться.

– У нас, Максиме, гострий дефіцит з надійними перевіреними кадрами. А тебе ми добре знаємо і довіряємо тобі. Крім того, я чув, що ти першокласний дайвер.

– Треба десь лізти у воду?

– Саме так, – підтвердив генерал і перефразував вислів із відомого кінофільму, – твоя місія, якщо ти на неї погодишся, передбачає політ до Антарктики, а саме на острів Галіндез, там перебуває наша полярна експедиція на станції „Академік Вернадський”. Тамтешні вчені знайшли дещо цікаве, і ми відряджаємо туди групу співробітників, у яку хочемо ввести також і тебе.

– А університет? – завагався Максим. – У мене на носі зимова сесія!

– За це не хвилюйся. Складеш іспити індивідуально, коли повернешся. З ректором я вже домовився, і він радо тебе відпустив.

Максим здивовано поглянув на майора, а той лише розвів руками та усміхнувся. Сумніви в душі Максима почали швидко згасати. Поїздка до Антарктиди, на шостий континент! Хто з юнаків про таке не мріяв!

– А коли вирушаємо? – коротко запитав Макс.

– Негайно, – почувлося в слухавці. – Дуже радий, що ти погодився. Ти про це не пошкодуєш. Завтра ваша група відлітає через Мадрид до Ушуайї. Це – південь Аргентини.

– Так, так, я знаю, де це.

– От і добре. Через три години зустрінемося.

Генерал від’єднався, а приголомшений Максим сів у крісло поруч із майором. Все сталося так несподівано, що він тільки тепер почав усвідомлювати масштаби грядущих подій. Вадим Титаркевич натомість спокійно попивав гарячу каву із термоса і блаженно всміхався.

– Хто ще летить? – запитав Максим у Титаркевича.

– Ти, я і ще професор історії Євген Ткач.

– І все? Так мало людей?

– Це не військова операція, а швидше – наукова.

Генерал Головчук сьогодні ввечері все детально пояснить.

До намету ввійшла Жанна і втомлено присіла на спальний мішок. Максим налив для дівчини каву і протягнув їй чашку.

– Я сьогодні відлітаю до Антарктиди, – повідомив він Жанні.

– Що?! – Жанна схопилася на ноги. – Та жартуєш?

– Ні, це правда.

– То ось для чого ви прилетіли, – поглянула дівчина на майора. – А мене, звісно ж, ви не берете?

– На жаль, ні, – тихо відповів майор.

Максим приготувався до бурхливої реакції, так хвилин на десять. Проте Жанна тихо сіла поруч і, прихиливши свою голову до Максимового плеча, спокійно сказала:

– Я буду хвилюватись. Ти хоч телефонуй за можливості...

Через сорок хвилин гелікоптер із пасажирами, здійснивши напівколо над кам'яним островом, попрямував на північ.

Глава 3

Головне управління військової

Розвідки Міністерства Оборони України

м Київ

– Знайомтесь, це – Євген Олександрович Ткач, доктор історичних наук, професор, один із найкращих наших

фахівців з історії другої світової війни, а також – з усіх інших тем, які мають стосунок до нацистської Німеччини.

Чоловіку, якого генерал Головчук відрекомендував Максимові, було років сорок. Він мав похмурий вигляд, а його чуприна вже бралася сивиною. Професор ледь помітно кивнув, вітаючись, а господар кабінету важко опустився у своє крісло.

– Степане Матвійовичу, хотілося б знати, з чим ми будемо мати справу? – спитав майор Титаркевич. У класичному темному костюмі й при краватці, він сидів праворуч від шефа. Навпроти розмістились Максим та професор Ткач.

– Отож, – Головчук сухо кашлянув, – як ви вже знаєте, завтра ви всі вирушаєте до Антарктиди. Політ буде приватним, із декількома пересадками. На жаль, прямої доставки на шостий континент ми собі дозволити не можемо. В Ушуайї з вами сконтактується наша людина, яка допоможе вам дістатися станції Вернадського та посприє із необхідним спорядженням.

Генерал багатозначно поглянув на Титаркевича, а майор при цьому ледь помітно кивнув головою.

– Пане генерале, окресліть, будь ласка, мою місію у цій поїздці, – озвався професор Ткач, – бо я, якщо чесно, взагалі не розумію, для чого вам там можу знадобитися?

– Терпіння, Євгене Олександровичу, терпіння... – розвідник підняв праву руку і усміхнувся. – Ви всі зараз про все дізнаєтесь. Два дні тому наш морський біолог із польською колегою, поруч із землею Грехема натрапили на затонулу німецьку баржу часів другої світової війни. У баржі знайдено повно людських скелетів. За приблизними підрахунками, там загинуло близько трьохсот чоловік. На

баржі не виявлені видимі пошкодження і вона ймовірно була затоплена навмисно.

– Нічого собі.... – видихнув професор.

– Це ще не все, – вів далі генерал, – поруч було виявлено величезний підводний грот, у якому, уявіть собі, оселився гігантський кальмар. Цього монстра біологи прогнали не без пригод, а у гроті натрапили на покинутий німецький підводний човен та таємну базу. Наші вчені-полярники ще не проникали туди, а з нетерпінням чекають на вас. Бо ніхто не знає, що там, у середині, може бути. Проте сама баржа із субмариною – це вже сенсація, про яку поки що ніхто не знає.

Головчук застерезливо підняв вказвний палець і пильно обвів усіх холодним поглядом.

– А ви певнені, що ми впораємося? – стурбовано запитав професор, потираючи чоло.

– Цілком. На станції „Вернадський” є ще десять полярників. Вони готові допомагати вам у роботі. Всі вони науковці – геофізики, метеорологи, біохіміки та інші вчені. Всі мають ступені докторів наук, так що вам буде легко з ними співпрацювати, – пообіцяв професорові генерал. – Ви, Євгене Олександровичу, відповідатимете за наукову частину операції. А Вадим бере на себе організаційні та безпекові питання.

– Слухаюсь, пане генерале.

– А я? – скромно озвався Максим.

– А ти, мій юний друже, – генерал підвівся з крісла і, підійшовши до хлопця, поклав руку йому на плече, – ти будеш помічником Титаркевича. Він – чудовий солдат та організатор, але потребує підтримки когось із adeptів науки, кому міг би довіряти. Крім того, навик підводного

плавання там, куди ви вирушаєте, знадобляться найбільше.

– Дякую за довіру, – відповів Макс, – сподіваюся стати корисним.

– Тоді до праці, бо ще багато чого треба зробити. Зв'язок – через супутниковий передавач.

Вслід за генералом всі повставали і покинули кабінет. Максимові було радісно на серці та злегка паморочилась голова у передчутті колосальних пригод.

Літак „Боїнг-737” відірвався від землі, і потужна сила прискорення втиснула Максима та його попутників, Вадима й професора Євгена Ткача до спинок, змушуючи відкинути голови назад і заплющити очі. Коли авіалайнер вирівнявся, набравши висоту, Макс зауважив, що професор і далі продовжує сидіти пристібнутим пасками безпеки і напружено позираючи на всі боки. Виявляється, історик боїться перельотів. Дивно, бо генерал говорив, що той – чудовий драйвер. А тут професор сидів, міцно вчепившись за ручки крісла зімкнувши побілілі губи, а на його високім лобі виступили краплини поту.

Євгене Олександровичу, літаки – це найбезпечніший вид транспорту, де вірогідність нещасного випадку нижча, ніж вдавитися під час обіду, – тихо запевнив професора майор Титаркевич, що сидів поруч.

–Так, так, звичайно... –Тільки й зміг пробелькотіти професор і заплющив очі.

Максим повернув обличчя до ілюмінатора і спостерігав за білою ковдрою хмар, яка щільно закривала землю. Його навпаки, перельоти серед небесної блакиті тільки

заспокоювали. Пригадалася вчорашня розмова телефоном із батьками. Мама була налаштована проти антарктичної експедиції, наголошувала на важливості успішного складання іспитів у університеті. Будучи лікарем, вона переймалася його мабутнім фахом особливо. Батько, навпаки, підтримав його. Сказав: „Найперше Максим повинен стати справжньою людиною, чоловіком, а добрим фахівцем він і так буде, талант у нього в крові”. Отож, завдяки батькові, сімейна рада його на цю поїздку поблагословила. Правда, бабуся, Варвара Євдокимівна, намагалася передати терміново до столиці дві пари теплих шкарпеток, які не так давно зв’язала для улюбленого внука. Мовляв, це ж – Антарктида, а ноги треба тримати в теплі. Макс переконав її, що у військових цей елемент одягу – найтепліший, і тому проблем зі здоров’ям у нього не буде...

У Мадриді, в часі очікування рейсу до Буенос-Аеросу, майор Титаркевич, виявивши милосердя, купив пляшечку французького бренді і розпив її із багатостраждальним професором. Обличчя останнього пожвавилася, відкрилося рум’янцем, а сам він, перебуваючи в добрім гуморі, дещо призабув про свою аерофобію і тепер захоплено розповідав про об’єкти своїх досліджень.

– А ви знали, що багаторічний керівник абверу, військової розвідки нацистів Вільгельм Канаріс вважався доволі суперечливою людиною? Професійний військовий моряк та талановитий розвідник, він зарекомендував себе палким прихильником Адольфа Гітлера. Водночас бурхливо реагував на звірства та військові злочини, які чинили війська СС чи гестапівці. В травні 1941 року він таємно допоміг декільком сотням євреїв виїхати із окупованої Данії, а п’ятнадцятого вересня того ж року

надіслав гнівний лист у ставку фюрера, засуджуючи масові вбивства полонених у таборах смерті. Канаріс вважав, що така жорстокість може зашкодити інтересам Рейху.

– Справді? – Титаркевич здивовано поглянув на історика. – Нас у військовій академії навчали, що адмірал Канаріс – злочинець.

– Безперечно, – погодився професор. – Канаріс причетний до безлічі військових злочинів, проте Ізраїльські релігійні організації декілька разів навіть піднімали питання про визнання адмірала „праведником світу” за порятунок євреїв.

– Дивно, – втрутився в їхню розмову Максим, – і як склалася його подальша доля?

– Кепсько. В липні 1944 року його арештували, а через дев’ять місяців, 9 квітня, повісили, звинувативши в таємних перемовинах з англійцями, які він дійсно провадив, домовляючись про мир та краще майбутнє для Німеччини.

– Тобто, він місяць не дожив до звільнення? – Максим відчув навіть жаль до головного розвідника нацистів.

– Саме так, – погодився Ткач. – Нюрнберзький судовий процес був би для нього куди милосерднішим, ніж до його шефів.

Професор торохтів ще майже годину, розповідаючи справді про цікаві історичні події з часів другої світової.

Після того, як стюардеси роздали вечерю, а опісля вимкнули головне освітлення, більшість пасажирів поринула в сон. Професор заснув миттєво із блаженним виглядом на обличчі. Майор Титаркевич лише дрімив, час від часу ледь розплющуючи очі і легенько плямкаючи

губами. Попереду чекало ще одинадцять годин лету через Атлантику. Давні мореплаці долали цю відстань протягом місяця, а сучасним мандрівникам достатньо було однієї ночі.

Глава 4

29 листопада

Місто Ушуайя. Аргентина

Шістдесятитисячне, найпівденніше місто планети мандрівників зустріло похмурою, вітряною погодою. Низькі, сірі хмари пролітали невисоко над морем, яке розбивало свої хвилі об доки найбільшого морського порту в регіоні. Величезний банер на головній вулиці міста засвідчував цікавий географічний факт: „Ushuaia – fin del mundo” – „Ушуайя – край світу”. Насправді на Вогняній Землі, крім цього населеного пункту, розташовуються ще кілька рибацьких поселень, проте їм не зрівнятися із цим портовим містом – туристичним центром із готелями, ресторанами та власним аеропортом. Щороку місто гостинно приймає всіх мандрівників, котрі подорожують навколо мису Горн, а також усіх, хто бажає відвідати Антарктиду: до неї звідси менше тисячі кілометрів.

Прогулюючись вулицею „Сан-Мартен”, маленький загін із трьох осіб розглядав вітрини різноманітних магазинів, вивіски готелів та ресторанів. Величезні двоповерхові автобуси, час від часу проїжджаючи повз, спричиняли гуркіт та задимлення. Навколо міста велично височів гірський хребет із засніженими вершинами, які, немов гострі рифи, розпорювали похмуре полотно хмар.

У невеличкому сквері, біля входу до готелю „Los Andes” їх гукнув чоловік у темній шкіряній куртці і в чорнім картузі.

– Ви часом не заблукали?

Всі троє, не очікуючи почути рідну мову, здивовано оглянулись.

– Павло Грабовський? – запитав майор.

– Так, це я, – відповів чоловік, усміхаючись, і кожному по черзі потис руку. – Колишній військовий аташе посольства Радянського Союзу у Буенос-Аеросі. Після розпаду СРСР залишився тут, одружився, а тепер – на пенсії. Проте завжди готовий допомагати моєму давньому товаришу Степану Матвійовичу Головчуку.

– Дякуємо щиро, нам допомога не завадить, – Вадим Татаркевич став поруч із колишнім дипломатом.

– І що саме вам потрібно? – запитав Грабовський.

– Насамперед, ми шукаємо місце, де б можна було гарненько пообідати, – весело сказав майор, – а то в животі у нас кишки грають марш.

– А! Ну, це можна. Тут поруч – зразковий ресторан із морською кухнею.

Через десять хвилин Максим, майор Титаркевич та професор Ткач, розчленовуючи гігантського краба, добували з нього ніжне рожеве м'ясо. Офіціант розставляв на столі салати та напої.

– Отже, я так розумію, вам необхідно потрапити до Антарктиди? – запитав Грабовський, попиваючи чай.

– Так, на острові Галіндез. Там – наша полярна станція, – Вадим припинив їсти і поглянув на співбесідника. – А також нам потрібна автоматична зброя і портативні передавачі зв'язку.

– Справді? – здивувався дипломат. – З ким же ви там хочете воювати? З пінгвінами?

– Ні, – не підтримав жарту майор, – поруч зі станцією з'явилися браконьєри, які всупереч законодавству полюють на китів, а недавно почали погрожувати персоналу станції. От нас і відрядили – підстрахувати полярників.

– Гм, вирішуйте проблему самотужки, не створюючи зайвого галасу. Розумію.

Грабовський глибоко замислився, щось метикуючи, а мандрівникам подали каву і шматки шоколадного торта.

– Що ж, – порушив мовчанку професор Ткач, – кава тут незрівнянна. Це вже мені подобається.

– І торти також! – додав Макс, витираючи губи серветкою.

– Насолоджуйтесь, поки є можливість. В Антарктиді такого не буде, – Титаркевич і собі налив запашного напою з кавника.

– Отже, друзі, – Грабовський обвів товариство поглядом. – Експурсійні яхти і більші кораблі вирушають до Антарктичного півострова майже щодня. З цим проблем не виникне, лишень щоб ви мали чим їм заплатити. А щодо спецспорядження... Їдьмо зараз на один невеличкий склад. Тут зовсім не далеко.

Колишній дипломат підвівся з місця і жестом руки запросив усіх йти за ним.

Павло Грабовський визирнув із вікна своєї старенької „Тойоти”, і сторож, упізнавши його, відчинив металеву браму. Автомобіль в'їхав на територію припортових

складів. Через декілька хвилин мандрівники стояли перед дверми нічим не помітного складу під номером 196. Господар хутко із брязканням перекрутив декілька разів замок і запустив усіх до середини.

Склад був переповнений різним автомобільним мотлохом, а в центрі стояв старий вантажний мікроавтобус. Грабовський наблизився до великої металевої шафи і відчинив її навстіж. Очі в відвідувачів розбіглися від великої кількості стрілецької зброї на будь який смак, що містилася на стелажах.

– Тут загалом європейські зразки двадцятидесятирічної давності. Все в чудовім стані й готове до застосування. Ми взагалі-то це все колумбійцям продаємо, інколи з Венесуели та Мексики хтось навідується...

Господар складу відійшов у бік, а його місце зайняв майор Титаркевич, очі якого заблищали від притаманного йому військового азарту. Максим також зацікавлено розглядав смертоносні експонати, натомість професор із відвертою байдужістю ледь повернув голову в бік арсеналу.

– Щоб я луснув, якщо це не те, що нам потрібно! – вигукнуву Титаркевич і, потягнувшись, дістав AR-15 – американську напівавтоматичну гвинтівку.

– Надійний екземпляр,- прокоментував Грабовський, - проте я вам рекомендую М 4 – автоматичний карабін. Калібр, 5, 56 міліметрів, уражаюча відстань – шістсот метрів. Додаються лазерний та оптичний приціли, глушник і тактичний ліхтар.

– Знаю цю штурмову гвинтівку. Вона перебуває на озброєнні спецзагонів США, дуже гарний варіант, проте надто громіздкий, займає багато місця.

– Ну, тоді придивіться ось до цього, – порадив Грабовський. – Це Magpul PDR. Розробка 2012 року, перебуває на озброєнні спецсил НАТО, вага – всього 1,8 кілограма, коробковий магазин та тридцять патронів 5,56 міліметра. Невеличкий і компактний штурмовий автомат.

– О! Це вже цікаво! – Титаркевич взяв у свої дужі руки тупоносий автомат, і склалось враження, що він – іграшковий.

– Бракує солідності та ефектності, – зауважив Максим. – Яюсь дуже скромно.

– Так і потрібно. Ми – військова розвідка, а не рота почесної варті. – Ці слова Вадим сказав Максимові на вухо і доброзичливо штовхнув його в бік.

– То який ваш вибір? – запитав гостей Грабовський. – Ще є італійські „Spektre” та ізраїльські короткоствольні автомати для ближнього бою.

– Ні, нам підходить Magpul. Беремо два стволи. А пістолети у вас є?

– Тільки один варіант, чеський ЗІНГ-зацер, дев’ять міліметрів. Зате – в трьох екземплярах.

Чудово! Також беремо, – запально відповів майор. – Євгене Олександровичу, готуйтеся: я незабаром навчу вас влучно стріляти.

Га? Що? – розсіяно перепитав науковець, який глибоко поринув у якісь свої думки.

– Кажу, що вам за інструкцією також належить мати зброю, – поплескав майор професора по плечах.

Я ніколи ні в кого не стріляв і навіть ні з ким не бився, – злякано подивився Ткач на чорну сталь пістолета.

Як колись ще в Союзі говорили: „Краще старенький ГТ, ніж дзюдо і карате”, – весело засміявся Грабовський. –

Вогнепальна зброя зробить вас могутнішим від тренуваних та вишколених бійців.

Це спірне питання, – сказав Титаркевич. – До речі, а бойові ножі в вас є?

Тільки Camillus SAF – легкий сталевий ніж, який можна використовувати для метання. Лише два екземпляри.

Годиться, беремо.

Не забудь про найважливіше, – нагадав Максим, – супутниковий планшет.

Справді! – вигукнув майор, – а я так стволами захопився, що зовсім про це забув!

Так, мені генерал Головчук спеціально про нього написав, – і колишній дипломат видобув із металевого сейфу маленьку валізку завбільшки з книгу. – Вартісна річ, розробка американців: забезпечує безперебійний супутниковий зв'язок та інтернет і має шифрувальні програми.

Здається, тепер – усе, – полегшено зітхнув майор.

Маю вас застерегти, – Грабовський суворо поглянув на всіх. – Згідно з антарктичним договором від 1961 року, континент – це демінітаризована зона, в якій забороняється агресивне застосування зброї. Порушення цієї заборони тягне за собою важкі політичні наслідки.

Ми це знаємо, – сказав Титаркевич. – Проте договір діє лише на території материка. У морі він не актуальний.

Грабовський нічого не відповів, а почав пакувати зброю до спортивної сумки майора. Максим, оглянувши ще раз арсенал, подумав, що, мабуть, цього разу обійдеться без стрілянини та бойових дій.

Глава 5

1 грудня . Протока Дрейка.

Якщо у південній півкулі настало літо, то це зовсім не означає, що воно прийшло до протоки Дрейка, хіба що в календарі. Бо коли Максим із Вадимом Титаркевичом відчинили двері і вийшли на верхню палубу, – їм у обличчя з несамовитим ревінням вдарив порив льодяного вітру з бризками морської води. Спеціалізовані мембранні куртки, рукавиці, балаклави та шапки, якими люб'язно забезпечив земляків в Ушуайї Павло Грабовський, тепер демонстрували свою високу якість. Завдяки їм людському тілу було тепло та комфортно. Лише обличчя, не захищене повністю окулярами, кожним сантиметром чутливої шкіри відчувало вплив пронизливого холоду, який панував над розбурханою океанською стихією. Згідно з офіційними даними, які висвітлювались на великім табло в їдальні, шторм, що розгулявся в протоці Дрейка, сягнув семи балів. Величезний круїзний лайнер, на який Грабовський помістив своїх гостей, доволі стійко переносив штормові атаки п'яти-шестиметрових хвиль. Іноді відчувався помітний крен судна, тому, ходячи коридорами чи перебуваючи в каютах, пасажери мусили за щось схопитися, щоб не звалитися з ніг.

Тримаючись обома руками за поруччя, Макс показав майорові на гребені величезних бокових хвиль, що, захиляючись білою піною, розбивалися із гуркотом об металевий корпус корабля. Через завивання вітру та шум моря практично нічого не можна було почути від співрозмовника. Лишень різкий крик упригуд давав можливість хоч якось комунікувати. Проте довго

насолоджуватись розгулом стихії мандрівникам не довелось. Якийсь моряк, із великими труднощами пересуваючись верхньою палубою і побачивши туристів, майже силоміць заштовхав їх до коридора. Він ще якусь мить викрикував їм у спину гнівливі іспанські вислови, щедро приправлені не зовсім пристойними епітетами. Увійшовши до каюти, Макс та Вадим познімали верхній одяг та наблизились до ліжка, де, згорнувшись у позу ембріона, лежав знесилений професор Ткач.

– Що, Євгене Олександровичу, не відпускає? – співчутливо запитав майор Титаркевич.

Професор розплющив почервонілі очі і поглянув на своїх супутників затуманеним поглядом.

– Клята морська хвороба... – простогнав він, – вона мене в могилу зведе!

– Це все рецептори вашого вестибулярного апарату. Вони хворобливо реагують на зміни руху тіла і передають сигнали про це в мозок, – пояснив Макс професору. – Тому така негативна реакція. Дивно, що ліки, які нам роздали, вам зовсім не допомогли.

Професор Ткач хотів щось прокоментувати, але замість цього, швидко витягнувши голову вперед, вибухнув черговим фонтаном блювотиння у відро біля ліжка.

– Дайте мені спокій. – пробелькотів професор кволо, – і вимкніть це нестерпне світло.

– Тримайтеся, Євгене Олександровичу, залишилось зовсім небагато, завтра по обіді будемо на острові Голіндез! – Титаркевич легенько торкнувся плеча професора Ткача. Той більше не розлющував очей. Чоловіки обмінялись поглядами і вийшли в коридор.

Величезна їдальня круїзного лайнера в обідню пору була переповнена пасажирами. З усіх боків долинала англійська або іспанська мови, хоча можна було почути і німецьку, і навіть – японську. Туристи з усього світу, бажаючи ступити на мерзлу землю шостого континенту, придбали недешеві путівки за двадцять тисяч американських доларів і в передчутті незабутніх вражень окупували шведські столи, накладаючи на таці різноманітні делікатеси, які нечасто зустрінеш навіть в деяких найвишуканіших ресторанах світу.

Майор і його помічник, хоча й заплатили пів ціни за круїз, оскільки приєднались лише на передостанній зупинці перед Антарктидою, також насолоджувались усіма кулінарними благами переповнених найдками столів. Набравши собі всього до смаку, вони прилаштувались за одним столом із групою доволі компанійських американців, що жваво обговорювали цікаві морські теми.

– Насправді протоку відкрив зовсім не Френсіс Дрейк, – розповідав, поїдаючи салат, кремезний чоловік з помітною сивиною, – це зробили іспанці ще в 1526 році. Просто ці землі виявилися настільки негостинними, що навіть найвідчайдушніші мореплавці дуже довго боялися сюди поткнути свій ніс. Дрейк сам заплив сюди тільки виключно через шторм, а вся його ескадра трагічно загинула.

– А я ось чув, що навіть дотепер успішним проходженням протоки Дрейка моряки пишаються не менше, ніж альпіністи підкоренням Евересту! – додав інший турист з густою рудою бородою.

Сивочолий американець простягнув руку до соусу і, усміхаючись білозубою посмішкою, промовив:

– За часів Королеви Єлизавети і до середини дев'ятнадцятого сторіччя кожному моряку, який подолав ці неспокійні води, належав срібний кульчик у вухо і безкоштовний кухоль віскі в будь-якому англійському порту.

– Отакої! – залементували всі хором. – А нам також випаде така честь?

– Ач, чого захотіли? – обурився розповідач. – Ви поїдаєте лангустів, заїдаючи фуагрю, а потім підете до елітного спа-салону і „несамовиті п'ятдесяті” споглядаєте через скло ілюмінатора, попиваючи запашне бренді⁶. Ті ж, що гідні були найвищої відзнаки, стояли на мокрому кварталдеці, який продувався морозними вітрами, і заледенілими руками стискали штурвал, уповаючи тільки на Боже милосердя та на свою моряцьку майстерність.

– Маєте рацію, – тихо промовив підстаркуватий чоловік у чорних окулярах. – Моряки недаремно протоку назвали „старим людожером”: тут, на морському дні – покояться тисячі людських кісток.

– Д окторе, – звернувся до нього рудобородий, – це ж, мабуть, найнебезпечніше місце на планеті, зважаючи на клімато-погодні умови?

Науковець поправив окуляри на носі і відповів, розмішуючи цукор в горнятку з кавою:

– Близько сорок мільйонів років тому утворилась ця протока, що поєднала води Тихого і Атлантичного океанів. Через це з'явилась потужна антарктична циркумполярна течія з надзвичайно холодною водою. Це в свою чергу

6 Йдеться про географічну широту 58 34' 49" південної широти

стало причиною охолодження та обледеніння Антарктиди. До цього тут були густі тропічні ліси і багата фауна. Тепер протока – це гігантський протяг для потужних західних вітрів, що цілорічно вирують тут у вигляді штормів та ураганів.

Надійшов ще один американець із великою пляшкою віскі і налив усім трішки. Титаркевич і Макс також не відмовилися, захоплені цікавими розповідями. Піднявши келих, рудобородий виголосив тост:

– Древні греки говорили так: „Є люди мертві, є люди живі, а є ті, що в морі”. Вип’ємо за моряків і всіх, що перебувають у морі!

– Добре сказав, Майкле, за моряків!

– І також за нас! Ми також у морі!

Туристи, піднімаючи келихи, випили до дна. Черговий різкий крен судна змусив пасажирів хапати і притримувати руками горнятка й тарілки, рятуючи їх від падіння на підлогу. З усіх сторін долинуло брязкання посуду, який втримати не вдалося.

У динаміку пролунав голос капітана лайнера:

– Шановні пасажири! Перепрошуємо за незручності, проте погода в цих широтах непередбачувана і іноді штормить багато тижнів поспіль. Ми вже пройшли половину нашого шляху і завтра вранці ви зможете побачити береги антарктичного півострова. А тепер усіх бажаючих запрошуємо у конференц-зал, де відбудеться цікава лекція про Антарктиду. Доповідач – професор Густаво Мартінес із Національного Університету Буенос-Айресу.

Майор і Макс поспіхом закінчили трапезу і з більшістю туристів попрямували до конференц-залу.

Глава 6

2 грудня. Острів Галіндез Українська полярна станція „Академік Вернадський”

– Ви і увияти собі не можете, як ми вас чекали! Весь наш колектив згорав від нетерпіння, рахуючи години і навіть хвилини до вашого прибуття, адже ми отримали суворий наказ з Києва : без вашої присутності в грот не входити!

– Так, мені це відомо, – відповів професор Ткач, ідучи довгим коридором поряд із невисоким, сивим бороданем із високим чолом та гачкуватим носом. Той відрекомендувався, як Остап Марченко – біохімік та начальник станції. Вадим Титаркевич із Максимом ішли за ними слідом, розглядаючи численні фотографії на стінах з історії освоєння Антарктики.

– Проте ми часу даремно не втрачали і дослідили затонулу баржу, у якій виявили залишки тіл майже трьохсот ув’язнених.- Марченко оглянувся через плече на гостей.

– То баржа справді німецька? – подав голос майор.

– Так, коли все закінчиться, ми обов’язково залучимо до досліджень німецьку сторону, – пообіцяв начальник станції. – Це ж їхня історія...

– На жаль, ганебна, і вони досі, через стільки літ пожинають результати жорстоких вчинків своїх співвітчизників. – Ткач оглянувся, щоб переконатись, чи його супутники ще ідуть за ним.

Начальник станції зупинився біля дерев’яних дверей і, відчинивши їх, звернувся до гостей:

– Тут у нас щось на зразок їдальні. Весь штат полярників зібрався, щоб познайомитись із вами і почути, якими будуть подальші наші дії.

Максим, професор Ткач та майор зайшли в досить простору кімнату. На накритих столах парували страви, а дванадцять постійних мешканців станції – десять чоловіків та дві жінки – святково одягнені, уважно дивились на новоприбулих.

– Ви на честь нашого приїзду зодягнули краватки та метелики? – запитав Макс у начальника станції.

– Не зовсім... – зніяковівши, повільно відповів Марченко. – Це традиція у нас така, ще від часів англійців, коли тут була станція „Фарадей”, щосуботи влаштовувати святковий обід, при повній параді, так би мовити⁷.

– Ми надзвичайно раді вашому приїзду! – наперед вийшла коротко підстрижена брюнетка середніх літ і з приємним усміхненим обличчям, одягнена у темне довге плаття – Уявіть собі наші настрої, коли здійснили, можливо, відкриття століття і при цьому – не маючи змоги його досліджувати!

– Оксана Петрів, наш геофізик, – відрекомендував жінку Марченко. – А це її колега, теж геофізик, Валерій Тильний.

Високий і огрядчий чолов’яга, немов борець сумо, з округлим привітним обличчям, потис руки гостям.

Далі науковці по черзі підходили до гостей і називали себе, завершуючи знайомство рукопотисканням.

– Михайло Казанович, – дзвінко промовив молодий

⁷ До 1996 року станція мала назву „Фарадей” і належала Великобританії. У лютому 1996 року Україна викупила станцію у англійців за символічну плату – 1 фунт стерлінгів.

кучерявий полярник із густою темною бородою, – метеоролог та одесит.

– Охо-хо, Мишо! То одеське походження вже тепер можна і до наукового ступеня прирівнювати! – жартував геофізик Тильний, і всі весело розсміялися.

З технічного персоналу станції тут були присутні та невимушено спілкувались за столом: системний адміністратор зв'язку Валерій Макаров, дизеліст-електрик Григорій Сало, системний механік Володимир Микитів, кухар Борис Харченко та лікар Софія Крижанівська. При знайомстві з ними Максим відзначив їхню простоту та відкритість, і через декілька хвилин спілкування усі присутні почувалися старими знайомими.

– А це наша гордість, – урочисто проказав начальник, – наш іхтіолог Тарас Джус. Саме йому ми зобов'язані відкриттям підводної печери і ймовірно німецької секретної бази.

– Ну що ви, Остапе Сергійовичу! – сказав науковець, опустивши очі. – Це все наша польська колега, Амелія Ковальська, а якщо вже точніше, то гігантський кальмар *Mesonychoteuthis hamiltoni*. Ех! Який то був екземпляр, ви б тільки бачили! Шкода, що ми його упустили.

– Ти дякуй Богові, що взагалі живим залишився! Монстр прокусив твій гідрокостюм і небезпечно травмував ногу. Ми ледви тебе з того світу повернули. – Молода русява лікарка Крижанівська з осудом подивилася на іхтіолога, дивуючись його легковажності.

– Між іншим, доктор Ковальська повинна сьогодні приїхати. Вона дала підписку про нерозголошення таємної інформації і дуже хоче взяти участь у дослідженні гроту.

Ці слова Марченко адресував майору Титаркевичу, а він у відповідь кивнув головою. Після цього настала черга представитись професорові Ткачу, Вадиму Титаркевичу та Максиму. Майор сказав коротко: „Представник Міністерства Оборони”, а Макса відрекорендував як свого помічника.

Під час невимушеної та дружньої бесіди кухар поклав на стіл велику тарелю із гускою, запеченою з рисом та яблуками, а начальник станції виставив темно-зелену пляшку віскі.

– Остапе Сергійовичу, ти що? – обурливо здивувався зв’язківець Макаров. – Та ми ж ще сьогодні плануємо занурюватись, якщо гості, звичайно, не проти.

Майор і Максим допитливо поглянули на професора Ткача, якому дуже важко дався морський перехід із Ушуайї. Проте Ткач мав доволі бадьорий вигляд і його очі випромінювали живий науковий ентузіазм.

– Звичайно, не проти! – сказав він. – Ми навіть хотіли просити вас, щоб якнайшвидше розпочати дослідження.

Слова професора викликали радісне піднесення всього колективу. Було помітно, що всіх підточував хробак цікавості: що сховано там, глибоко під водою, за запечатаними металевими ворітьми?

Глава 7

Після обіду всі полярники подалися готувати обладнання для занурення. З усіх кінців станції долинав тупіт ніг та грюкання дверей. Майор взявся допомагати електрику пакувати у водонепроникну плівку акумуляторні батареї та кабелі з електропровідкою. Професр Ткач

про щось розмовляв із начальником станції, часто жестикулюючи руками, а Максим, поскладавши свої речі в кімнаті, яку надали йому й Титаркевичу, насвистуючи якусь популярну мелодію, одягнувся і вийшов на двір. .

В очі вдарило яскраве сонячне проміння. Ніщо не нагадувало про вчорашній шторм, а легкий свіжий вітерець, який знімав брижі на спокійних прибережних водах, був навіть приємним.

Станція „Академік Вернадський” складалася із кількох великих споруд та складських будівель. На великій таблиці біля входу красувався напис із червоних літер: „Ласкаво просимо на станцію „Академік Вернадський”.

Повернувши за ріг будинку, Макс зауважив на віддалі кількасот метрів величезну колонію пінгвінів, які нагадували ліліпутів, що висипали на площу у якихось пташиних потребах. Їхня кумедна качина хода викликала мимовільну усмішку. Вони то ходили колами один поза одного, то наближались до берега і спритно пірнали в холодну воду. Вітер доносив крики і різкий запах їхнього посліду.

„Своєрідне сусідство”, – подумав Макс, роззираючись навколо.-« Жанна, яка любить витончені аромати навряд чи змогла жити поруч із такими запахами.»

Прибережний лід розтопився, оголивши сіро-бурі кам'яні брили. Проте переважна частина острова лежала під панциром масивного льодовика, який височів над дахами станції, місцями прорізаний чорними зубцями скелястих гір. Максим пригадав із лекції, почутої на лайнері, що весь архіпелаг Аргентинських островів, до числа яких входить і острів Галіндез, складається із п'ятдесяти частин суші різного розміру: від досить великих до малих скель, що височіють посеред моря.

Прогулянку Максима перебив вигук майора, який нетерпляче махав йому рукою. Позаду стояли професор Ткач і метеоролог Михайло Казанович.

– Ти що – на екскурсію приїхав? – сердито буркнув майор. – Хто – як ти думаєш – повинен нести твоє спорядження? Я чи професор?

– Вибач, Вадиме: вийшов, ніби на хвилинку, і так захопився, що забув про час.

Максим винувато поглянув на шефа.

– Це в нас буває, – підтвердив метеоролог. – Тут час пливе зовсім по-іншому, ніж у містах.

Полярники із важкими пакунками та сумками пішли до пристані, де на них чекали два великі надувні човни типу „Зодіак”. На господарстві залишився тільки кухар, бо наука наукою, а вечерю ніхто не скасовував, і геофізик Тильний, оскільки на його ведмежі габарити не знайшлося гідрокостюма.

Вода в морі Беллінсгаузена виявилася прозорішою, ніж у Чорному, як і багатство підводного світу. Протягом тих кількадесят метрів, які Максим проплив від місця занурення до входу в грот, він встиг побачити кілька риб та морську зірку на кам’ястому дні.

Гігантська підводна печера, немов пашека міфічного чудовиська, зустріла загін дослідників непроглядною темрявою. Ввімкнені ліхтарі давали можливість збільшити видимість на кілька метрів у цьому царстві вічного мороку. Нарешті, ласти Остапа Марченка почали підніматись все вище, з чого Макс зробив висновок, що група – на місці

і треба спливати. На поверхні темної води аквалангісти постягали з облич маски і, згуртувавшись біля піреу, чекали на всю команду.

– Микитів та Сало! – віддав наказ Марченко – Починайте встановлювати акумулятори та монтуйте освітлення. Всі інші – впорядкуйте своє підводне спорядження і поскладайте компактно все в одному місці.

– Усі ваші випірнули? – запитав Титаркевич в директора, відчуваючи відповідальність за безпеку співробітників.

– Ще нема Амелії Ковальської, – відповіла лікарка Крижанівська. – Вона запливла до грота останньою.

– Дивно, вже всі зібралися, де її носить? – вже починав сердитися начальник.

– Я піду по неї, – сказав майор і в натягнув на обличчя маску.

В цю хвилину вода поруч завирувала і серед тисяч повітряних бульбашок з'явилася голова аквалангістки.

– Ви змушуєте на себе чекати, – зауважив майор жінці, котра повільно стягувала маску.

– Перепрошую, шановне товариство, – сказала Амелія з легким польським акцентом, – але на дні тунелю я помітила дивний вид водоростей, аналогів яким ще не зустрічала. Звісно, що я не могла пропливти повз них.

Максим побачив, що з-під маски гідрокостюма на майора дивилась трішки лукавим поглядом молода жінка із витонченим обличчям та красивим білим волоссям, що місцями промочило від морської води. Майор Титаркевич, завжди рішучий та вимогливий керівник, тепер якось зніяковів і часто закліпав очима, а тоді тихо пробелькотів:

– Вибачте, але ми за вас переживали...

– О, це даремно! – вплив із темної частини гроту іхтіолог Джус. – Це, власне, Амелія відбила мою багатостраждальну особу з смертоносних обіймів морського монстра, в цьому ж самому тунелі. Її сміливістю можна лише захоплюватись....

– Ну, годі теревенити! – обірвав усіх професор Ткач.
– У нас попереду чимало роботи.

Не чекаючи ні на кого, він сам рушив до пірсу і почав вилазити з води. Час від часу він поглядав на темні контури величезної субмарини, яка, немов мертвий гігантський кашалот, нерухомо застигла на воді поруч із причалом.

Глава 8

Електричне світло прожекторів відбивалося від води і відображало дивні ігри тіней на стінах гроту, немов Платонівська алегорія щодо примарності людського знання про світ. Тільки тепер дослідники змогли реально оцінити масштаби печери, в якій опинилися. Від землі до склепіння було близько п'ятнадцяти метрів в найвищій точці, а тому Макс припустив, що тут зміг би поміститися лайнер, яким вони дісталися Антарктики. Кожен рух, кроки та голоси відлунювали гулками звуками навкруги. Професор Ткач та Марченко вирішили насамперед проникнути в субмарину, що притягувала до себе увагу своєю мовчазною таємничістю.

– Це один із найпоширеніших типів німецьких підводних човнів у часи другої світової війни, його серія УП-В. Німецький підводний флот мав близько семисот таких субмарин. Ця – ззовні непогано збереглася.

Сказавши це, професор Ткач перескочив із бетонового пірса на човен, намагаючись не втратити рівноваги на вологій обшивці. За прикладом професора стали перебиратись інші учасники групи.

Наблизившись до великої металеві башти, професор вчепився руками в маленькі поручні і почав прудко підійматись драбиною вгору.

– Люк відчинений! – радісно вигукнув він.

– Стійте на місці! – різко крикнув майор Титаркевич. – Вхід може бути замінованим.

Порівнявшись із Ткачем, він ретельно оглянув великий круглий отвір, освітив прохід ліхтариком, а тоді сказав:

– Я лізу першим і все перевірю. Якщо все гаразд, – передам вам по рації, щоб ви всі спустились донизу.

– Гаразд, – неохоче буркнув Ткач, роздратований тим, що в нього відібрали право першопрохідця.

– Максиме, за мною! – коротко скомандував Титаркевич і почав спускатися до проходу.

Макс хутко піднявся на башту і вирушив слідом за командиром. Спустившись, він побачив Титаркевича в тісній кімнатці, на стінах якої було повно колесоподібних важелів, кнопкових вимикачів та приладів із циферблатами. Майор із замисленим обличчям розглядав панелі управління, а також роздивлявся на всі боки.

– Це, мабуть, бойова рубка, – неголосно висловив він своє припущення і, увімкнувши радіопередавач, повідомив:

– Тут цілком безпечно, професоре, можете приєднуватись.

– Тільки тісно, майже як у танку, – додав Максим.

– Ти ще скажи, що тобі довелося у танку побувати? – іронічно посміхнувся майор.

– Довелося. На Харківському танковому заводі. Нас на екскурсію возили.

– Гм... – тільки й пробурмотів майор. – Ходімо далі.

Пройшовши через великий круглий люк, вони опинилися в більшому від попереднього приміщенні, за яким було видно ще одне, подібне.

– Ой! – вигукнув Макс. – Я на щось наступив.

Водночас почувся характерній хрускіт, немов від розламаной яєчної шкаралупи.

– Оце так! – здивовано сказав майор. – Це скелет, очевидно, моряка. Бачиш? Чорна форма на ньому непогано збережена.

– Так, що тут у нас? Ага, дизельний та акумуляторний відсіки.

Це професор Ткач, згинаючи шию, входив до каюти, а позаду його супроводжували Софія Крижанівська та Остап Марченко. Відразу стало дуже тісно.

– О Боже! – скрикнула лікарка і прикрила губи рукою.

– Ні до чого не торкатися! Пізніше все детально сфотографуємо та обстежимо.- Ткач посвітив ліхтатем далеко попер себе.

– Там кормовий торпедний відсік, – сказав майор, повертаючись обличчям до товариства. – Порожній.

– Тоді повертаймося у протилежний бік.

Професор без зайвих люб'язностей обійшов лікарку і попрямував до круглого проходу.

– Тут – ще чотири трупи, – констатував Максим, – всі померли у своїх ліжкамісцях.

– Це відсік для офіцерів, – замислено промовив професор Ткач, потираючи пальцями помітну щетину на своїм підборідді. – Форма, що на моряках не є німецькою. Моряки Крінгсмаріне⁸ носили темносиню форму, лише офіцери – чорну, а тут – якась зовсім інша.

– Ви помітили, що написи на приборних панелях іспанською мовою? – додав Максим.

– Крім того, і сам човен, і обладнання і навіть одяга на трупах добре збережені. Від часів другої світової все давно зітліло б.

Остап Марченко провів рукою по металевих трубах, прикріплених до стелі.

Вентиль на люкові до каюти капітана спочатку не піддавався, проте коли Марченко відступив і дав можливість майору Татаркевичу взятися до справи, той зі скрипом перекутився і відчинив замок.

Тіло капітана перебувало на дерев'яному кріслі за відкидним столиком. Білий капітанський кашкет був надто великим і покривав більшу частину черепа. Кістляві руки лежали на купі якихось паперів, розкиданих на столі.

– Якийсь „Летючий голландець”, інакше й не сказати, – пробелькотів начальник станції, – одні мертв'яки.

– Не подобається мені це все... – Крижанівська стурбовано поглянула на свого шефа.

– Якщо вам страшно, то йдіть до всіх інших, – Марченко добродушно погладив лікарку по плечі. – Тут у цій підводній могилі мені і самому моторошно.

– Ні, Остапе Сергійовичу, я зовсім про інше, – обличчя лікарки стало дуже серйозним. – Тут повно трупів і жодних ознак насильницької смерті. Отже, якщо це не колективне

8 Йдеться про географічну широту 58 34' 49" південної широти

самогубство, що надто малоймовірно, тоді причини може бути лише одна...

– Яка? – майор і начальник станції запитали одночасно.

– Інфекційна хвороби, якась епідемія, що за лічені години охопила екіпаж субмарини і в короткім часі відібрала в них життя. Хоч я не судмедексперт, проте це очевидно.

– О Боже! – вигукнув професор. – Це небезечно?

– Судячи зі стану трупів, а в них повністю відсутні м'які тканини, від моменту загибелі минули, щонайменше, десятки років. Так що небезека – мінімальна. Я візьму зразки для детального аналізу.

Промовивши це, лікарка одягнула гумові рукавички і відламала фалангу мізинця в скелета капітана, після чого помістила зразок у спеціальний пластиковий міні-контейнер.

– Ви що – готувалися до чогось подібного? – вражено запитав Максим у лікарки.

Софія Крижанівська, наносячи напис маркером на контейнер, відповіла:

– Ми очікували, що на базі, ймовірно, будуть трупи, відповідно передбачили потребу в біологічних аналізах. І в Остапа Сергійовича і в Амелії Ковальської достатньо кваліфікації, щоб здійснити якісні лабораторні дослідження на нашій станції.

– Я заберу також всі папери капітана, а ще – бортовий журнал.

Ткач почав згрібати зі столу старі поживклі листки.

– Це все іспанською мовою, – зауважив Макс, зазираючи професорові через плече.

– Дійсно – і це проблема, – заклопотано сказав

професор. – Я володію німецькою, англійською і навіть французькою, а от іспанською, на жаль, ні.

– Дрібниці, – сказав Марченко, який оглядав капітанську шафу і повернувся до Ткача. – У нас половина співробітників вільно володіє цією мовою, в тому числі і ваш покірний слуга.

– Це втішає, – кисло відповів професор.

– Ой, а хто це? – Максим вказав рукою на чорно-білий портрет якогось чоловіка на стіні.

– А це, молодий чоловіче, gros-адмірал Карл Деніц. Багаторічний командувач Військово-морських сил нацистської Німеччини і, так би мовити, батько підводного флоту Рейху. Якщо Канаріс, про якого я вам розповідав, був особою суперечливою та неординарною, то Деніц – однозначно військовий злочинець. Його субмарини гуртувалися у так звані „Вовчі зграї” по 7-10 човнів і топили усі, які змогли, військові та мирні торгові судна по всій Атлантиці. На його совісті – десятки тисяч загиблих, а про матеріальні втрати союзників я вже мовчу.

– І що – його стратили після перемоги? – поцікавився Макс.

– Уяви собі, що ні! Він відсидів 10 років у в’язниці і вийшов на волю. Навіть домагався військової пенсії за свою службу на флоті.

– Ну, нічого собі, – обурилась лікарка, – як таке можливо?

– Все просто, – Ткач закінчив збирати папери. – У нього були чудові адвокати.

– Гаразд, поки що достатньо, – сказав Марченко. – Підіймаймося до своїх, механіки мабуть уже увімкнули освітлення у гроті.

– Згідний, – підтримав колегу Ткач. – Завтра продовжимо.

Глава 9

Полярники повечеряли нашвидкоруч і кожен взявся до своєї роботи. Професор Ткач із Остапом Марченком сиділи за робочим столом, освітлюючи документи вилучені із субмарини двома яскравими настільними лампами, і намагаючись перекладати з іспанської, настільки захопились цим заняттям, що перестали помічати все що діється довкола. Амелія, Тарас та лікарка Крижанівська замкнулися у біолабораторії і увесь вечір препарували зразки кісткової тканини загиблого моряка. Максим також запропонував свої послуги в ролі лаборанта, проте Амелія зауважила, що розміри лабораторії настільки крихітні, що перспектива працювати вчотирьох мала зовсім непривабливий вигляд.

Майор Титаркевич, помітивши, що його юний помічник тиняється без діла, попросив його, щоб ішов допомогти електрикам, які заряджали та підготовляли акумуляторні батареї для завтрашньої праці. Проте вони також відмахнулися від хлопця. А ось кухар станції Борис радо прийняв пропозицію Максима.

Високий та широкоплечий, він більше нагадував військового, проте округле, доброзичливе обличчя із постійним румянцем та щирою посмішкою, вмить зруйнували цей стереотип і його кухарське амплуа виглядало цілком природнім.

– От спасибі! – зрадів господар кухні. - Як то у нас на Київщині кажуть: „Як працюють укупі, то не болить у

пупі!” Колектив на станції чималенький, а кухар – лише я один. Чесно кажучи, іноді мене дуже виснажує – тричі на день куховарити.

– І що – ніхто не допомагає? – здивувався Макс.

– Чому? Ні, допомагають, звичайно. А по неділях взагалі кожен по черзі для всіх готує. Хоча завтра, як виняток, знову я за плитою, тому що у вас тут гаряча пора почалася. Усі окрім мене задіяні у роботі від водою.

Кухар Борис Харченко, спритно підкинувши у гору двокілограмовий шмат м’яса, взявся віртуозно нарізувати його кубиками на дерев’яній дошці.

– А ти сам звідки будеш?

– Я львів’янин, – відповів Макс, зав’язуючи шнурочки фартуха в себе за спиною.

– О! Львів! Місто кулінарних шедеврів... Які у вас смачні плячки! А який штрудель, немов із самого Відня.

Кухар на мить мрійливо заплющив очі і проковтнув слину.

– Авжеж, – підтвердив Макс, – у нас домінує австрійська та польська кухні. Моя бабуся, наприклад, часто готує неперевершені польські книдлі.

– Звичайно знаю про книдлі, бував у вас неодноразово та куштував. - Кухар висипав нарізане м’ясо до великої емальованої миски.

Максим присів поруч і почав чистити картоплю до каструлі.

– А чому станція називається „Вернадський”? – запитав Максим.

Кухар на мить випростався, ніби дивуючись такій різкій зміні теми, а тоді пояснив:

– Академік Володимир Вернадський – перший го-

лова Української академії наук, що її заснував гетьман Скоропадський у 1918 році. Він був видатним світилом у сфері геохімії та біогеохімії. Довший час викладав у Сорбонському університеті в Франції. Ти чув щось про теорію неосфери?

– Ні, якщо чесно, нічого не чув.

– Це, брате, дуже оригінальна теорія Вернадського про еволюційний розвиток нашої планети. Тобі, звісно ж, знайомі такі поняття, як геосфера та атмосфера, коли йдеться про земну кору чи повітряну оболонку планети. Але настає час, коли виникає життя на земній поверхні і з'являється безліч видів мікроорганізмів, рослин, тварин і у тому числі *homo saeriens* – людина розумна. Це – ще одна земна оболонка – біосфера. І, користуючись дедуктивним методом, Вернадський виокремлює в цьому потоці біологічної діяльності найвищу форму еволюції матерії – ноосферу, іншими словами, сферу діяльності людського розуму, коли його продуктивність вже почала впливати на розвиток планети у загальносвітових масштабах.

Максим слухав Харченка, не приховуючи подиву, зовсім забувши, про основне завдання – чищення картоплі. Коли з його рук випав ніж і з дзенькотом покотився підлогою, тоді хлопець несміливо запитав:

– Пане Борисе, а ви – справді кухар?

Харченко щиро та дзвінко розсміявся і протягнув хлопцеві руку.

– Дозвольте відрекомендуватися: доктор географічних наук, професор Борис Платонович Харченко. На даний момент виконую обов'язки кухаря станції, хоча допомагаю також у геофізичній лабораторії Валерію Тильному та Оксанці Петрів.

– Отакої. Ніколи б не подумав, що буду смакувати обідами, приготовленими професором.

– У нас, друже, майже всі мають вчені ступені і можуть поєднувати декілька посад. Роботи – багато, а рук – мало, от і пов'язуємо приємне з корисним.

Харченко погладив своє ледь випукле черево.

– А що думаєте з приводу виявленої підводної нацистської бази і усього цього ажіотажу? – Максим зробив широкий жест руками.

– Якщо чесно, я – проти. Треба було відразу передати всі ці таємниці американцям або НАТО, бо тепер у нас власні дослідження зависли, уже майже тиждень ніхто нічого конкретно не робить.

Харченко сердито й скося поглянув на напівпорожню каструлю з карптолею і важко зітхнув.

– Ну гаразд, давай хоч картоплю цю дочистимо, бо попри все, сніданок у нас за розкладом!

Глава 10

– Ми поняття не маємо, як ці двері відчинити! Вони сконструйовані за принципом банківського сховища або входу до протирадіаційного бункера. Візуально немає жодного сліду від замка чи бодай якоїсь ручки.

Системний механік Микитів, винувато розвівши руками, стояв перед професором Ткачем, Остапом Марченком та майором Титаркевичом.

– Ну, не з середини ж вона відчиняється? – роздратовано вибухнув професор. – Можливо, має бути якийсь пульт для дистанційного відчинення.

– Дистанційний пульт на нацистській базі? – не-

довіриливо перепитав дизеліст-електрик Григорій Сало. – Тоді ще не було таких технологій.

– У тому то й річ, що база – не є нацистською, і навіть не німецькою, – сказав начальник станції Марченко. – Ми з професором перебрали більшу частину документації з підводного човна і виявили, що останні документи датуються 1971 роком.

– І що? – майор допитливо подався уперед, – кому належала база?

Професор Ткач, залишаючи відлуння, покрокував до масивних, металевих, люкоподібних дверей і, провівши по по них рукою, обернувся до всіх:

– Ви чули що-небудь про нацистську організацію „ODESSA”?

– Вона чимось пов’язана із нашим південним українським містом? – запитав майор.

Професор весело засміявся:

– У такий же спосіб, як відомий футболіст Шевченко із нашим геніальним Кобзарем: в них однакова назва, проте це – цілком різні поняття. O. D. E. S.S.A. – це Organisation der ehemaligen SS – Angehörigen (Організація колишніх членів СС). Отже, багато колишніх есесівців втекли після 1945 року з Німеччини і створили, переважно в Південній Америці, мережу нацистських організацій для подальшої боротьби за свої ідеї.

– Тобто, це вони заснували цю базу? – не вгавав Титаркевич.

– Якщо бути точним, то базу таки заснували німецькі нацисти, – пояснив Ткач, – мабуть, ще наприкінці 1930-х років. Ми завжди здогадувалися про існування таємної нацистської бази в Антарктиді, проте вважали, що вона

розміщувалась десь у Новій Швабії. Це Земля Королеви Мод, яка омивається морем Лазарева.

– Іншими словами кажучи, колишні есесівці запозичили цей підводний бункер, як прямі послідовники нацистської ідеї? – запитав Марченко.

– Саме так, – погодився Ткач, – у документах не йдеться про рід діяльності цього підводного бункеру, проте можна стверджувати достовірно: база функціонувала від 1945 по 1971 роки.

– Нам конче треба потрапити до середини! – пристрасно вигукнув Марченко.

– Може, застосуємо вибухівку? – запропонував невпевнено майор.

– небезпечно! – зауважив механік Микитів. – Все склепіння нам на голови завалиться.

– Панове, – вперше подав голос Максим, який стояв неподалік, – коли я тут під водою підпилював до пірсу, то мою увагу привернула дивна ділянка скелі. Все навколо заросло різними наростами та водоростями, а там – майже ідеальний гладкий камінь.

– Справді? – захвилювався майор. – То чого ж ти досі мовчав?

– Я не надав цьому жодного значення, – зізнався Максим. – Просто здивувався. А тепер, коли почув про дистанційне управління входом, то подумав, що варто ретельно оглянути це місце.

– Швидко в воду! – вигукнув майор і кинувся до спорядження.

Через п'ятнадцять хвилин Максим, майор та Остап Марченко вже в аквалангах підпливали до вказаного місця, підсвічуючи собі шлях потужними ліхтарями. Коли

наблизились впритул до скелі, то під прожектором світла стала помітна тонка смуга розз'єднання між скельною породою. Майор дістав ніж і, засунувши його в проріз, із певним зусиллям підважив. Невеличка кам'яна плита відділилася від скелі. Дайвери побачили металевий важіль, який зовні нагадував стоп-кран у потязі. Не вагаючись, майор потягнув його на себе. У середині, за масивними дверми щось голосно кнацнуло, і двері на декілька сантиметрів відійшли в бік. Дизеліст та електрик, що стояли поруч, побачивши відімкнуті двері, радісно закричали і побігли до пірсу зустрічати своїх колег і допомогти їм вилізти з води.

А в цей же час, біолог Амелія Ковальська, перебуваючи в лабораторії станції Вернадського, схилилася над мікроскопом і ретельно розглядала зразок препарованого матеріалу з людської кістки, періодично щось занотовуючи. Раптом вона різко відскочила під приладу, а тоді ще раз припала очима до тубуса. Коли вона випросталася знову, то обличчя її зблідло, а тонкі губи тремтіли.

– О Боже! – прошепотіла Амелія. – Потрібно негайно усіх попередити. На підводній базі смертельна небезпека!

Глава 11

Відчинивши важкий вхідний люк, збуджені та радісні дослідники потрапили до невеликого коридору, вистеленого суцільними металевими листами. Стіни та стеля також були металевими, що викликало у Макса відчуття, немов би він перебуває на кораблі. У середині коридорного приміщення не було нічого, окрім стандартних металевих дверей вкінці. Промінь ліхтаря

освітив панель із кнопками кодового замка, підійшовши впритул до якого Ткач стурбовано зацокав язиком, проте, на щастя, двері були відчиненими. Штовхнувши їх, майор Титаркевич, а за ним група полярників на чолі зі своїм керівником Марченком, увійшли до просторої кімнати із масивною дерев'яною стійкою, готельного типу за якою мали б чергувати охоронці.

Праворуч від входу було помітно двоє металевих дверей із написами іспанською на табличках: “el sektor residencial”⁹ та “sala de generadores”¹⁰. З протилежного боку в холі на єдиних дверях також висіла табличка: “Laboratoria de biologia molecular”.¹¹

– Пропоную розпочати з генераторної, – сказав електрик Сало, освітлюючи найближчі від себе двері.

– Давай, Грицю, це твоя парафія, – схвалив Марченко намір електрика і посвітив ліхтарем на професора. Той тільки кивнув головою.

За дверми була зала із об'ємними дизель-генераторними установками, а поруч – маленька кімнатка із панелями управління.

– Ого! Ну і ну, це дизельні електростанції німецького виробництва, рідинного способу охолодження. – Дизеліст-електрик Сало торкнувся однієї з установок.

– І що це означає? – запитав професор Ткач.

– Це означає, що обидві мініелектростанції складаються із двигуна внутрішнього згоряння та генератора змінного струму. Можуть працювати без зупинки цілодобово.

Сало освітив ліхтарем також і другу установку, що була навпроти першої.

9 Житловий сектор (іспан.)

10 Генераторна кімната

11 Лабораторія молекулярної біології

– А також вона є трифазовою, – додав механік Микитів, погладжуючи сиві вуса, – тобто, здатна видавати напругу як 220, так – і 380 вольт.

– Ви зможете їх запустити? – запитав майор Титаркевич, пронизуючи у різні боки світлом ліхтаря дизельну.

– Спробуємо, – відповів Сало і звернувся до механіка.
– Володю, перевір, чи є паливо в баках.

Микитів попрямував до циліндричних баків, що знаходились поруч із установками. Підсвітивши шкалу наповнення, він радісно вигукнув:

– Одна майже повна, а в іншій - менше половини!

Сало зайшов до диспетчерської, де був пульт управління. Професор, начальник станції Марченко, майор та Макс, споглядаючи за механіком, застигли в очікуванні посеред коридору.

– Перевір, чи всі кабелі під'єднані до установок! – вигукнув він через прочинені двері до механіка.

– Все окей! – долинуло з дизельної.

– Тоді вмикаю! – сказав Сало і з цими словами потягнув плавно важель вниз, а тоді натиснув на якусь кнопку.

Диренчання, пчихання та гуркіт – всі звуки змішалися водночас, а тоді почувся стабільний рівномірний гул від працюючого двигуна. Водночас на стелі коридора та дизельної заблимали великі освітлювальні лампи розжарення. Яскравосліпуче сяйво змусило усіх на мить заплющити очі.

– Ну ви й молодці! – вигукнув Ткач. – Так швидко все полагодили!

– Це не ми молодці, – заперечив Сало, – а німці чи ті, хто тут після них хазяйнував. Двигуни – добре змащені і в чудовому стані.

– Гаразд, Гришо. Ти залишайся тут і з'ясує, що і як, а ми вирушаймо далі.

Запрошувальним жестом Марченко вказав на вихід до холу, і всі згуртовано пішли за ним.

На тіла перших мерців дослідники наштовхнулися відразу ж за вхідними дверми в житловому секторі. Темно-синє довге плаття засвідчувало, що тіло належало жінці. Вона померла в коридорі, неподалік біля входу в сидячому положенні, обіпершись спиною до стіни. Двоє зотлілих тіл знайшли на просторій кухні, двері з якої вели до великої їдальні.

Просуваючись довгим коридором, майор Титаркевич та начальник станції Марченко відчиняли навстіж темно-кориченві дерев'яні двері і вмикали в середині кімнат світло.

– Тіла загиблих є практично в кожній кімнаті, я вже нарахував чотирнадцять, – сказав начальник станції, у якого був виснажений та блідий вигляд.

– А ми – десять загиблих, – відповів майор безпристрасно. – Крім того, деякі з них лежать не в ліжках, а – чомусь на підлозі.

Марченко, Титаркевич, Максим та професор Ткач увійшли до найбільшої кімнати, яка, ймовірно, слугувала загальною залою для колективного відпочинку. Красиві дерев'яні меблі, м'які шкіряні дивани та програвач для платівок мали б створити комфортну атмосферу працівникам бази після робочої зміни. Одну зі стін займав суцільний стелаж із сотнями друкованих томів, а

поруч із ними стояли великі керамічні вази зі штучними квітами.

– Література більше художня, переважно – іспаномовна, – розглядаючи полиці, пояснив Макс. – Хоча трапляються тут книги німецькою та англійською...

– Зрозуміло, що мешкали тут люди високого інтелекту, – зробив висновок професор Ткач і підійшов до одного з диванів, на якому лежало тіло чоловіка в білому лабораторному халаті. Різким рухом професор зірвав з грудей покійника бейджик із написом.

–Що там? – запитав Марченко.

– „Dr. Augusto Gomes” – прочитав Ткач і поклав картку біля небіжчика.

– Що ж із ними всіма тут сталося? – замислено промовив Максим.

– Можливо, газ якийсь токсичний запустили або поїли отруйної їжі, – майор потер пальцем шар пилу на книжковій полиці. – Без експертизи не довідаємося.

Раптовий гуркіт дверей та тупіт ніг змусив усіх стрепенутись. Всі, хто був у кімнаті, швидко повиходили у коридор, аби побачити тих, хто біг їм на зустріч.

Просто на майора Титаркевича налетіла задихана доктор Ковальська. Вона навіть не встигла вивільнитися з гідрокостюму, скинула лише ласти. Її красиве біле волосся шовковими локонами спадало на рожеве, спітніле обличчя. За нею, немов навіжені, мчали Софія Крижанівська та механік Микитів.

– Що сталося? – сполохано запитав Марченко.

– Якесь лихо на станції? – майор суворо поглянув на новоприбулих.

– Ні, видихнула біологиня. – Ми дослідили зразки

кісток загиблих моряків із підводного човна і тепер знаємо, що вбило їх усіх.

Ковальська жестом руки вказала на труп жінки, що лажав на початку коридора.

– І що ж? – обличчя майора напружилося і скам'яніло.

– Вірус. Якийсь різновид геморагічної лихоманки, можливо - ебола, – промовила Ковальська.

А лікар Крижанівська, відсапавшись, додала:

– Ми проаналізували мікроструктуру кісткової тканини і доследили фольманові канали й сліди від капілярів, що живили кістковий мозок...

– І?! – нетерпляче обірвав лікарку професор Ткач.

– І виявили, що смерті передували значні руйнування всіх судин організму, від магістральних артерій до дрібних капілярів, – завершила Ковальська.

Максим миттєво уявив у своїй свідомості зображення зройнованих судин та суцільні крововиливи, які виникають при ураженні Еболою і судомно проковтнув слину та облизав сухі губи.

– О Боже! – вигукнув Марченко. – Ми в небезпеці? Яка ймовірність, що ми заразилися?

– Невисока, проте вона є, – сказала Ковальська, втомлено обіпершись на двері. – Геморагічні лихоманки надзвичайно заразні, проте без носія швидко гинуть у зовнішньому середовищі. А тут, я так розумію, вже багато десятиліть життя цілковито відсутнє.

– Отже, ви вважаєте, що ризики мінімальні? – запитав майор у Ковальської.

– Для певності проведемо кілька тестів. Ми принесли зі станції обладнання, – врівноважено та впевнено провадила лікарка Крижанівська, чим заспокоїла полярників.

– Як вважаєте, нам варто заходити до лабораторії? – голос Титаркевича ще не позбувся первісної напруги.

– Гадаю, що туди заходити цілком безпечно. Якщо навіть вірус був виготовлений тут, то він давно загинув.

Марченко відвернув голову від польки і поглянув на Крижанівську.

– Підтверджую: жодних ознак вірусу в тканинах трупів ми не виявили, лише його наслідки, – сказала Крижанівська.

– Ну гляди, Софіє, я тобі вірю, – суворо промовив начальник станції, – ти все ж таки фахівець, кандидат наук.

Ковальська ображено закліпала, дивлячись на Марченка, який зовсім не зважав на її докторський ступінь та колосальний досвід.

– Пропоную все ж таки здати кров на аналіз, – подав голос професор Ткач, що як історик не намагався встрявати в дискусію медиків та біологів.

– Так-так, звичайно. Ходімо переконаємося, що з нами все гаразд.

Остап Марченко першим вирушив до дверей, а за ним – і вся наукова братія.

Глава 12

– Це лабораторія четвертого рівня захисту, – показала Амелія на грізний знак біологічної небезпеки у вигляді схрещених напівкілець, намальованих на дверях.

– Що це означає? – запитав професор Ткач.

– Це найвищий рівень біозагрози, який тільки може бути. У таких лабораторіях працюють зі смертельними

штамами вірусів та бактерій, проти яких немає вакцин та лікування. Ми ввійшли до так званого передбанника, місця, де переодягаються в спецодегу.

Ковальська відчинила одну із шаф, у якій висіло п'ять костюмів біологічного захисту жовтого кольору, і які чимось нагадували громіздкі космічні скафандри.

– Гм, доволі застарілі моделі, – покивала головою Софія Крижанівська, – сьогодні використовують набагато комфортніші костюми.

Електрик Сало різко розвернувся від великого електрощитка і вказав на товсті кабелі, що пролягали кудись через стіну:

– Цей сектор використовує якесь автономне енергозабезпечення, можливо – енергію підводних течій. Одне може сказати напевно, електроенергія подавалася сюди весь час і не зникала ні на мить.

– Згідно з протоколом, свій одяг ми зобов'язані б зняти повністю, перш ніж одягати цей костюм. Проте сьогодні, зважаючи на холод, цей пункт ми можемо пропустити.

Ковальська, а за нею лікарка Крижанівська позалазили в костюми і обмотали спеціальним скотчем місця дотику країв гумових чобіт із штанами та рукавиць, приєднаних до рукавів.

– А що це за трубочка з пластику? – запитав Максим, роззираючи невеличкий шланг, що стирчав у захисному костюмі з-за спини.

– Повітряний провід. В середині має бути система подачі кисню. Сподіваюся, вона в робочому стані, інакше доведеться йти за нашими кисневими балонами.

Ковальська оглянула себе зверху до низу і підійшла до виходу у лабораторію.

– Дозвольте допомогти вам, професоре, – Максим нагнувся і став герметично замотувати скотч Ткачеві на ногах.

Майор Титаркевич ретельно оглядав, чи всі правильно зодягнули костюми. Остап Марченко стояв біля Амелії Ковальської і нетерпеливо переминався з ноги на ногу.

– Гадаєш, всі функції лабораторії працюють? – запитав він у Ковальської. – Хімічний душ, вентиляція, обладнання?

– Дізнаємось, коли увійдемо, – польська науковиця ввічливо посміхнулася керівникові й поглянула на майора, який саме наближався. Їхні погляди знову зустрілися. Майор похмуро зсунув густі брови й голосно сказав:

– Відтепер будьмо надзвичайно обережними, бо не знаємо, що там, в середині. Без потреби нідочого руками не торкатися. Слідкувати одним за одними і від групи не відлучатися. У разі розгерметизації костюма на потерпілого чекає стандартний протокол карантину – 21 день ізоляції у замкнутому приміщенні. – Останні слова він вимовив дивлячись безпосередньо на Амелію і у його очах уже не було суворості, а навпаки: прихильність та симпатія.

– Еге ж, – покірно промовив Марченко.

– Зрозуміло, – відповів професор Ткач.

– Тоді вперед! – скомандував Титаркевич і повернувши округлий важіль, відчинив металеві двері.

Уся підлога та стіни лабораторії були вистелені білою плиткою. Освітлення та подача повітря у костюми працювали задовільно. У передпокої була розташована

карантинна зона із переходами у кілька почергових кімнат та з хімічним душем, що мав би змити будь-які біологічні залишки небезпечних матеріалів. Чотири кабінети призначалися для роботи з документами та запису результатів досліджень до паперового журналу, оскільки комп'ютерів у ті часи ще не існувало.

– Треба забрати всі журнали досліджень, – сказала Ковальська, дивлячись на майора.

– Це буде зробити не просто, – відповів за військового Марченко, – адже тут – стоси паперу!

Всі помітили, що в білих шафах, на поличках за склом, акутарно покладувані сотні папок із аркушами паперу, і так у кожній кабінеті.

– З'ясуємо, – коротко буркнув Титаркевич, – час є.

У наступній секції кімнат розміщувався звіринець, а точніше те, що від нього залишилось: обладнані у три ряди клітки для тварин, поруч – великий резервуар для води та візок, яким розвозили їжу.

– У кожній клітці – скелети якихось тварин, – сказав Максим, ставши біля ґрат і зазираючи досередини.

– Це мавпи, – прокоментувала Софія, – переважно макаки, капуцини та павіани. Бідні примати фізіологічно дуже подібні до людей, ось і служать об'єктом для медичних експериментів.

– Обережно! Вони могли бути заражені, – Амелія легенько торкнулася Максимового плеча.

– Або померли з голоду, – похмуро висловив припущення Марченко, – оскільки доглядальники не прийшли їх нагодувати.

– На жаль, і такий варіант можливий, – професор Ткач здійснив кілька фотознімків маленькою фотокамерою.

За скляною стіною містилася власне і сама лабораторія зі стандартним обладнанням: столи із мікроскопами, два холодильники, автоклав, центрифуга, робочий стіл для записів і двері до ще одного кабінету.

Макс привідчинив двері, на яких також привертав увагу грізний знак біозагрози. В середині не було нічого, крім величезного агрегата, який зовнішньо нагадував вертикально стоячу цистерну з багатьма приладами внизу.

– Що це таке? – запитав юнак у Ковальської.

– Посудина Дьюара, у таких тримають рідкий азот, – відповіла Ковальська і підійшла ближче. – А ось ці контейнери, шановні колеги, служать для тривалого зберігання вірусів за температури -195°C . Гадаю, що ми у самісінькому серці лабораторії і, ймовірно, це якраз і є той вірус, який вигубив увесь персонал бази.

Максим розглянув контейнери у вигляді невеликих металевих бочок із люкоподібним отвором зверху.

– „Mortales”! – прочитав він надпис.

– Перекладається як „Смертельно небезпечно”, – сказав Марченко. – Сподіваємося, вельмишановна Амеліє, ви не маєте наміру це зараз особисто досліджувати?

– У жодному разі, – замість неї відповів майор. – Вилучаємо всю документацію і чекаємо розпорядження від керівництва.

– Слухаюсь, пане генерале! – іронічно всміхнулася Ковальська і награно віддавши військовому честь, першою покинула небезпечне сховище. За нею пішли всі інші.

Глава 13

Екран монітора замиготів і на ньому з'явилась велика сива голова генерала Головчука. Обличчя, вкрите зморшками, не відображало жодних емоцій, а блакитні очі дивились на підлеглого, який, пригладивши лисину, детально звітував про останні події.

– Що з результатами ваших аналізів, Вадиме? – запитав генерал.

– Негативні в усіх: вірус, що вбив п'ятнадцятьох підводників та двадцять сім працівників біолабораторії, за словами доктора Ковальської, загинув під впливом часу та зовнішнього середовища.

– Слава Богу! Бо ми вже тут усі почали хвилюватися. – обличчя Головчука проясніло. – А як справи із впорядкуванням документації?

– Працюємо безперебійно. Начальник полярників Марченко та професор Ткач перекладають кожен документ із субмарини, а доктор Ковальська та лікар Софія Крижанівська працюють із звітами лабораторних досліджень. Їм допомагає Максим.

– А! Знайшлася робота для нашого юного археолога! І як там наш герой? Не плаче за домашнім затишком?

– Ну що ви, Степане Матвійовичу! Він вже встиг себе показати: завдяки його кмітливості та спостережливості ми знайшли таємний пристрій, що відчиняв вхід до лабораторії. Якби не він, у нас би тижні на це пішли, а може, й місяці. Майор Титаркевич вперше всміхнувся.

– Не даремно ти за ним на острів Зміїний злітав: у хлопця є хист до розвідувальної служби. Придивляйся до нього і навчай усьому, що потрібно.

– Слухаюсь, Степане Матвійовичу!

– Тепер щодо лабораторії та сховища вірусів, що ви знайшли... – генерал кашлянув і зробив ковток холодного чаю з горнятка. – Отже, в нас немає ані ресурсів, ані можливостей досконало досліджувати, а тим паче, транспортувати всі ці біологічні матеріали. Тому на найвищому рівні (генерал підняв очі доверху) вже вирішено залучити до справи наших союзників – військових та цивільних вчених із Сполучених Штатів Америки. Ми вже сконтактували із Державним департаментом США та їхнім міністерством оборони. Допомога – в дорозі.

– Зрозумів. Що робити мені? – майор по-військовому випростав спину.

– Ти, Вадиме, візьми когось із наших полярників і вирушай на американську полярну станцію „Палмер”, вона – найближче від усіх: до неї відстань – п’ятдесят чотири кілометри. Звідтіль забереш двох науковців та обладнання і доправиш на „Академік Вернадський”.

– Слухаюсь, пане генерале. Ще щось?

– Коли прибудуть американські військові, – будьте з ними гостинні, забезпечте добрий побут, якесь дозвілля, щоб не осоромитись перед колегами.

– Забезпечимо, Степане Матвійовичу!

– Ну, тоді бувай, і бережіть себе.

Монітор згас. Генерал вимкнув зв’язок, а майор Титаркевич підвівся з крісла і пішов виконувати накази.

Частина II

Глава 14

Місто Вашингтон, округ Колумбія, США

Старійшина спритно підіймався крутими сходами, не торкаючись руками поручнів. Серце прискорено калатало, але не від фізичного навантаження, а від усвідомлення події, що сталася. Він давно не відчував такого піднесення. Можна, звичайно, було б скористатися ліфтом, проте навіть у свої шістдесят він почував себе у зразковій формі і уникав надмірного комфорту. Приказку “Живемо лише один раз”, часто повторюючи, він інтерпретував як стимул працювати над своїм тілом та внутрішнім духовним світом. Людей, котрі гаяли час, байдикуючи, та були охоплені пристрастями до алкоголю, тютюну чи культу їжі, Старійшина відверто зневажав. Навпаки, цінував розумних, цілеспрямованих та кмітливих, які завжди досягали поставленої мети, тому що і сам був таким і вихованню в собі потрібних рис присвятив все своє життя, здобуваючи фахову освіту та навички.

Підійшовши до сканерного ідентифікатора поруч із дверми, він назвав себе і притулив очі до маленького пристрою. Через кілька секунд прилад запищав, і механічний голос сповістив:

– Доступ дозволено.

Важкі броньовані двері автоматично відчинились і за ними розтягнувся довжелезний коридор із незліченною кількістю бічних дверей. Кабінет Старійшини був розташований у самому кінці, немов символізуючи

життєвий шлях службової кар'єри, апофеозом якої є абсолютна та необмежена влада, коли ти – вершитель людських доль і твій підпис у прямому розумінні цього слова дарує комусь незліченні блага або відбирає безцінне життя.

Працівники, йдучи назустріч, віталися з ним із підкресленою гречністю, військові віддавали честь. У глибокій приймальні, уже не першої молодості секретарка, підбігла до боса і широко відчинила перед ним двері кабінету, поправляючи на ходу нову зачіску.

– Маю для вас грубезну папку з документами на підпис, а о десятій тридцять – нарада з керівниками відділів.

– Все скасувати, зустрічі перенеси на інший день, а документи підпишу після обіду, – Старійшина зміряв підлеглу пронизливим поглядом. – Влаштуй мені зашифрований канал для скайп-конференції і міцну каву з молоком.

Сідаючи в своє зручне робоче крісло, господар кабінету подумки вибудовував схему розмови, яка ось-ось мала розпочатися. Нечисленні зморшки на його чолі розгладились, він прилизав рукою коротку, посріблену шевелюру й рішуче ввімкнув монітор комп'ютера.

– Сподіваюсь, вельмишановний Старійшино, що ви скликали цю конференцію знову не через гроші. Ми вже і без цього перерахували кожен по мільярду доларів і це тільки за останні пів року!

Темне обличчя індуса із намотаним зверху білим тюрбаном мало неупереджений вигляд. Лише чорні очі,

немов у якоїсь потойбічної істоти, колючим поглядом уважно дивились на Старійшину з великого монітора.

Екран розділився на десять окремих фрагментів, що відповідали кожній особі, яка брала участь у онлайн-конференції.

– Ну що ви, шановний Арджуне! Грошей у нас якраз цілком вистачає, можемо навіть поділитися, якщо треба. Причина зовсім інша...

– У мене назрівають великі неприємності! – обличчя із яскраво-вираженими слов'янськими рисами скривилося від обурення. – Наші спецслужби впали мені на хвіст. Проект добудований на дев'яносто п'ять відсотків, проте він тепер – під загрозою зриву.

– Зрозумів, Юрію, – Старійшина щось собі занотував у записник. – Зараз у Москві ніч, але через кілька годин, коли настане ранок, я зателефоную потрібним людям, і ми знайдемо якесь вирішення проблеми.

– Дякую за розуміння, – обличчя росіянина помітно просвітліло.

– То чому ж ви нас все ж таки скликали? – смаглявий чоловік середніх літ та із помітним французьким акцентом перемкнув на себе увагу.

– Так, так, чому? – заговорило одночасно декілька осіб.

Старійшина не кваплячись, навмисно витримуючи легку паузу, сперся об спинку крісла і, розмішуючи срібною ложечкою каву у чашці, промовив:

– Час настав, брати і сестри: все, до чого ми так довго готувалися і що ретельно планували, може бути здійснене у найближчі тижні.

Якусь мить панувала мовчанка, учасники зібрання пережували почуте. Тоді стався словесний вибух. Кожен

говорив, кричав, не зважаючи на те, що в суцільному гаморі його ніхто не почує.

– Тобто, як настав?

– Ви ж самі на початку року говорили, що ще кілька років потрібно, можливо.

– Сховище у Барселоні готове тільки на вісімдесят п'ять відсотків.

– А в Сан-Паулу – лише на вісімдесят.

– У Токіо сховище завершене, проте ще не завезені припаси та генераторні установки.

– Для чого такий поспіх?

Старійшина підняв обидві руки, наказуючи в такий спосіб усім заспокоїтись. Дуже швидко учасники замовкли і настала тиша. Тоді ініціатор конференції знову заговорив:

– Уявіть собі моє здивування, друзі, коли я вчора ввечері довідався, що українська антарктична експедиція, цілком випадково, натрапила на заховану під водою нацистську секретну біолабораторію, яку використовували латино-американські терористи до 1970-их років. Весь персонал бази загинув від необережного поводження з біоматеріалами. Сама лабораторія добре збереглася, оскільки мала автономне енергоживлення і сховище вірусів полярники знайшли неушкодженим.

– Ближче до справи, Старійшино! – немолода жінка із суворим обличчям виявляла нетерплячку. – Який стосунок це має до нашої спільної справи?

– Грейс, де твоя британська витримка? – спохмурнів Старійшина. – Отже, все по порядку. Ця знахідка має для нас першорядне значення, позаяк нацистські вчені здійснили за нас усю роботу. Як я вас уже інформував нещодавно, наші вірусологи та генні інженери, на жаль,

не здатні сьогодні створити вірус зі стовідсотковою вірулентністю та летальністю. Тому ми й не могли дотепер запустити наш проект. Сьогодні ситуація змінилася. З тих матеріалів, що я зміг ознайомитися, вірус викликає, якщо не стовідсоткову смертність, то принаймні в межах дев'яносто восьми-дев'яносто дев'яти відсотків, а цього цілком достатньо.

– Не просто достатньо, а ідеально, – додала англійка.
– Після апокаліпсису нам потрібні будуть робочі руки, щоб відбудувати новий світ, а наших людських ресурсів може бракувати.

– Це правда, – сказав Старійшина і надпив із чашки. – Наші війська візьмуть під контроль всіх, хто вижив і ми створимо з них спеціальні трудові колонії.

– А як ви плануєте заволодіти вірусом? – запитав росіянин. – Там, мабуть, уже ваші доблесні американські спеціалісти орудують?

– Цікаве запитання, – погодився індус. – Які ваші подальші дії?

– За це не турбуйтеся, – заспокоїв усіх старійшина.
– Спецоперація із захоплення біоматеріалів уже розпочалась. Ви ж продовжуйте кожен свою роботу і пам'ятайте: часу майже не залишилось!

Учасинки конференції, прощаючись, майже одночасно вимкнули зв'язок. Старійшина, залишившись на самоті, підвівся з крісла і заглянув до вікна.

Більш, як півмільйонне місто жило своїм життям, вирувало пристрастями, емоціями, планами на майбутнє, як стародавні Помпеї, не відаючи, що Везувій вже прокинувся... Старійшина згадав цитату з Євангелія від Луки: „Вже сокира прикладена до кореня

дерев...”¹² і одразу скривився, оскільки був войовничим атеїстом. „Хоча цитата вельми вдала, потрібно ретельно підгострити в цієї сокири лезо,” – подумав він і опустив жалюзі.

Глава 15

15 грудня

о. Галіндез. Антарктика.

Антарктична станція „Академік Вернадський” навіть у звичайні літні дні буває доволі багатолюдною через наплив туристів, а останнім часом уподібнилась до якогось альпійського чи скандинавського зимового курорту. Широким подвір*ям та коридорами всередині корпусів тинявся власний персонал станції, біологи та лікарі з „Палмеру”, а від сьогодні – ще й американські спеціалісти із аббревіатурою на куртках із трьох великих літер CDC.¹³

Разом із інфекціоністами та епідеміологами прибув також військовий загін спецпідрозділу „Морських котиків” у кількості п’ятнадцяти чоловік. Окремих кімнат для них, не жаль, не знайшлося, тому їх усіх поселили в їдальні, де вони могли ночувати у зручних спальних мішках. Вдень вони вешталися без діла вздовж скелястого узбережжя і своїми тренувальними вправами неабияк занепокоїли пінгвінів, що саме висиджували своїх пташенят. На протести з боку біолога Джуса та начальника станції Марченка, командир „котиків” – підполковник Кук лише

12 Лк. 3,9

13 від англ. Centers for Disease Control and Prevention – федеральне агентство міністерства охорони здоров’я США за контролем та профілактикою захворювань.

мовчки насупив брови, а потім розвернув свою могутню статуру на сто вісімдесят градусів і з кам'яним виразом на обличчі пішов геть. Проте тренування перенесли вглиб острова, поблизу льодовика, де бійців ніхто не бачив і вони нікому не заважали.

Майор Титаркевич потоваришував із американцями і годинами вправлявся разом із ними в відпрацюванні техніки рукопашного бою та фізичних вправ. Крім того, він старався знайти час, щоб десь перестріти польську красуню, а водночас і вчену Амелію Ковальську. Вона, побачивши незграбні спроби залицяння майора, зм'якла серцем і залюбки проводила час у розмовах із ним за чашкою чаю чи під час прогулянки територією станції. Проте вільних хвилин на романтику майже не було. Ось і тепер у кімнаті, де молоді люди мило розмовляли, влетів Максим і, випереджуючи обурення свого шефа, випалив:

– Я дуже перепрошую, проте доктор Сандра Гілл скликає всіх до конференц-зали.

– Що за поспіх? – невдоволено буркнув майор. – Під час сніданку ніхто про це не попереджав.

– Вони налагодили відеозв'язок із штабом CDC в Атланті, – пояснив Макс. – Хочуть обговорити результати досліджень і прийняти якесь важливе рішення.

– Треба йти, – Амелія легкою ходою, немов кішка, пройшла до коридора, через невеликий просвіт між Максимом та дверми.

– Гарзд, робота перш за все, – майор посунув свого помічника за поріг, а тоді замкнув за собою двері.

– Зверніть, будь ласка, вашу увагу на це зображення!..

Висока, темноволоса жінка натиснула на пульт і на великому, натягнутому екрані з'явилася картинка із якимись закарлючками.

– Знайомтесь, це – вірус геморагічної лихоманки Марбург, рідний брат сумнозвісної Еболи. Вони обоє належать до родини філовірусів і є одними із найнебезпечніших збудників у відомому нам світі. Хоча, за останніми даними, існує ще близько трьох тисяч неклаसифікованих вірусів.

Доктор Гілл надпила зі шклянки води і, поправивши у чорній оправі окуляри, продовжила:

– Отже, якщо смертність від захворювання легеневою чумою складає двадцять відсотків, а віспою – тридцять п'ять, зараження еболою чи марбургом забирає від п'ятдесяти до дев'яносто процентів життів людей, що захворіли.

З великого комп'ютерного монітора, що стояв поруч і забезпечував онлайн відеозв'язок, заговорив престарілий, лисуватий професор.

– Тобто, ви хочете сказати, Сандро, що у вірусосховищі, яке знайшли наші українські колеги, був вірус лихоманки Марбург?

– Не зовсім, професоре Джонсоне, тобто так, віруси Марбурга тут, звичайно, є, але ми виявили дещо інше, набагато серйозніше та небезпечніше, а якщо точніше, то – генетично модифікований вірус Марбурга, якого ми не знали дотепер.

– Тобто, як генетично модифікований? – перепитала коротко підстрижена, пенсійного віку професорка із

CDC-центру, що сиділа з іншого боку екрану.- Якщо я не помиляюсь, лабораторія діяла тільки до 1971 року, то про яку генетичну модифікацію йдеться?

Доктор Сандра Гілл перемкнула інший слайд і продовжила:

– Уявіть собі, що ця таємна наукова лабораторія вже наприкінці шістдесятих років експериментувала із генами та створювала генетично модифіковані віруси, випереджаючи весь науковий світ на десятиліття!

В залі засідань у Атланті стурбовано загуділи багато голосів. Науковиця дочекалася, поки люди вгамоняться, а тоді оголосила:

– Для короткої історичної довідки слово має професор історії Євген Ткач.

– Дякую, колеги, – професор вийшов до імпровізованої кафедри. – Отже, я маю вам, панове, повідомити, що ми з доктором біохімії Остапом Марченком увесь цей час перебирали та перекладали документи, взяті з підводного човна U-890, який дотепер вважався зниклим безвісти. Таким чином, і субмарина, і вся таємна база належали повоєнній нацистській організації ODESSA, про яку більшості з вас відомо і інформація про неї є у вільному доступі. Ми зясували, що близько 1960 року в ряди неонацистів примкнули латиноамериканські наркобарони з Колумбії та Венесуели, які почали потужно фінансувати біологічні наукові дослідження. У нас є документальні підтвердження, – професор підняв над головою стос пожовклих паперів, – що в 1967 році спалах геморагічної лихоманки у місті Марбург, що в Німеччині, був біотерористичною акцією помсти нацистів своїм співгромадянам за те, що вони відвернулися від ідеології

гітлерівського нацизму. Група вчених-диверсантів надіслала заражених мертвих мавп німецьким науковцям для досліджень із піддробленою документацією. Наслідки ви знаєте: двадцять дев'ять інфікованих, семеро з них померли. Хворобу тоді вдалось локалізувати та знешкодити, проте нові випадки траплялися в Хорватії, в Південно-африканській республіці, Кенії, Уганді та Зімбабве. У дев'яності та двотисячні роки відбулися великі епідемії лихоманки Марбурга в Конго та в Анголі із сотнями померлих. Летальність склала тоді близько вісімдесяти відсотків від усіх захворілих. Проте чи мають до цього відношення наші горе-генетики, нам нічого наразі не відомо.

Професор Ткач зібрав свої папери до товстої папки і зняв окуляри.

– Дякую, пане професоре, – сказала доктор Гілл, – якщо ні в кого не має запитань, то ми продовжуємо далі. Запрошую до слова Амелію Ковальську, доктора молекулярної біології із польської станції „Арцтовський”. Доктор Ковальська за минулі дні ретельно вивчила журнали лабораторних дослідень таємної бази і прояснить нам деякі моменти, пов'язані з предметом досліджень, які на ній проводились.

– Добрий день, панове, для мене велика честь – доповідати перед світилами сучасної біологічної науки, із деякими з вас я мала можливість познайомитись на Міжнародній науковій конференції з питань вірусології у Монреалі минулого року.

Амелія Ковальська поклала перед собою розкритий ноутбук і, виструнчившись, окинула поглядом всіх, хто був у залі, а також не оминула увагою монітори з онлайн-

трансляцією з офісом CDC в Атланті. Зауваживши майора Титаркевича в закутку біля дверей, вона ледь помітно всміхнулася і підправила зачіску.

– Дослідження, які у минулому провадила група вчених біологів на цій базі, є надзвичайно серйозними та небезпечними. Всі дослідники, без винятку за це заплатили своїм життям. Згідно із записами в журналах, технічний працівник лабораторії Хуан Санчо Рамірес, під час годування тварин, був укушений інфікованою мавпою і нікому про це не повідомив. У ті часи ще не було протоколу щодо заборони пересування працівника наодинці в лабораторії четвертого рівня небезпеки. Відповідно працівник Рамірес інфікував всю базу, включно із військовими моряками підводного човна, який саме прибув з плавання.

– Вірусом Марбурга? – запитав професор Джонсон через монітор.

– Не зовсім, – відповіла Ковальська. – За чотири роки від 1967 до 1971 року місцеві науковці фундаментально попрацювали з вірусом і суттєво змінили його генетичний код. Можливо, на початку це справді була геморагічна лихоманка, яку згодом назвали на честь німецького міста Марбург. Допускаємо також, що її таки було завезено з екваторіальної Африки, де нею в природі хворіють зелені мавпи виду *Chlorocebus aethiops*. Проте цикл штучних мутацій та змін у структурі РНК поклали початок цілковито новому штаму вірусу, якого вірусологи досі ніколи не бачили

Амелія перегорнула свої аркуші, що лежали поруч на столику і, витягнувши один, поклала його поверх інших.

– Керівник проекту, доктор Лорена Гарсія, описуючи експеримент, перераховує деякі пари нуклеотидів у ланцюжках РНК¹⁴, які вони модифікували, використовуючи спадкову інформацію деяких бактерій, що живуть тільки в умовах Антарктики і відповідно підсилюючи патогенність та вірулентність вірусу в десятки разів¹⁵. Також біологи використали генетичні властивості збудників кору, чорної віспи та грипу.

– Боже милосердний! – вигукнув професор Джонсон.
– Вони створили монстра, втілення самої смерті.

– Як називався їхній проект? – запитала Крістін Мей, директорка департаменту CDC, старша, огрядна жінка, з відкритим, розумним обличчям, що дотепер тільки мовчки слухала і щось занотувувала в записнику.

Ковальська сумно всміхнулася.

– Вони назвали і проект і сам вірус Протеєм?

– Протеєм? Чому саме Протей? – здивувалась директорка Мей.

– Річ у тім, що вірус, при інфікуванні, проникає в організм людини в повітряно-крапельний або контактний спосіб, і насамперед оселяється в кишківнику, де перебуває різноманітна кишкова флора, у тому числі й умовно-патогенна паличка Протей, яку вірус, немов шпигун, використовує як конспіративну квартиру. Він у ній оселяється і розпочинає горизонтальне перенесення своїх генів.

– Він прилаштовує бактерію, як розплідник себе самого! – професор Джонсон емоційно ляснув себе по коліні.

¹⁴ РНК – рибонуклеїнова кислота. У деяких вірусів вона є носієм спадкової інформації замість ДНК.

¹⁵ Вірулентність – ступінь хвороботворності вірусу. Патогенність – потенційна здатність вірусу спричиняти захворювання.

– Правильно, вірус інтенсивно розмножується та інфікує десятки тисяч інших паличок протеїв, а коли критична маса вірусного матеріалу стає достньою, то розпочинається інвазія¹⁶ у кров, лімфу та спинно-мозкову рідину.

– Який жах! – обличчя начальника станції Марченка виражало загальне занепокоєння всіх. – І скільки часу потребує цей вірус, щоб після зараження проявились його перші симптоми?

– Близько шести-восьми годин, – лаконічно відповіла Ковальська.

Все наукове товариство знову підняло низький гул від численних реплік та коментарів.

– Протей – це не тільки назва бактерії чи вірусу! – подав голос професор Ткач, у якого від почутого на чолі виступили краплі поту. – Це ще також назва легендарної істоти з грецької міфології – сина Посейдона та Фетіди, морське божество, яке постійно змінює свій зовнішній вигляд, перетворюючись то в тварину, то – у птаха, то – у рибину чи навіть у неодухотворені речі.

– Власне на честь цієї істоти вірус так і нарекли, – похмуро сказала Ковальська. – Він має майже необмежену властивість до мутацій. Грип H1N1 порівняно з ним – маленький хлопчик проти хмарочоса.

Глава 16

Максим теж був на конференції і уважно слухав доповіді та діалоги між пристуніми на станції та учасниками зібрання в офісі CDC в Атланті. Обличчя його

¹⁶ Інвазія – проникнення (з лат.)

все більше ставало похмурим та напруженим. На відміну від геофізиків та метеорологів він, як лікар, що ґрунтовно вивчав мікробіологію, дуже добре уявляв і розумів, з якою небезпекою людство зіштовхнулося, проникнувши до підводної біолабораторії в цьому суворому антарктичному краї. Генетично модифікований вірус лихоманки Марбурга, який колись його творці нарекли символічною назвою „Протей”, був у епідемічному еквіваленті аналогією атомної бомби, тільки зі значно потужнішою начинкою. Мікроскопічні невидимі віруси-кілери не знають жалю і здатні вбити кожного представника *homo saerpiens*, із якими їм пощастить зустрітись. А враховуючи різні типи та способи передачі інфекції, від первісного зараження декількох людей до глобальної пандемії, може пройти всього декілька тижнів. І тоді виживання людства опинеться під знаком запитання. Чи варто зберігати таку смертоносну погань взагалі? Краще знищити і сам вірус, і разом із ним – всю лабораторію.

– Ще будуть у когось запитання? – доктор Сандра Гілл обвела присутніх уважним поглядом.

Максим високо підняв руку, американка ствердно кивнула.

– Максим Середа, представник міністерства оборони України, – від незначного хвилювання в юнака злегка змінився голос. – Скажіть, будь ласка, докторе Гілл, чи відрізняється клінічний перебіг інфекції „Протей” в заражених людей від класичних симптомів вірусу лихоманки Марбурга?

– Дякую за запитання, – Сандра Гілл здивовано поглянула на молодого юнака, від якого не чекала такого фахового, з погляду біологічної науки, запитання. –

Що ж... Ми проаналізували журнали досліджень, які тутешні вчені проводили на мавпах, а також описи стану в заражених хворих уже після проникнення вірусу в житловий сектор. Тому можу відповідально стверджувати: так, відрізняється і то суттєво. Від класичного вірусу Марбурга залишився принцип ураження дрібних капілярів та великих магістральних судин. Першими починають розпадатися судини печінки, селезінки, а пізніше – судинна система всього організму. Візуально це проявляється в рясних кровотечах із носа, ротової порожнини, з очей, вух, шлунка, а також інтенсивного кровохаркання. До цього ще додаються множинні перфорації¹⁷ тонкого та товстого кишківника із симптомами гострого перитоніту¹⁸. Хворий гине за 6–10 годин після появи перших проявів захворювання і це при тому, що інкубаційний період¹⁹ триває близько дванадцяти годин. Журнал патологоанатомічного розтину трупів мавп та людей вказує на те, що досліджувати там вже було що. Всі внутрішні органи померлих перетворились на криваве желе.

По іншій бік монітору слово попросив сивочолий, стрункий чоловік у військовій формі з яструбиним поглядом.

– Генерал Дональд Купер, директор бюро розвідки Державного департаменту США. Питання пріоритетної важливості докторе: що із вакциною? Злочинці створили якісь способи протидіяти цій заразі?

17 Інвазія – проникнення (з лат.)

18 Перитоніт – гостре запалення очеревини

19 Інкубаційний період – час від моменту зараження до прояву перших симптомів

– Так, пане генерале, питання дійсно на мільярд доларів, – Сандра сумно всміхнулась. – Згідно з науковими записами, вчені справді виростили вірус „Протей” і намагались його дизактивувати в усілякі можливі способи, проте, на жаль, не встигли це зробити, оскільки всі померли.

В обидвох залах люди схвильовано та емоційно загомоніли, з обох сторін пролунали рішучі заклики – знищити смертельний вірус негайно.

Біля мікрофона у залі засідань в Атланті став військовий із важким, кам’яним обличчям та гордовитим поглядом. Його немолоді, зморщені руки стиснули дерев’яні краї високої катедри .

– Том Брічер, голова національної розвідки, – представився він. – За особистим розпорядження президента, всі матеріали біолабораторії треба негайно опломбувати та доставити в центр біодосліджень міністерства оборони США в Форт-Детріке, штату Меріленд. На підтримку цього рішення президента висловились також директор ЦРУ, міністр оборони та комітет з національної безпеки Конгресу, який видав із цього приводу таємну директиву.

Серед присутніх запанувала мовчанка. Рішення найвищої влади ніхто опротестовувати не звик, проте більшість науковців були розгубленими. Максим помітив, що директорка Мей пошепки вилаялась і до болі у пальцях стиснула олівець.

– Тоді що робити нам далі? – невпевнено запитала доктор Гілл і зняла свої окуляри.

– Те, що й повинні, – прохолодно відповів Брічер. – За вами йде наш есмінець „Джон Маккейн”, через три дні він

буде в акваторії острова Галіндез, тоді й розпочнете згідно з усіма правилами безпеки транспортування біоматеріалів на борт. Судно обладнане всім необхідним, капітан має наказ сприяти та допомагати вам .

– CDC цілковито схвалює цю спецоперацію, – процідила крізь зуби директорка Крістін Мей і демонстративно захлопнула свій ноутбук.

Том Брічей ще раз поглянув на присутніх своїми людяними очима.

– Ви всі підписали документ про нерозголошення держаної таємниці найвищого рівня. Пам’ятайте про це.

Глава 17

У найпівденнішому в світі та єдиному на континенті барі, який мав назву, що дісталася йому ще від англійців „Фарадей”, весело звучала легка музика, лунав сміх та жарти. Якби не група кремезних морських піхотинців у військовій формі, то цілком можна було б припустити, що це – якась різдв’яна вечірка для колективу науково-дослідного інституту. Начальник станції Остап Марченко приніс кілька пляшок із міцним алкогольним напоєм, який полярники виготовили самотужки.

– Це «вернадівка», – оголосив він, – має міцність близько п’ятдесяти градусів і, якщо вживати у невеличкій кількості, то будь-яка застуда зникає безслідно.

– Ви ще скажіть, що вашим самогоном можна вилікувати лихоманку, вірус якої ми знайшли під водою, – похмуро пожартував професор Ткач.

– Ну, вилікувати, звісно, не вилікує, проте напади паніки точно зніме.

Марченко відкоркував пляшку і по черзі підходив до кожного і наливав.

– А для жінок у нас є бездоганне чилійське напівсухе вино, – іхтіолог Джус також на мить перевтілювався в офіціанта. – Не поступається французьким чи італійським, а як на мене, то навіть краще.

Полковник Кук ввічливо від імені всієї своєї групи відмовився від напою, натомість кожному піхотинцю видали по пляшці пива, після чого вони трішки повеселішали і навіть почали нишком жартувати між собою.

Максим, Титаркевич, Ковальська да доктор Сандра Гілл сиділи за одним столиком і, як не намагалися схилити бесіду до якихось нейтральних тем, однаково все сходилося до професійної діяльності та небезпечного вірсусу, яких справді на станції непокоїв усіх.

Запашне вино і консервовані персики, котрі своїм ароматом заповнили простір навколо, зняли напругу і додали людям бажання спілкуватися. З різних боків невеликого бару долинали вибухи сміху та виголошені тости. Майор Титаркевич, на відміну від Макса, надавав перевагу міцним напоям і з задоволеною міною на обличчі жував шматок шинки з твердим сиром.

Вірусолог Сандра Гілл, пригубивши вино, з зацікавленням поглянула на Амелію.

– Дивовижно, що на нашій планеті мешкають такі гігантські та недосліджені істоти. Я маю на увазі кальмара, який на вас напав.

– Я думаю, ми ще й половини морської фауни не досліджили, особливо в водах південного океану, – сказала Амелія.

Максим зауважив, що при згадці про напад кальмара, Титаркевич мимоволі взяв руку польки і легенько стиснув своїми пальцями. „Ого! – подумав юнак, – а шеф даремно часу не гає”.

– Десь до середини двадцять першого століття людство почне будувати підводні міста, і мільйони мешканців суші перекочують жити під воду, – вставив свій коментар майор. – Величезні площі океанського дна, багаті поклади нафти та мінеральних копалин – все це чекає своїх підкорювачів.

– От тоді ми по-справжньому візьмемося досліджувати океан, – сказала Сандра, погладивши своє смолянисте розкішне волосся.

– Це може стати і початком його загибелі, а з ним – і всього людства.-Амелія з гіркотою скривилася і своїм плечем притулилася до майора, що сидів поруч.

– На жаль, це так, – погодився Максим, – я зовсім недавно мав можливість побачити стан підводного світу Чорного моря, він доволі сумний.

– Між іншим, це все має відношення до предмету наших досліджень, – доктор Гілл настромила на виделку шматочок персика. – Я маю на увазі вірусологію.

– Справді? – здивовано запитав майор.

– Саме так. Віруси живуть у тваринах дестки тисяч років, ніяк себе особливо не виявляючи. Проте за останні сто років людство знищило величезні площі та ареали їхнього проживання. Тварини поголівно вимирають, а віруси виживають і шукають собі нових носіїв, постійно мутуючи та пристосовуючись до інших умов. Можливо, через вірусні пандемії імунна система Землі в такий спосіб бореться із найнебезпечнішим для неї патогеном всіх часів – homo sapiens.

– Будемо сподіватися, що ми своїм відкриттям їй у цьому не допоможемо. – Амелія, взяла келих з вином і обіперлася на спинку крісла.

– Чому ваш уряд не хоче знищити такий небезпечний вірус? – запитав Макс, поглянувши американці в вічі.

Доктор Гілл сумно посміхнулася, видаючи своє особисте несприйняття ухвали уряду і відповіла:

– Сполучені Штати не були би наддержавою, якщо б не використовували всі наявні відкриття та наукові надбання, починаючи ще від часів другої світової війни.

– Це правда, – зітхнув Титаркевич. – Вірус „Протей” тепер порушить статус кво серед світових держав на користь того, хто ним володіє. І хвала Всевишньому, що США – це не найгірший варіант.

– Дайте вип’ємо за науку, нехай вона все ж таки буде завжди тільки слугою людства, а не навпаки, – Сандра Гілл підняла келих .

– За науку!

– За добре майбутнє для людства.

За столиком у одній точці зустрілися чотири келихи, і звук їхнього дзенькоту розчинився у загальній поліфонії музики, пісень та голосів.

Глава 18

Вони з’явилися, мовби нізвідки. Так ніби саме море зматеріалізувало з своїх темних вод стрімкі чорні тіні, що швидко наближалися до скелястого берега. Насправді ж це були люди в чорному камуфляжі, а суцільні шоломи повністю закривали їхні обличчя. Одна мить – і катер із безшумним двигуном досяг суші. Загін із восьми командос

прудко перемістився на берег і, вдало обминаючи освітлені ліхтарями ділянки, немов ягуари на полюванні, рушили в напрямку станції, що сяяла вечірніми вогнями.

Капрал ВМФ США Брок, поклавши свої руки на автомат, що звисав на грудях, ритмічно проходжувався біля головного корпусу, чергуючи на нічній варті та насвистуючи якусь веселу мелодію. Від бару долинала гучна музика та дзвінкий сміх. Капрал нетерпляче поглянув на годинник: 23.45. До кінця зміни залишилось – всього п'ятнадцять хвилин і тоді його також чекає заслужена пляшка пива, а можливо навіть знайомство з тією чарівною американкою з Атланти, яка сьогодні в обідню пору, під час перерви між нарадами, навіть йому всміхнулася. Її звати Сандра, а точніше доктор Сандра Гілл. Він, звичайно, не науковець, розумно та красиво говорити не вміє, як ці яйцеголові ботаніки, що швендяються цілими днями станцією, проте в рідному загоні він показав найкращі результати із фізичної підготовки та підводного плавання. А медаль за спецоперацію в Пакистані теж чогось таки вартує, її аби-кому не дають.

„Піду перевірю пости, – подумав Брок, – чомусь Гаррі довго мовчить, а це на нього зовсім не схоже. Може, задрімав?”

Капрал повернув за ріг будинку і став, немов вкопаний.

Сержант Гаррі Мічнер сидів на землі, спершись спиною об пластикову стінку. Його ноги були широко розкинуті, а автомат наполовину занурився у сніг.

– Якого дідька ти тут..., – почав, було, капрал, але замовк.

Сержант навіть не смикнувся і взагалі не відреагував на наближення свого безпосереднього командира.

Молодий боєць дивився кудись у порожнечу застиглим лівим оком, а правого – взагалі не було. Замість нього чорніла невелика діра, з якої витекла і швидко застигла на морозі густа, темна кров.

Капрал Брок миттєво розвернувся, намагаючись ринутись до своїх на базу, скидаючи з себе автомат на ходу, проте тихий ляск змусив його голову сіпнутись до заду і солдат упав на землю, немов підкошений. Ворожі диверсанти вийшли з темряви і розділившись по двоє, притягнули з різних сторін ще три тіла „морських котиків”, склавши їх біля стіни. Керівник групи мовчки глипнув на небіжчиків, а тоді коротким жестом руки звелів просуватися далі.

Метеоролог Михайло Казанович виходив із кімнати механіка Микитіва і, зачичиняючи за собою двері, промовив до нього ще якийсь жарт. Усмішка так і застигла на його молодому, відкритому обличчі, коли дві кулі ввійшли в його серце. Тихо застогнавши, він упав обличчям до підлоги у напіввідчинений прохід. Електрик кинувся до нього, аби довідатися, що сталося з другом, але також був застрелений вбивцею у чорному. Нападники переступили тіла вбитих і почали нечутно крастися довгим коридором і, відчиняючи по черзі двері з обох сторін, розстрілювали свої жертви, котрі, нічого не підозрюючи, або вже спали, або готувалися до сну.

Професор Ткач, почувши глухий жіночий зойк, ледь-ледь прочинив двері туалету в протилежному кінці коридору, з якого мав намір виходити. Поруч, біля дверей

кімнати лікарки Крижанівської він побачив двох людей в чорній формі, що схилилися над пораненою Софією, а в руках тримаючи короткі автомати з глушниками. Сама лікарка, впираючись скривавленими руками об дощату підлогу та тихо стогнучи, виповзла наполовину із кімнати в коридор. Швидкий постріл у голову і нещасна затихла навіки.

Професор, задихаючись від жаху, вишмигнув із туалету, ніби переполоханий птах, і кинувся до входу на склад лижного обладнання. На щастя, двері складу були відімкнені. Ткач не бачив, як один із диверсантів, присівши на коліно, випустив по ньому декілька куль. Але нитка життя професора, мабуть, в цей момент не повинна була обірватися, кулі в нього не влучили. Він, втративши дар мови, швидко замкнувся із середини і поринув у складську темряву. А нападники тим часом продовжували розстрілювати персонал станції та полярників із „Палмеру”, що тимчасово прибули для співпраці. Коли підійшла черга до бару „Фарадей”, двоє чорних командос видобули із наплічних сумок невеличкі циліндричні предмети і, зірвавши з них пломби, закинули їх всередину. Через декілька секунд звідтіть почулися крики, звуки падаючих предметів. До хвилини часу все стихло і командир дав знак, що можна заходити.

З протилежного боку коридору нападники вели під руки розхристану та налякану Амелію. Перш, ніж увійти до бару, командир дістав з нагрудної кишені невелику фотокартку, на якій були зображені дві жінки, а тоді – зняв свій шолом. На Ковальську холодними темними очима дивився чорноволосий, коротко підстрижений китаєць, приблизно, сорокарічного віку. Сховавши фото,

він ідеальною англійською сказав:

– Доктор Ковальська, ви підете з нами! А де є ваша колега Сандра Гілл?

– Я не знаю. Можливо, в барі, – сльози виступили з очей полячки і вона тремтячими руками їх витерла.

– Окей, зараз перевіримо, – китаєць розвернувся до дверей бару.

– Стійте! Хто б ви не були, я буду з вами співпрацювати, тільки при умові, якщо ви залишите в живих моїх друзів! – ультимативно вигукнула Ковальська.

– Можливо, ви, шановна леді, трішки припізнилися. Але побачимо, – з цими словами китаєць схопився за клямку, відчинив двері і переступив поріг.

Глава 19

Залу для гостей бару „Фарадей” оповила легка імла, яка застигла в повітрі на рівні середини кімнати. За столиками, на підлозі і навіть біля барної стійки лежали люди. Вони не були мертвими, а перебували у глибокій фазі наркотичного сну, про що свідчило підіймання та опускання грудних кліток та звуки сопіння від видихання легеньми повітря. Мажорна танцювальна музика, що лунала з увімкненого музичного програвача, справляла враження безглуздості в цьому сонному царстві.

Китаєць, а за ним – три його поплічники, важко дихаючи у респіратори, переступаючи через розпластне тіло американського військового біля дверей, увійшли до бару. Оглянувши поглядом всіх непритомних, командир вказав на тендітну жінку в окулярах, що відкинулась на спинку крісла, закинувши назад голову із розпущеним

чорним волоссям. Один штурмовик, схопивши її, немов іграшку, поніс на руках до виходу.

Крізь прочинені двері, з коридору виглянула Ковальська, зазираючи і прикриваючи обличчя носовою хустинкою.

– Вони науковці? – запитав синтетичним голосом китаєць крізь дихальний респіратор, вказуючи пальцем на Максима, майора Титаркевича та Остапа Марченка, що нерухомо звисали з крісел, сидячи за одним столом.

– Так, – підтвердила Ковальська, – біохіміки та вірусологи.

– Щось не дуже подібні, – китаєць недовірливо зміряв поглядом майора. – Та дарма, згодом про все довідаємось.

Люди в чорному винесли почергово начальника станції, майора та Макса, після чого замкнули за собою двері. Один із них схилився над сплячими і грубо, нехтуючи будь-якими медичними правилами, почав просто через одяг вводити їм у плече якийсь препарат з одноразових маленьких шприців. Першим застогнав Вадим Титаркевич і заворушив очними яблуками під заплющеними повіками, а за ним прийшов до тям і Максим, згинаючи затерплі ноги в колінах. Через хвилину при тямі були вже всі трое. Остап Марченко обхопив голову руками і тихо стогнав, масажуючи скроні.

Амелія, яку ніхто не контролював, схилилася до майора і прошепотіла українською:

– Вони думають, що ви – науковці. Не примушуйте їх змінити свою думку.

В цю хвилину з-за дверей долинули короткі, глухі автоматні черги. Диверсанти з безжальною байдужістю ліквідували всіх піхотинців та інших працівників станції.

Ковальська впала на коліна поруч із Титаркевичем і прихилившись до його грудей, з розпачу розридалася.

На підводній базі „морські котики” були більш пильними і охороняли обект не відволікаючись ні на мить, проте це, на жаль, не врятувало їх від трагедії. Виконуючи наказ китайського командира, під загрозою розстрілу, Максим, Амелія та Остап Марченко першими випірнули з води і зняли свої маски. Ніхто з них навіть не намагався подати якийсь знак чи спробувати попередити про небезпеку. Це б нікого не врятувало, тільки збільшило б кількість жертв. Та й що можуть два, навіть добре вишколені вояки, проти восьми професійних командос, готових до атаки?

Максим, а за ним двоє науковців зі скорботними обличчями почали повільно підійматися з води на пірс. Американці посвітили підствольними ліхтарями прибулим у обличчя і, перевіривши допуск, подалися на свій облаштований пост, поруч із входом до бази. Це стало для них фатальною помилкою. Два ледь чутні вихлопи – і гротом розійшовся звук від падіння тіл та зброї, яка гучно вдарилася об бетон.

Після того, як були скинуті гідрокостюми, бранців під дулами автоматів скерували до вхідного люку. Максим чітко вловлював глибоке дихання наглядача за спиною, а ще більше, гострий та уважний погляд його очей. Вміння вбивати у цих нелюдів було відлагоджене до автоматизму.

Так само швидко розправилися з трьома військовими, які чергували за стійкою для охорони. Бідолахи навіть не встигли підняти свою зброю, як повалилися з ніг, уражені ворожими кулями. Не зважаючи на протести Амелії та доктора Гілл, а потім – на їхні слізні благання, нападники безжально вбили дизеліста Сала та зв'язківця Макарова, які відпочивали в житловому секторі.

У приміщенні лабораторії командир-китаєць, дивлячись впритул, жорстко звернувся до жінок:

– Негайно зберіть усю наявну документацію з проекту „Протей”! Хутко!

Сандра і Амелія поспішили виконувати наказ, злякано озирваючись на холодну сталь націленої на них зброї. Тремтячими руками вони згортали зі столів аркуші паперів, складали їх до товстих журналів досліджень, що належали ще попереднім власникам бази.

– Це все, що було. – сказала доктор Гілл. – Більшість інформації – на цих ноутбуках.

Китаєць побачив на робочих столах чотири ноутбуки і батареї живлення до них. В цей самий час майора Титаркевича, начальника станції Марченка та студента Максима поклали обличчями до підлоги. Один з диверсантів невідступно стояв над ними, слідкуючи і не відводячи автомат.

– Вони всі – китайці, – прошепотів Макс. – Навіть ті, що не зняли шоломи.

– Я зауважив, – відповів тихо майор. – Напевно, це щось на зразок „Снігових барсів”²⁰, надто добре вони ви-муштровані.

20 Спеціальний підрозділ військової розвідки КНР.

– Стуліть ваші пельки! – зашипів тремтячими губами Марченко. – Нас можуть убити!

– На кримінал не схоже, – не помівчав майор паніку колеги, – накази виконують з пів слова, всі рухи точні та продумані. Це однозначно китайський військовий спецзагін!

– Що нам робити? Що робити? – бурмотів у розпачі начальник станції.

Майор Титаркевич притулив до його плеча свою руку і прошепотів:

– Насамперед зберігаймо спокій і виконуймо всі їхні накази. Ми – живі, і це – найголовніше.

Три китайці, не зодягнувши жодних спецкостюмів біологічного захисту, ввійшли до сховища вірусів. У руках одного з них був срібlistий контейнер, схожий на невелику валізку. Відчинивши покpишку громізького циліндричного контейнера з зображенням грізної емблеми біологічної небезпеки, один китаєць увімкнув механізм отримання доступу до матеріалу. На старому дисплеї заблiмав зелений вогник, одночасно під низький звук гудіння із бочкоподібного контейнера вертикально піднялася невеличка підставка. Коли біла пара розсіялась, – всі побачили десять запломбованих пробірок, складених до купи. Руки в чорних рукавичках потягнулися до смертоносного скарбу, і він перемістився до валізи. Один із китайців виставив якісь параметри на маленькому моніторі з боку і зачинив покpишку. Загорілися три червоні вогники. Люди в чорному взяли свою дорогоцінну ношу і попрямували до виходу.

Глава 20

17 грудня

о. Галіндез. Антарктика

Професор Євген Ткач провів ніч страху та слізних молитов про порятунок. Стільки він не молився за всі свої не повні сорок два роки. В абсолютній темряві, серед лижного спорядження та звисаючих теплих комбінезонів, він намацав невеличкі вхідні дверцята до старого підвалу, який вже давно ніким не послуговувався. Потягнувши на себе кільце, професор із великими зусиллями привідчинив двері і просунувся до отвору. Після болючого падіння із півтораметрової висоти історик близько години лежав нерухомо, прислухаючись до кожного звуку. Спочатку було чути, як злочинці розмовляючи між собою китайською, пересувались станцією, головним коридором та житловими кімнатами, гупаючи важким взуттям. Пізніше кроки перемістилися простісінько до лижного складу над головою професора. Декілька чоловік ретельно обшукували цей склад, перекидаючись між собою незрозумілими, короткими фразами. Але фортуна знову не підвела втікача: нападники, нічого не знайшовши, забралися геть. Ще через годину настала абсолютна тиша, тільки часом поривчастий вітер із силою напірав на головний корпус станції, завиваючи від свого безсилля.

„Що це таке було? – запитував себе професор. – Це, взагалі, реальна дійсність чи, може, я сплю, і все це жахіття мені просто сниться?”

Проте біль від забитих колін та плеча доводив- це не сон і не марення: на станцію напали злочинці і перебили всіх до одного. Він, можливо, єдиний, хто вцілів.

„О, Боже! Вони прийшли за вірусом, мабуть, терористи”, – жахнувшись, здогадався Ткач.

Образ простреленої голови лікарки Крижанівської викликав в історика виділення холодного, липкого поту, який є одвічним супутником страху та розпачу. Морок, холод та відчай охопили бідолашного науковця, а серце стискалось, пульсуючи віддавало стукітом в животі та в скронях.

Ткач не знав, скільки минуло часу, проте в якусь мить його затуманена свідомість вловила якийсь шум на горі: спершу – кроки, а пізніше – голоси. Він знову почав гаряче молитись, благаючи Всевишнього – відвернути від нього погибель.

Нарешті, кроки почулися зовсім поруч і чийсь хрипкий голос сказав англійською:

– І тут порожньо. Ні трупів, ні – живих.

Хтось проходжувався складом, відмикаючи дверята шафок та оглядаючи всі закутки.

„Американці! – спалахнула рятівна думка в голові професора. – Хто ж іще? Ніхто не вийшов на зв’язок, ось і прислали рятівну місію”.

Професор напружив затерплі від тривалої бездіяльності м’язи та суглоби і почав видератися старою, дерев’яною драбиною нагору, до люка.

– Там хтось є, – промовив перший голос. – Чуєш звуки?

– Чую, хтось є під підлогою, – додав інший.

Професор Ткач із зусиллям підважив дерев’яний люк і на весь голос заволав:

– Агов! Рятуйте! Я тут!

Розгрібаючи обома руками звисаючі комбінезони, немов гілля ялин у лісі, він вискочив просто на двох

кремезних чоловіків у військовій формі. Один із них, чорношкірий, запитав:

– Хто ви? Що тут сталося?

– Американці!!! Сдава Господу! Ви прилетіли?

– Швидше припливли, – відповів інший, молодий та рудоволосий. – Що тут сталося?

Професор від хвилювання і пережитого не зміг втриматися на ногах і знесилено опустився на підлогу. Сльози бризкнули із його очей, і він розплакався, здригаючи плечима.

– Вони... Вони... Вони всіх повбивали!

Він закрив обличчя руками. Все його тіло тремтіло і сам він мав нещасний та пригнічений вигляд.

Військові переглянулися. В цю мить з коридору до складу ввійшов високий чоловік, також у військовому сірому камуфляжі. На його смаглявім, не молодім уже обличчі було здивування.

– Хто це? – запитав новоприбулий.

– Не знаю, сер. Він ще не встиг повідомити, – відрапортував рудоволосий. – Ймовірно, хтось із персоналу станції або науковець, з тих що пізніше доєдналися.

Командир наблизився до професора і присів перед ним навпочіпки. Правою рукою він схопив Ткача за підборіддя і підвів його голову:

– Опиши, хто на вас напав!

Професор не звернув увагу на грубе поводження і тихо пробелькотав:

– Це китайці! Вони були в закритих шоломах, але всі розмовляли між собою китайською. Я дивом врятувався.

– Ясно, – здоровань відпустив історика і підівся.

– Сер! – звернувся один солдат, що зайшов з коридору.

– На станції дев'ять трупів персоналу і чотирнадцять вбитих „морських котиків”, п'ятеро з них – на дворі.

– Треба шукати документацію і якнайшвидше плисти до підводної бази.

– Панове, заберіть мене звідси, благаю! – попросив професор, плачучи.

– Ще щось можете розповісти про нападників? – запитав старший.

Професор мовчки заперечив, хитаючи головою. Тоді командир блискавично вихопив із кобури пістолет і розрядив його науковцеві в голову.

Переступаючи через тіло убитого, керівник групи сказав солдатам:

– Швиденько все тут прочісуйте, а я беру іншу групу – і плинемо до входу підводної бази. Зв'язок через радіо.

Глава 21

Обличчя Старійшини, яке і раніше ніколи не випромінювало дозрозичливість, ще дужче спохмурніло. Дивлячись у монітор комп'ютера і слухаючи доповідь полковника Чайлда, він увесь переповнювався гнівом. Проте водночас його гострий розум шукав виходу із непередбачуваних обставин. Полковник, який перебував в оточенні своїх людей, десь серед антарктичних льодовиків, доповідав:

– Якщо все підсумувати, то кляті китайці нас випередили на кілька годин і зробили за нас усю нашу роботу, включаючи й те, що перебили весь персонал та військових на станції та підводній базі. Ну і звісно викрали проект „Протей”.

– Все зачистили? – похмуро запитав Старійшина.

– Жодних слідів чи відеофікацій на камерах, – сказав полковник. – Якби не вцілілий дивом український учений, то ми б навіть не знали, чиїх рук це справа.

– Та ми і так достаменно не знаємо. Поки що... – Старійшина замислився, тарабанячи кістлявими пальцями по столу.

– Що нам далі робити, сер? – спитав полковник стурбовано. – Ми готові вирушати негайно.

– Нічого. – кинув пісним голосом Старійшина. – Очікуйте нового наказу.

Полковник хотів віддати честь, проте монітор вже від'єднався.

Господар кабінету підвівся з місця, на ходу набираючи номер на мобільнику.

– Дженсіко! Сконтактуйся з командором Берклі із АНБ²¹ Зроби запит на інформацію зі супутників із квадрату Z5 за останню добу. Подякуй йому гарно від мого імені.

Постоявши хвилину біля величезної книжкової шафи, він знову зателефонував:

– Привіт, Кіріл! Як справи? Та от згадав, що давно ми з тобою не працювали разом, аж занудьгував. – Старійшина вдавано засміявся. – Маю для тебе дуже важливу та відповідальну справу, можливо, найважливішу в твоїй кар'єрі. Збери свою команду хакерів і разом вирушайте до нашого законспірованого будиночку в Александрії²².

Старійшина мовчки півхвилини щось вислуховував від

21 АНБ (анг. National Security Agency (NSA)) – агентство криптологічної розвідки США. Відповідає за збір та аналіз розвідувальної інформації.

22 Місто Александрія (штат Вірджинія) розташоване на річці Потомак, за 10 км. від столиці США.

співрозмовника, в цей час наливаючи для себе із пляшки до склянки воду, а тоді сказав;

– Буде вам потужна підтримка і щедра оплата також. Ми передамо вам у користування найновішу програму штучного інтелекту „Дедал 1”, так, що ви змогли б завоювати світ, при бажанні. Ну і доступ до усіх наших супутників, звичайно. Гарзд, чекаю на дзвінок із готовністю до праці через п’ять годин. Старійшина схилився над столом і щось собі занотовував, а тоді випростався і повільно випив свою воду. Для нього очевидно була ситуація, що китайська розвідка проникнула на найвищі щаблі американського уряду та змогла викрасти надтаємну інформацію про відкриття у Антарктиді. Якщо китайцям, що заволоділи вірусом «Протей», вдасться розробити вакцину, це означатиме, що в світі залишиться лише один гегемон – Китай, а всі інші стануть його васалами. Цього ажніяк не можна допустити. Ні з державницьких міркувань, ні тим більше з інтересів організації, яка обрала його своїм керманічем і яка має свій особливий план подальшого розвитку людської цивілізації.

„Жовтошкірі мавпи гірко розплатяться за свої ініціативи, – Старійшина стиснув в кулаці олівець, так що той аж тріснув. – Мокрого місця від вас не залишиться!”

Глава 22

Південна частина Атлантичного океану.

За 500 кілометрів віж Фолклендських островів.

Військовий гвинтокрил, який чекав на китайський спецзагін неподалік острова Галіндез і до якого помістили полонених і захоплений вантаж у контейнері, через

годину лету сів на вертолітній палубі ракетного есмінця „Ланчжоу”. Китайський червоний прапор із жовтою зіркою гордо майорів під поривами свіжого бризу.

Прямуючи від місця висадки до входу житлового відсіку, полонені, а також їхній супровід потрапили під проливний холодний дощ, який рясними, крупними краплями барабанів по металевій обшивці. Військові моряки, якими був густо переповнений корабель, проходячи повз бранців, не звертали на них жодної уваги. Лише блискавично віддавши честь командирю, вирушали далі виконувати свої обов’язки.

Максим зі скованими кайданками руками, йдучи разом з усіма під пильним конвоєм, крутив головою на всі боки, намагаючись якнайбільше роздивитись та отримати корисної інформації. Проте всі надписи у відсіках були у вигляді закарлючених ієрогліфів, а запам’ятати пройдений шлях у цих лабіринтах переходів, які вели їх у все нижчі рівні судна було годі.

„Це ще не найгірше, – сказав сам до себе Макс, – нас залишили в живих. Це означає, що буде якийсь діалог. Китайцям щось від нас потрібно. Отже, надходить час воювати словом, а не зброєю, як говорили римляни: „Dictis, non aktis”.

Майор Титаркевич ішов зі спокійним обличчям, яке жодним чином нічого не відображало, лише його очі, немов автономні дві живі істоти, своїми рухами та блиском видавали, що в великій безволосій голові кружляють потоки думок, обмірковуються різноманітні комбінації. Краєм ока Вадим поглянув на Амелію, яка ішла поруч, також із закованими руками. Обличчя її, як і доктора Гілл, засвідчувало смуток та тривогу,

а червоні й припухлі повіки – про немало пролитиз сліз. „Ймовірно в такий спосіб жінки долають стрес та напругу”, – подумав майор і міцно стиснув зуби від болю. Китайський військовий штрикнув його між ребра, змушуючи йти швидше.

Підганаючи невільників зброєю та стусанами, китайці завели їх до невеликої кімнати, де посадили в крісла на тонких ніжках і залишили очікувати під наглядом двох солдатів.

– Ех, якби не зв’язані руки, – прогудів низьким голосом майор. – Я цих молодчиків швидко відіслав би у світ духів.

– Вадиме, – сказала крізь сльози Амелія, – я хочу, щоб ти знав: незважаючи на те, що нас чекає, я кохаю тебе!

Майор увесь напружився, немов біблійний Самсон, що хоче кинути будівлю на голови лихим филистимлянам. Жінка, яка за короткий час стала центром його буття, потребувала захисту, а він не здатний навіть стерти зі свого обличчя висохлу кров.

– Голубонько, не втрачай надії і ми всі звідси виберемось. І ще одне: я покохав тебе, як тільки побачив, і вже більше ні про що був не здатен думати.

– Отакої! – скривився Марченко. – Добром все це не закінчиться і нас усіх напевно повбивають, а їм кохання в голові...

– Даремно ви так хвилюєтесь, Остапе: я впевнена, що нас уже активно шукають, так що не панікуйте. - Було помітно, що Сандра Гілл цілком вгамувалася і, відкинувшись на спинку крісла, спокійно роззиралася навкруги.

– Легко вам говорити, – Марченко нервово сіпнувся. – Ви бачили, що вони зробили з Казановичем, Тильним,

Харченком, з лікаркою Софією? Це якісь нелюди! Їм людину позбавити життя так само легко, як вам позбутися лабораторних щурів.

– Мабуть, ми їм для чогось потрібні, – припустив Макс.

– Незабаром довідаємося, – спокійно сказав майор і ніжно подивився на Амелію.

До кімнати ввійшли двоє мужчин із зовнішністю, типовою для представників далекосхідної раси. Дійшовши до довгого столу, за яким сиділи полонені, старший за віком із переважаючою сивиною в волоссі присів і розкрив чорну папку.

– Дякую за супровід, капітене Чен, далі я сам собі дам раду, можете бути вільні.

Китаєць, що стояв поруч, був у чорній офіцерській формі і на звернення ледь кивнув.

– Слухаюсь, генерале Демін. Якщо буду потрібен, то я на містку.

По-військовому, економлячи рухи, він швидко розвернувся і вийшов, зачинивши за собою двері.

Генерал одягнув чорні окуляри із товстими лінзами, які зовсім не пасували до його округлого, жовтуватого обличчя, і почав переглядати папери. Час від часу він мовчки зводив очі і проникливо розглядав бранців через шкельця.

– Ну що ж, – нарешті, промовив він, – ми всіх вас ідентифікували – через відбитки пальців і через ваші ДНК, які ми виділили з вашої крові. В глобалізованому світі неможливо залишатись непоміченим, особливо якщо ти

знаний науковець чи, наприклад, кавалер норвежського королівського ордену.

Китаєць покрутив у руках роздруковані досьє з фотокарткою Максима Середи. Придивившись уважніше до тексту, він навіть дещо припідняв брови.

– Отже, двоє із вас є науковцями в галузі біохімії та вірусології, і нам потрібна ваша співпраця у дослідженні віруса та в створенні вакцини проти нього.

– А що буде з нами? – жалісливо запитав Марченко. Слизисті виділення стікали з його гачкуватого носа на сиву бороду, проте заковані руки не давали можливості його витерти.

– Ви, шановний докторе Марченко, – генерал повільно прочитав ініціали науковця, – також біохімік, проте нас зовсім не цікавите, оскільки ніколи не працювали в сфери молекулярної біології. Проте не хвилюйтесь: для вас відведена особлива роль у проекті „Протей”, як і вашим друзям.

Китаєць зловісно посміхнувся і від його погляду повіяло холодом.

– Ех, шкода, що арсенальчик наш залишився на станції... – сумно прошепотів майор.

– Ми не будемо співпрацювати! – голосно вигукнула доктор Ковальська. – Утримувати нас тут – це військовий злочин.

Генерал припинив посміхатися і похмуро відповів:

– Допомагати нам – для вас означає врятувати своє життя. Відмовитися – це приректи себе на швидку смерть. Вибір за вами.

– Хто ви, взагалі, такий? – тихо запитала Сандра Гілл.

– Ой, вибачте, докторе Гілл, зовсім забув відреко-

мендуватися. Я – Цзи Демін, голова військово-морської розвідки Китайської Народної республіки. Сподіваюсь, що ваше перебування у нашому товаристві вас не надто обтяжить.

– Для чого вам штами віруса „Протей”? – Сандра не надала значення люб’язності генерала.

– Дивне питання, – китаєць стулив папку і сперся на спинку крісла. – Для того ж самого, що й для вашого американського уряду ядерна зброя. Для впилву, для стримування, для вирішення внутрішньокитайських проблем, Тайваню, наприклад.

– Що?! – вигукнула злякано Ковальська. – Ви застосуєте вірус проти тайванців? А ви усвідомлюєте його руйнівну силу? Його вірулентність? Він за декілька днів перекинеться на материковий Китай!

– Не перекинеться, – генерал насупив чорні брови. – Ми оточимо острів непрохідною блокадою.

– А здатність до мутацій? Ви це врахували? – не вгавала полячка. – Вірус ще не вивчений. Існує висока ймовірність, що носіями можуть бути навіть птахи або гризуни.

– Ось для цього ви нам і потрібні, докторе Ковальська, – китаєць підвівся з місця. – Разом із нашими вченими, на борту цього корабля ви негайно розпочнете дослідження вірусу і розробку вакцини.

– Застосування вірусу проти людей уподібнить вас до Гітлера, який мав намір використати атомну бомбу на території Європи, – озвався Максим і додав:

– Слава Богу, не встиг.

Генерал Демін охоче підтримав полеміку. Обіпершись об край столу обома руками, він нагородив хлопця людяним поглядом, не кліпаючи.

– А як вчинили б ваші лідери чи очільники будь-якої держави, що завжди відзначались особливими амбіціями. Японія, наприклад, Туреччина, Пакистан? Правителі подібних народів протягом усієї історії прагнули домінувати, навязувати свою волю іншим націям. Між іншим ті ж ... американці. Вони за одну мить знищили сто тисяч японців у містах Хіросіма та Нагасакі. І що? Хтось осудив їх за це?

– Якби не атака американців у 1945 році на Японію, – загинуло б приблизно десять мільйонів з обох сторін у виснажливій та кровопролитній війні, – зауважив спокійно майор Титаркевич.

– Годі! – генерал застерезливо підняв руку. – Це – безплідна розмова.

– Ви ще заплатите за своє беззаконня! – вигукнула доктор Гілл. – Нас незабаром віднайдуть і визволять.

– Неодмінно, – пообіцяв генерал і ввімкнув панель зв'язку на столі. – Відвести полонених до лабораторії і розпочати дослідження негайно!

Глава 23

Аеропорт Даллеса місто Вашингтон, США, 18 грудня

Легкий поштовх і шасі пасажирського авіалайнера „Боїнг-747” надійно з'єднався зі злітно-посадковою смугою. Дехто з пасажирів важко видихнув повітря, а більшість почали готуватися покинути літак, який останні дев'ять годин об'єднав двісті двадцять людей різних національностей, що подорожували з Європи до

США. Степан Матвійович Головчук не поспішав. Він мовчки дивився у темний ілюмінатор, споглядаючи, як літак зменшує швидкість, а згодом – і зовсім зупиняється на місці. Легкий дощ забризкав шкло ілюмінатора дрібними крапельками. Вечірнє небо американської столиці розчинялося у чисельній підсвітці пасажирських терміналів, прожекторів та фарами автобусів, що курсували летовищем.

Настрій у генерала був кепський, а обличчя – похмурим, він неспокійно ворушив пальцями і супив густі брови. „Третій день немає зв'язку зі станцією, на супутникових фотознімках – дим від пожежі, а тепер ось – термінове запрошення американського міністра оборони на екстренне засідання”.

Міністр Харіс зателефонував увечері і лаконічно повідомив: „Ситуація – надзвичайна. Всі хто були на станції «Вернадський» у великій небезпеці, а вірус, ймовірно, захоплений терористами. Чекаємо на вас у Пентагоні”.

Згадуючи зашифроване повідомлення від майора Титаркевича, генерал неспокійно засовався на кріслі. Вірус, що здатний знищити всю планету за декілька тижнів, перебуває у злочинців?! Головчук втомлено заплющив очі. Перед ним постав образ молодого юнака, Максима Середи, якого він також залучив до цієї операції. Проте хто ж знав, що знахідка на таємній базі виявиться настільки небезпечною! Одне є очевидним: американці допустили витік таємних даних і хтось ними скористався.

„Господи! – молився генерал подумки, – хоч би вони ще були живі! Я почну ходити з дружиною щонеділі до Церкви, тільки врятуй їх!”

Стюардеса запросила пасажирів до виходу. Головчук підвівся з місця і, взявши до рук важкий, шкіряний портфель, прилаштувався у черзі.

Просто біля самісінького літака на генерала чекало двоє офіцерів із міністерства оборони, які посадовили його до чорного джипа і повезли на позачерговий прикордонний контроль, а опісля – до передмістя Вашингтона, округу Арлінгтон, де знаходяться серце та мозок збройних сил США – Пентагон.

Глава 24

Довгі переходи відсіками корабля закінчилися тим, що полонені опинилися в великому ангарі, більшу половину якого займала конструкція з прозорого, схожого на поліетилен, матеріалу, розділена перегородками та невеличкими коридорами. В центрі була розташована кімната, а в ній – надсучасне лабораторне обладнання: два електронні мікроскопи, високошвидкісна центрифуга з охолодженням, аналізатор нуклеїнових кислот, автоклав, аналітична вага, рН-метр, термостати та багато іншого. Амелія, на якусь мить забувши про лихо, з неприхованою цікавістю розглядала найновіші досягнення техніки.

Невисокий китаєць у білому халаті стримано всміхнувся і жестом запросив полонених ближче. Солдати, що йшли за невільникми, поспішили вперти їм у спину дула автоматів.

– Підійдіть ближче, я – доктор Чжоу, а це – моя лабораторія. Доктор Лі Кіанг та Коу Лан – мої помічниці.

Дві доволі молоді китаянки на знак привітання мовчки повернули голови в бік гостей. Правда, крім них,

в лабораторії було і ще декілька чоловіків у білих халатах, але їх Чжоу навіть не став представляти.

– Отже, шановні доктор Гілл та докто Ковальська, це – ваше нове місце праці та нове помешкання, ви тут тепер мабуть надовго. А ваші друзі, можете не хвилюватись, вас не покинуть. Для них ми відвели апартаменти по сусідству.

Доктор Чжоу подав знак – і один із лаборантів у супроводі солдатів повели майора Титаркевича та Максима в прозору кімнату, єдиними меблями в якій були два лежачки та біотуалет. Залишаючи Титаркевича й Максима, солдати здійняли з їхніх рук кайданки, а натомість їхні ноги прикували ланцюгом до великого залізного стержня. Довжина ланцюга давала можливість чоловікам дійти лише до туалету, не далі.

– А яке моє призначення? - занепокоєно запитав Марченко. – Я також працюватиму в лабораторії?

– Ні, шановний друже, – китайський вчений цинічно засміявся. – На вас покладена особливо почесна місія: ви будете лабораторним пацюком.

– Що? Та як ви смієте! Я вчений зі світовим іменем! Ви за це відповісте! – Марченко з переляку зблід немов полотно і перебуваючи у шоковому стані більше не зміг вимовити жодного слова, лише судомно крутив головою на всі боки, шукаючи порятунку.

Четверо лаборантів у герметичних костюмах біологічного захисту, немов астронавти з орбітальної станції, схопили Марченка попід руки і силоміць потягнули його через прозорий тунель із двома пропускними шлюзами до окремої кімнати. Один із них грубо кинув бранця на лежач, а інший задер на нім сорочку і з допомогою прилада, який нагадував пістолет з ампулою

в середині, ввів його вміст просто в живіт колишньому начальникові полярної станції.

– О, Боже! – скрикнула доктор Гілл. – Ви ввели йому штаб вірусу „Протей”?

– Заспокойтесь, докторе Гілл! – Чжоу наблизився впритул до американки і поглянув їй в очі. – Вам вирішувати, де перебувати: тут із нами чи – там, з піддослідними пацюками.

Диреткор лабораторії показав пальцем на нажаханого Марченка, який скрутився на лежку, притиснувши коліна до живота, і ридав із перекошеним від жаху обличчям, повільно усвідомлюючи свою трагічну долю.

У сусідній кімнаті майор Титаркевич, потираючи зап'ястя, на яких відбилися сліди від наручників, похмуро прошепотів до Макса:

– Потрібно якось вибиратися звідси, бо, чує моє серце, що ми – наступні.

Максим ледь помітно кивнув головою і стиснув пальцями хрестик на грудях.

Глава 25

Бойовий есмінець «Даунтлес»

Британська військово-морська база

Мер-Харбор, Фолклендські острови

19 грудня

На командному містку есмінця було тихо, як і в інших частинах судна: більшість екіпажу відпустили на берег – відпочивати після кількатижневого бойового чергування у морі. Старший помічник капітана Ентоні Раєнс, тридцятирічний морський офіцер, спортивної

статури і у бездоганно випрасуваній формі, вмовившись у своє зручне крісло, вийняв із шухляди соковите яблуко. Кишеньковий ніж став у пригоді: ним було дуже зручно зрізати тоненьку шкірочку із плоду. В присутності капітана старший помічник би ніколи не дозволив собі таку вільність. Проте капітан – на суші, а він – тимчасово став командиром корабля і міг діяти на власний розсуд.

Лейтенант Ванесса Браун, поглянувши скося на старшого офіцера, стрималася, щоб не осяяти своє симпатчне, всіяне веснянками обличчя, саркастичною посмішкою. Натомість поглянувши на монітори бортових компютерів, ввімкнула канал внутрішнього зв'язку:

– Механіка Роджера Гастінкса викликає командний місток. Для вас капітан залишив ще одну невеличку роботу: треба подивитись до маханізму опріснювача води: він чомусь швидко нагрівається.

Вімкнувши динамік, лейтенант Браун повернулася до старпома і декілька секунд мовчки спостерігала за ним.

– На, тримай! – Раєнс відрізав велику скибку яблука і простягнув її співслужбовиці.

– Списибі, сер, – чемно подякувала лейтенант, – вже так хочеться пробігтися по твердій землі, полежати на зеленій травичці, коли над тобою пролітають біло-молочні хмари...

– Післязавтра буде така нагода. Тільки тут не Кариби, особливо милуватись нічим.

Розмову двох офіцерів перервав вахтовий офіцер зв'язку:

– Сер, у мене тут відбуваються якісь дивні речі: пропав увесь зв'язок і навігаційний комп'ютер поводить себе якось неадекватно.

Старпом, відклавши яблуко, зіскочив з крісла і підійшов до зв'язківця.

Всі монітори у командному містку блимали, немовби від якихось перешкод, так що у присутніх зарядило у очах. Зненацька запищав виклик внутрішнього радіо.

Раєнс зняв слухавку.

– Це бойова рубка, – почувся в слухавці крик, – нас зламали: ймовірно, хакерська атака. Ми більше не контролюємо наше озброєння. В даний момент активізується наведення ракетної системи „Гарпун”²³.

– Вивести всю інформацію на головний екран! – заревів старпом.

Через декілька секунд лейтенант Браун із тривогою в голосі прокоментувала:

– Ракети наведені. Ціль – китайський ракетний есмінець „Ланчжоу” за двісті п’ятдесят кілометрів звідси у нейтральних водах.

В цю мить есмінцем трусонуло, і всі на командному містку, побачили, як із ракетних шахт на передній палубі, затягуючи все навколо білим димом, один за одним стартували ракетні залпи. Ракетна канонада тривала тридцять секунд, а коли закінчилась, і дим почав швидко розвіюватись, лейтенанд Браун звернулась до старпома:

– Ми випустили дванадцять ракет, керування озброєнням й надалі відсутнє. Що будемо робити?

Ентоні Раєнс, витер рукавом сорочки спітніле обличчя і голосом, якого сам не впізнав, скомандував:

– Зв’яжіться з диспетчером Мер-Харбора, передайте дані з бортового журналу, нехай транслюють їх далі в

23 „Гарпун” – протикорабельна ракета з радіусом ураження до 280 кілометрів.

Пекін чи в ООН, чи хоч куди-небудь до дідька лисого. Головне, щоб усі знали, що це не ми атакуємо, що нас зламали ворожі хакери.

– Слухаюсь, сер!

– Помічник капітана безсило бухнувся в своє крісло і обхопив руками голову. Такого жахливого дня в нього ще ніколи не було.

Глава 26

Від перших ознак проявів інфікування минуло кілька годин. Спочатку Остап Марченко голосно кричав і благав про допомогу, а далі – тільки лежав, стогнучи і періодично виблювуючи криваві маси з піною та слизистими згустками. На блідо-синюватому обличчі відобразилася стражденна міна, а пересохлі, потріскані губи шепотіли слова молитви. Після кількох нападів клонічних судом, коли тіло підкидало, немов під впливом якоїсь містичної сили, він затих, втративши свідомість. З носа, вух, рота і навіть із очей почала витікати кров. Доктор Чжоу разом із асистентами, одягнувши захисні костюми, зайшли до камери і констатували в Марченка смерть. Доктор Кіанг набрала з трупа у великий шприц кров, а її помічниця – молода китаянка Кеу Лан підготувала великий поліетиленовий мішок для утилізації тіла.

– Ну, що ж, – замислено промовив доктор Чжоу, переглядаючи на планшеті якісь цифри, – кров покійного допоможе нам зрозуміти, як вірус діє на клітинному рівні, особливо нас цікавить спосіб його проникнення крізь клітинну мембрану.

– Ви даремно вбили людину, докторе, – озвалася

Сандра Гілл із сусідньої лабораторії. – Ці експерименти чітко описані ще в документах 1971 року.

– Нічого, нічого. Ми все відтворимо з чистого аркуша, – сказав доктор Чжоу, виходячи з ізолятора. – Тепер введемо штам вірусу відразу обом: військовому і його юному помічникові.

Амелія Ковальська, що саме щось розглядала через тубус мікроскопа, випросталась і закричала на весь голос:

– Ви не зможете це зробити! Інакше я відмовляюся працювати!

Китайський спецпризначенець, який стояв біля входу, підійшов ззаду і вдарив польку прикладом автомата в спину. Ковальська впала на підлогу від удару і розпласталася на білій плитці. Тоді солдат на додаток штовхнув її декілька разів ногами.

– Ви в будь-якому випадку послужите нашій справі, дорогенька, – сказав Чжоу, зловтішно посміхаючись і водночас знімаючи захисний костюм, – чи в ролі науковця, чи самій ставши піддослідною.

– Де гарантії, що ви взагалі відпустите нас живими? – запитала Сандра Гілл.

Директор лабораторії тільки зиркнув на неї своїми пильними очима і нічого не відповів.

Четверо військових наділи наручники на зап'ястя майора Титаркевича і Максима, водночас знімаючи ланцюги з їхніх ніг.

Раптово потужний удар і струс змусили всіх попадати на підлогу. За першим ударом сталося ще декілька потужніших. Весь корпус судна трусило, немов при шестибальному землетрусі. Увімкнувся сигнал тривоги, а під стелею заблимали червоні мигавки.

– Корабель обстрілюють! – вигукнув Титаркевич і, зірвавшись на ноги, відважив з усієї сили копняка в обличчя одному із конвоїрів. Той, голосно зойкнувши, втратив свідомість.

Максим хутко підняв автоматичну гвинтівку, яка вилетіла з рук у лежачого солдата і перевівши її у бойовий режим, націлив на приголомшених китайців.

На коліна, негайно! Інакше стріляю без попередження!

Майор також озброївшись, став поруч із своїм вихованцем і легко штовхнув його ліктем:

Ти починаєш мене приємно дивувати, хлопче. Тепер давай їх усіх тут прикуємо до металевого стержня, нехай відчують трішки себе у наших шкурах!

– Капітане Чен, радар зафіксував старт ракет з британського есмінця за триста миль звідси, вони нас обстрілюють!

Молодий вахтовий офіцер був не на жарт схвилюваним.

Капітан військово-морського флоту Вей Чен прослужив на військових кораблях двадцять років і для нього така ситуація не була дивовижною. Лише м'язи жовтуватого обличчя натягнулися, додаючи вигляду капітана певної жорсткості.

– Бойова тривога! – рішуче віддав наказ капітан.

– Задіяти протиракетну оборону, випустити керовані ракети-перехоплювачі і виставити обманний заслін.

– Слухаюсь! – офіцери на містку кинулись виконувати наказ.

Менше, ніж за півхвилини, із транспортно-пускових контейнерів циліндричної форми, що розмістились по

обидва боки верхньої палуби, залишаючи за собою сніп вогню та диму, в небо ринули зенітні ракети HQ– 9.

Капітан Чен, перевів погляд на радар і взявши до рук рацію, передав:

– Генерале Демін, ми – під ракетним обстрілом британського есмінця. Задіяли системи ППО. Будь ласка, підніміться на місток.

Декілька офіцерів, що слідкували за навігаційними та радіолокаційними системами, блискавично заклацали пальцями по сенсорній клавіатурі, вираховуючи новий напрямок руху есмінця.

– Капітане, комп'ютерно-аналітична система вирахувала, що з дванадцяти випущених британцями ракет, наша ППО знешкодить лише дев'ять, три з них долітають до цілі, – майже викрикнув вартувий. – Що будемо робити?

– Застосувати носову 100-мм автоматичну гармату! Швидко! – тепер і сам капітан відчув неприємний холодок у животі.

З командного містка капітан та офіцери побачили, що на відстані кількох кілометрів в повітрі почали вибухати ворожі ракети, знешкоджені перехоплювачами. На носі корабля активізувалася башта із стоміліметровою одноствольною автоматичною гарматою АУ Creusot-Loire T 100С. Вистрілюючи 90 зарядів на хвилину, гармата знешкодила ще одну ракету на підході. Удар останніх двох ракет капітан Чен і офіцери, що були поряд, вже не побачили: одна з них влучила в самісінький командний місток, розриваючи метал, обладнання та людей на дрібненькі фрагменти. Друга влучила в ділянку корми, повністю виводячи з ладу двигуни. Ракетний есминець

„Ланчжоу”, охоплений двома стовпами чорного, густого диму, який сягнув кількох кілометрів у висоту, застиг на морській гладі, не здатний більше плисти далі, ані маневрувати. Спокійна океанська течія повністю взяла його в свою опіку.

Генерал Цзи Демін після падіння від ракетного удару звівся на рівні ноги. Він, не звертаючи уваги на цівку крові, що стікала з чола його озлобленим обличчям, вийшов із задимленої зони і зауважив переляканого боцмана, що присів поруч із входом на нижні рівні судна.

– Негайно гуртуй людей, потрібно готуватися відбивати абордажну атаку! – крикнув він.

– Пане генерале, – ледь пробелькотів боцман, – коробель потопає, треба евакуюватись.

– Дурень! – гаркнув Демін. – Британці атакували есмінець не для того, щоб потопити, а щоб знерухомити. Якщо не виконаєш наказ – розстріляю на місці!

Генерал дістав з кобури пістолет і мовчки націлив його підлеглому в обличчя.

Боцман хутно підвівся, віддав старшому офіцерові честь і метнувся до кубрика.

Глава 27

Чотири легкі десантні катери, граціозно розсікаючи океанські води, швидко наближались до мети. Полковник Пітер Чайлд, немов стародавній вікінг, сидячи на носі моторного човна, навіть без бінокля бачив стовпи диму від пошкодженого есмінця. Відчуття баталії, кровопролиття додавали азарту і спонукали його сильне серце битися частіше. Крім того, що війна була його покликанням і

він все життя провів у спецвійськах США, виконуючі небезпечні місії по усьому світі, тепер це завдання набувало особливого змісту. Старійшина саме йому довірив цей етап великого плану переображення людства. Простому вихідцю з невеличкого містечка в Північній Дакоті, випала честь сформувати особисту гвардію правителя Нового світу. Як швейцарські гвардійці мають честь охороняти свого папу, так його елітний загін буде караючим мечем нового світового порядку.

Полковник поглянув на своїх бійців і щира гордість за них, спонукала суворе обличчя ветерана ледь-ледь усміхнутися.

Загартовані в боях та спецопераціях на Близькому Сході, в Азії, Африці та Латинській Америці, ці колишні елітні спецпризначенці засекречених загонів, ЦРУ, військової розвідки і багатьох інших відомств не знають страху чи сумніву, вміють аналітично мислити і здатні виконати будь-які завдання. Саме для таких Старійшина створює нову землю, з новим суспільним ладом та законами. А вони будуть цей лад захищати ціною власного життя тепер і у майбутньому.

– Бійці! – звернувся полковник у мікрофон на своїй шії і кожен солдат почув ці слова в своєму навушнику. – Нас швидше за все не чекають, тому завдання не буде складним. Полонених, крім науковців з антарктичної станції, не беремо. Наша головна мета – біоматеріали з лабораторії, які потребують особливої обережності. Четверта група в спецкостюмах проникне в трюм і вилучить необхідне. Все інше ви добре знаєте. Дійте!

– Так, сер! – в один голос відповіло шістьдесят штурмовиків.

Вадим Титаркевич короткими чергами розстріляв трьох військових, що галопом забігли до лабораторії.

– Вадиме, стережись! – відчайдушно закричала Ковальська.

Майор, не оглядаючись, кинувся на підлогу і, перевернувшись, немов гімнаст, ухилився від куль, випущених ще одним китайським воякою. Напівлежачи Титаркевич кілька разів вистрелив одиничними пострілами. Китаєць, схопившись за прострелені груди, з хрипом повалився на поріг, перегороджуючи дверний отвір.

І саме тоді, коли доктор Чжоу понишпорив під халатом за своїм пістолетом, йому на голову різко опустився металевий стілець. Директор лабораторії роззявив рот від болю і, втративши свідомість, плавно осів на білу плитку. Позаду нього, ще не усвідомлюючи, що вчинила, стояла приголомшена Сандра Гілл і тримала міцно в руках засіб для сидіння.

– Максе, забери в нього зброю! – наказав майор хлопцеві, вказуючи на мертвого солдата.

Перелякані лаборанти та помічники доктора Чжоу притулилися одні до одних і з жахом очікували на криваву розправу. Познімаваши кайданки з поясів небіжчиків, Титаркевич із Максом швидко прикували їх до залізних столів лабораторії. Із сусідньої секції, крізь поліетиленову перегородку, зазирали тривожними поглядами ще зовсім недавно грізні охоронці, сподіваючись на швидкий прихід підмоги.

– Посидьте тут поки що нікчемні виродки ... – буркнув Титаркевич, а для нас настав час забиратися звідси.

– Військові можуть з’явитися тут з хвилини на хвилину, – поквапив Титаркевича Максим.

– Знаю, – відповів майор. – Давайте зодягнемо їхні білі халати. Здалеку вдамо з себе службовців лабораторії.

– Непогана ідея, – погодилась доктор Сандра, здіймаючи халат із непритомного Чжоу.

Через хвилину колишні полонені вже рухалися спорожнілим коридором, шукаючи виходу на верхні рівні судна. Корабельні відсіки почали наповнюватись їдким димом, що примусило всіх поквапитись.

Глава 28

Генерал Цзи Демін зібрав під своїм керівництвом п’ятнадцять бійців і, сам взявши до рук автомат Калашникова, швидкими кроками пересувався широким коридором. Його свідомість гризла одна-єдина думка: якнайшвидше запакувати вірус до контейнера і покинути це безнадійно пошкоджене корито. За останніми даними, що йому по радіо передав один із офіцерів-техніків, повністю виведені з ладу обидва двигуни разом із системою подачі палива. Знищені командний місток із системами навігації та управління судном, не працює керуванням озброєнням. Есмінець „Ланчжоу” – гордість військово-морського флоту Китайської народної республіки – перетворився на повільно потопаючий гріб, легку здобич для неприятеля. Але вороги не врахували одне: допоки він, генерал Цзи Демін живий, а разом із ним – його вірні бійці, доти не може бути мови про будь-яку капітуляцію чи здачу національних інтересів їхньої Батьківщини. В пам’яті промайнули події далекого

березня 1988 року, коли його, молодого випускника військової академії, оточили переважаючі збройні сили В'єтнаму біля містечка Лаошань, у прикордонній для обох країн зоні. Всю групу військових, до якої належав і молодий Цзи, було перебито щільним вогнем із мінометів та кулеметів. На вимогу здатися і зберегти життя, він відповів автоматними чергами. Коли вороги пішли в лобову атаку, то отримали дві осколкові гранати F1. У час, коли в'єтнамці готувалися до нового наступу, прилетіли бойові китайські гвинтокрили і висадили десант. Пізніше Цзи представили до ордену героя КНР за проявлені мужність та героїзм, що і стало поштовхом до подальшої кар'єри. Тим то і тепер Демін не мав наміру пасти задніх і віддавати ініціативу ворогові.

На групу полонених втікачів вийшли раптово і неочікувано навіть для себе. Двоє чоловіків та дві молоді жінки приголомшено застигли, споглядаючи на Деміна та його охорону. За декілька секунд генерал оцінив ситуацію і миттєво прийняв рішення.

– Знищити всіх ! – закричав він і першим випустив автоматну чергу.

Майор Титаркевич швидко зорієнтувався і, відскочивши назад до сходів на нижній рівень, якими щойно піднімався, потягнув за собою Ковальську. За ними побіг Максим. Кулі від автоматичної зброї просвистіли за декілька сантиметрів над його головою і відскочили від металевої стіни. Пощастило також, що не зачепило рикошетом. На жаль, доктор Гілл залишилась і не встигла заховатися за ріг коридору. Безжальні кулі прошили її наскрізь, і вона миттєво впала обличчям до переду. Її нерухоме тіло застигло з розкинутими руками посеред

коридору. З-під білого халату почала витікати велика калюжа темно-бордової крові.

– Їх надто багато! Нам не прорватись! – в очах Макса вперше з'явилися розгубленість та тривога.

– Злочинна наволоч! – закричав майор і, висунувши руку з автоматом за ріг, спустошив увесь магазин.

У відповідь посипався свинцевий град, який дивом не влучив у Титаркевича. Вставляючи нові набойі, він приречено всміхнувся своїй подрозі та Максимові.

– В полон здаватись нема сенсу, вони прикінчать нас на місці. Їхня мета – вірус, вони хочуть пройти за ним на нижній рівень, а ми постараємось їм у цьому завадити!

Щось зметекувавши, Максим підняв „калаш” і випустив дві черги у протилежну стіну, навпроти якої засіли китайці. Зойк від болю та глухий стогін засвідчив, що відрикошечена куля знайшла свою мішень.

Титаркевич смикнув помічника за густу чуприну:

– А ти молодець! Тактично мислиш!

Майор спробував повторити успіх Максима і також обстріляв протилежну від ворогів стіну, проте, на жаль, бажаного успіху це не принесло.

– О Господи! – заплакала Ковальська і зашморгала носом. – Ми що, залишимо ось так лежати тут тіло бідної Сандри?

– Нам би самим звідси якось ноги винести! – кинув майор, випускаючи у бік ворога череду куль.

– В мене останній ріжок, – зізнався Максим. – Довго ми їх стримувати не зможемо.

– Давай сюди. Використаю, коли підуть у наступ, а ти візьми пістолет у Амелії.

Максим слухняно віддав свої боєприпаси майору, а

сам, озброївшись китайським близнюком радянського ТТ, застиг у очікуванні.

З боку китайців пролунали короткі команди. Очевидно, що вони готувалися прорвати оборону втікачів. Майор Титаркевич, не помічаючи крупних крапель поту, що стікали з його широкої лисини на чоло, заплющив очі, внутрішньо готуючись прийняти останній у своєму житті бій. Максим, який завжди декларував свою християнську віру, подумки перепросив Всевишнього за всі провини і до болю в пальцях стиснув пістолет. Амелія у півголоса молилася: «О Маріє, Мати Божа, молися за нас, грішних, тепер і в годині смерті нашої. Амінь».

Нараз весь простір навколо сповнився гучним тріскотом десятків автоматичних черг, відчайдушні, передсмертні крики китайських солдатів навели жах на обличчі бідної польської вченої. Стогони поранених були перервані одиничними пострілами.

Титаркевич насупив брови і обережно визирнув з-за стіни. На протилежному кінці коридору він побачив криваве побоїще. Труп генерала Деміна лежав найближче до позиції оборонців. На його темному обличчі застигла ненависть, а руки все ще міцно стискали зброю, проте зробити постріл він вже не міг.

Кремезні люди в камуфляжах піщаного та сірого кольору і при повній армійській амуніції, ходили поміж мерців і збирали їхню зброю. Один із них, найвищим зростом, знявши свою бойову каску, повернувся обличчям до майора.

– Я знаю, що ви – науковці зі станції Вернадського. Ви героїчно боронились від цих жовтошкірих невдах і це заслуговує на повагу. Кидайте вашу зброю – і будете врятовані.

Сперечатися майор не став, він поклав автомат на підлогу і повільно рушив у напрямку незнайомих. Макс з Амелією переглянулись і мовчки наслідували його приклад.

Глава 29

– Я так розумію, що ви не з тих, хто дотримується Женевської конвенції? – запитав майор, підходячи до довговязого військового.

– Не з тих, – щиро розсміявся полковник Чайлд, – проте я маю чіткий наказ – доправити вас усіх до Александрії живими. Тому, якщо не робитимете ніяких дурниць, то ніхто не постраждає.

– Це та Александрія, що в Єгипті? – обережно запитав Максим.

– Ні, ну що ви, – полковник подав знак своїм людям опустити зброю. – Це та, що на околиці Вашингтона. Так що ласкаво просимо до Сполучених Штатів Америки.

– Ви не працюєте на американський уряд, – ствердно промовив майор Титаркевич, критично окинувши оком полковника і його бойовиків.

– Не працюю, – прохолодно відповів Чайлд, – проте і ви не дуже схожі на науковця чи лаборанта. То що – будемо копати глибше? Тоді ризикуєте залишитесь у нетрях цього корабля навічно.

– Окей, питань більше немає, – майор примирливо припідняв руки. – Куди нам іти?

– Яструбе - 1, – звернувся полковник до одного із підлеглих, – допровадь наших гостей до катера.

Солдат коротко кивнув і, взявши ще двох штурмовиків, приготувався до конвоювання полонених.

Полковник Чайлд, глядючи їм у слід, по-хижацьки примружився і крикнув навздогін:

– Головне – не зловживайте нашою гостинністю, мені дуже не хотілось би робити боляче науковиці із такою рідкісною вродою.

Майор мовчки озирнувся і, на одну мить поглянувши ватажку в очі, покірно кивнув.

Підіймаючись на верхню палубу, полонені бачили на своєму шляху лише трупи китайських солдатів та моряків.. Відразу було помітно, що екіпаж есмінця зовсім не був готовий до зовнішнього нападу, і не чинив організованого опору. Картина ззовні була ще страшнішою: основна частина корабля знищена ракетою, на місці командного містка та бойової рубки утворилися величезні розломи, з яких виповзали червоно-жовті язики полум'я та валив їдкий, чорний дим. На палубі поміж розірваних шматків металу, скла та розплавленого пластику траплялися фрагменти людських тіл та скривавленого одягу. Від побаченого Амелія Ковальська не впоралася із блювотним рефлексом і її знудило. Поки вона відкашлювалася, притримуючись за плече майора, вояки в камуфляжі пісочного кольору терпляче очікували, уважно слідкуючи за полоненими і не відводячи автоматичну зброю.

Коли Максим піднявся східцями трапу, то побачив у якій спосіб їх збираються доправити до Сполучених Штатів: на відстані трьохсот метрів від судна, виступаючи з води немов плоска скеля, застигла велика субмарина – темносірого кольору, без жодних номерів чи написів. Поверхнею підводного човна походжали солдати із автоматами на плечах. Максим мовчки повернувся і

подивився на Вадима Титаркевича. Той тільки загадково усміхнувся і кивнув головою.

Полковник Пітер Чайлд вийшов на зовнішню палубу і глибоко вдихнув морське повітря. Його зосереджений погляд провів двох чоловіків у захисних біокостюмах, що обережно несли два невеликі контейнери. Завдання виконано. І вантаж і бранці захоплені. Можна буде зі спокійним серцем відрепортувати Старійшині. Він озирнувся і покликав двох штурмовиків, що стояли поряд.

– Яструбе 3 і Яструбе 4, візьміть вибухівку і закладіть її на складі боєприпасів, що на нижньому рівні. Від цієї посудини не має залишитись навіть порошинки.

– Слухаюсь, сер!- Двоє бойовиків із великими наплічниками за спинами зникли за металевими двирима.

Китайський есмінець доживав свої останні хвилини, відчувавючи наближення чогось небезпечного, два альбатроси, що вправно полювали за рибою поруч із кораблем, поквапились із застерігаючими криками відлетіти подалі.

У командному центрі Пентагону панувала напружено-гнітюча атмосфера. Міністр оборони, начальник об'єднаних штатів, командувач атлантичним флотом, голова національної розвідки, директор ЦРУ, директор бюро розвідки Держдепу і ще кілька десятків високопоставлених чиновників та військових мовчки прикували свій погляд до гігантського екрану, на якому відбувалась пряма трансляція зображення із супутника. Картина була невесела. Невідома субмарина, яка дрейфувала поруч із

підбитим китайським есмінцем, почала занурюватись і через хвилину повністю розчинилась у морських хвилях.

– В когось є якісісь здогади з ким ми маємо справу?
– порушив мовчанку міністр оборони, високий, щуплий чиновник, один із небагатьох присутніх зодягнений у цивільний костюм з краваткою.

– Це атомний підводний човен типу „Лос-Анжелес”, багатоцільовий, може нести в себе на борту крилаті ракети „Томагавк”, а також інші модифікації ракетного озброєння.

Командувач атлантичним флотом доповівши, нервово теревив пальцями золоті нашивки на рукаві чорного адміральського мундира, а потім розсіяно поглянув на всіх присутніх високопоставлених осіб:

– Якщо когось цікавить, звідки в невідомих терористів підводний човен, який є на озброєнні тільки в нас, то зізнаюсь відверто: не знаю!

– Дванадцять „томагавків” – це дуже серйозно, – сказав директор ЦРУ, єдиний афроамериканець на засіданні, – необхідно якнайшвидше повідомити президента.

– Це – ніщо в порівнянні з вірусом „Протей”, – похмуро перебив його Том Брічер, голова національної розвідки.
– Ти ж бачив, що вони несли дві валізи-контейнери. Оскільки вірус – у них, то тепер вони можуть поставити на коліна весь світ.

– Товариство! Дозволю собі нагадати вам, що там троє моїх людей, – генерал Головчук, що сидів поруч із міністром показав пальцем на монітор.

Міністр оборони тільки скоса поглянув на нього і важко зітхнув.

– Ми могли б завдати по субмарині ракетного удару, – запропонував один із військових радників.

– Це тільки тоді, коли вони – на поверхні, а тепер шукай вітра в полі, – відмахнувся міністр.

– Майор Титаркевич – моя людина і тепер перебуває в них на борту. У нього великий досвід бойових дій у гарячих точках і практика розвідувальної діяльності. Він щось неодмінно вигадає.

Генерал Головчук обвів усіх поглядом, давши зрозуміти, що він тут – не тільки гість.

– Якщо чесно, то варіантів у нас – не багато, – голова бюро розвідки держдепу Дональд Купер обіперся руками об великий круглий стіл. – Потрібно перенаправити всі супутники АНБ, ретельно спостерігати над атлантичним регіоном, особливо – над Європою.

– Та вони можуть випірнути, де завгодно: від Ріо-де-Жанейро – до Барселони, – емоційно вигукнув Брічер.

Щойно повідомили: на підході до есмінця бойові гелікоптери з британської бази Мер-Харбор, – сказав директор ЦРУ. – Можливо, врятують когось із тих, хто вижив.

– Це було б дуже слушно! – з надією припустив Купер. – Китай відкликав свого посла з Лондона, Вашингтону і усіх країн-учасниць НАТО. Китайський авіаносець пливе в напрямку Перл-Хабору на Гаваях, а інші бойові кораблі Китайської Народної Республіки активізувались у всьому світі. Маємо інформацію, що в середині країни китайці оголосили загальну військову мобілізацію.

– Їм передали дані з британського есмінця, що свідчать про хакерську атаку? – запитав міністр.

– Так, звичайно. Але потрібен час, щоб вони все усвідомили і заспокоїлись.

– О Господи! Ви погляньте на це! – вигукнув начальник

об'єднаних штабів, старшого віку генерал із численними нагородами на кітелі.

Всі поглянули на монітор і застигли від приголомшення.

Гігантський вибух за одну мить розірвав китайський есмінець на уламки. Вибухова хвиля величезним круговим діаметром пробігла морем на декілька кілометрів в діаметрі. Коли спалах та дим зникли, від есмінця залишились лише дрібні фрагменти та плями пального, охоплені полум'ям на поверхні води.

– Поможи нам усім, Боже! – тільки й спромігся вимовити міністр і, дуже збліднувши, важко опустився в крісло.

Частина III

Глава 30

22 грудня

Максим лежав у невеликій кімнатці на тапчані з жорстким матрацом і безуспішно намагався заснути. Знесилене тіло боліло від перевтоми та нервово-психічного виснаження. За останні дві доби він спав менше п'яти годин. Шлях до Сполучених Штатів був не простим, десь у відкритому океані, ще у четвер того ж дня, коли їх захопили на китайському есмінці, субмарина піднялася на поверхню і вони в супроводі полковника Чайлда, перемістилися у чорний військовий гелікоптер, який летів упродовж всієї ночі і половини дня, приземлившись на дозаправку десь у Мексиці. Їх не били, ні про що не розпитували, проте невідступно стерегли. Живіт зводило

від голоду, бо навіть води напиться їм видавали обмаль. Коли вертоліт сів на дах якоїсь багатоповерхівки, Макс помітив неподалік будівлі великого, гамірного міста.

Відразу після прибуття їх привели до чоловіка – високого, років шістдесяти, з суворим обличчям. Хоча він був у чорнім костюмі з краваткою, у його поставі привертала увагу військова виправка і владний голос, що звик віддавати накази, які без обговорення виконувалися.

Віддавши честь своєму начальникові, полковник Чайдл доповів:

– Сер! Всі полонені науковці, які були схоплені китайською розвідкою, доставлені.

– Дякую, Пітере, – Старійшина уважно поглянув на бранців і, передивившись якісь нотатки, додав. – На жаль, з усіх, хто міг мене зацікавити, вижили тільки ви, доктор Ковальська. Ну що ж, добре хоч так... А що сталося з доктором Сандрою Гілл?

– Вбита китайськими солдатами, – майор Титаркевич ступив крок уперед.

– Ех, як прикро. Вона була провідним вірусологом CDC, одним з найкращих на планеті, – Старійшина піднявся з-за свого робочого столу. – Сподіваюсь, Амеліє, ви зможете її замінити.

– Я взагалі-то – генетик та біохімік, – обережно уточнила Ковальська. – І чому ви вирішили, що я стану вам допомагати?

– А от ви, майоре, – проігнорував Старійшина слова Амелії, – як і ваш юний помічник, нас зовсім не цікавите, на жаль, – господар кабінету наблизився до своїх гостей. – Проте, якщо ваша подруга Амелія без зайвих розмов візьметься до роботи, разом із нашими вченими, то я

дозволю ще якийсь час погостювати вам обом у нашому скромному пристановищі.

Після мовчазної згоди польки співпрацювати, їх вивели з кабінету Старійшини і роз'єднали. Ковальську повели кудись довгим-довгим коридором, а Максима й Титаркевича доправили до ліфта і доволі довго спускалися ним до низу. Подорож закінчилась у тісній камері на два вузькі ліжка та умивальник із туалетом у кутку.

Максові набридло роздумувати про злощасні події останніх днів, коли доля завела їх знову у полон і він перевернувся на інший бік. За півтора метра від нього на своєму лежку відпочивав Вадим.

– Що, не спиться? – запитав він у Максима.

– Та куди там, все тіло болить, – Максим сів, звівши ноги з ліжка.

– Нічого, – підбадьорив його Титаркевич, – це не глуха печера на далекому острові, виберемося!

– Амелія вже вдруге виборює нам відстрочку неминучої загибелі, – сказав Макс, дивлячись на друга.

– Надзвичайна жінка...– прошепотів майор і, немов замріяний, заплющив очі.

Глава 31

Сюзан Кренстон відірвала свій погляд від аналізатора, що видавав свіжі результати тестів за новим проектом „Протей”, який їхня лабораторія розпочала нещодавно. Її мозок відмовлявся сприймати будь-яку інформацію, що стосувалася роботи. Вона побачила своє відображення в прозорому склі, яке відділяло її робоче місце від колег. На свої сорок два Сюзан зовсім не виглядала. Розкішне

світло-пшеничне волосся до середини плечей, красиве і розумне обличчя і, крім цього, ще й докторський ступінь із мікробіології Єльського Університету. Вона впродовж всього свого дорослого життя користувалась великою увагою сильної статі, деякі чоловіки за неї навіть боролися між собою. Проте справжнє, світле почуття кохання знайшло її лише нещодавно і то в стінах рідної лабораторії. Новий науковий директор Пол Ліберман, почавши керувати установою рік тому, так захопився Сюзан, що вже через півтора місяця знайомства освідчився їй і запропонував пройти життєвий шлях разом. Вродлива жінка не дарма була розумницею, вона не відмовила потенційному нареченому, але і не сказала „Так”. Пославшись на серйозні принципи у ставленні до інституції шлюбу, міс Кренстон взяла час на роздуми і поринула в бурхливі та пристрасні води службового роману. Ще через місяць вона стала старшим науковим співробітником лабораторії, а нещодавно, в останній день осені отримала чергове призначення – завідувач відділом геноміки²⁴. Це одна із ключових посад в цілому лабораторному комплексі.

Сюзан вже потайки почала молитись, щоби Пол якнайшвидше повторив свою пропозицію, яку молода вчена однозначно прийняла б, як сталося несподіване. До наукової установи взяли нову асистентку для директора – молоду, двадцятипятирічну шатенку – і вона за лічені дні стала суперницею, а згодом – і повновладною володаркою м'якого та доброго серця професора Лібермана.

24 Геноміка – підрозділ молекулярної генетики, який вивчає геном та гени живих організмів.

Її коханий, спортивної статури брюнет, якому також перевалило за сорок, під час короткої вечірньої зустрічі в кав'ярні, попросив повернути ключі від квартири і оголосив, що між ними все закінчено, а те, що було, це – лишень помилка та бурхливі емоції. В його словах не було ані краплі жалю чи співчуття, натомість очі горіли полум'ям нової пристрасті, крім якої, його більше ніщо не цікавило.

Сюзан витягла ключі і кинула їх колишньому залицяльнику на стіл, мало не влучивши в овочевий салат, і мовчки вибігла геть, задихаючись від приниження та відчуття неймовірної зради. Гіркі сльози не давали дихати та обпікали обличчя... А нещодавно ще одна новина насторожила і приголомшила її. Директор запропонував заповнити анкети більшості провідних науковців установи. Подейкували про якийсь надтаємний проект і подальше тривале відрядження. Тільки одній Сюзан Кренстон було відмовлено, без жодних пояснень та аргументів. Професор Ліберман ніяково ховав очі перед колишньою коханою, а нова пасія, хизуючись своїм молодим віком та вродою, ще й відверто зловтішалася.

Міс Кренстон витерла підступні сльози, що загрожували її макіяжу. Її увагу привабила молода полька, доктор Амелія Ковальська, що з'явилася в відділі напередодні. Сумне обличчя і мовчазність підкреслювали її красу та грацію. Сюзан відразу пройнялася симпатією до молодого колеги, хоча її здивувало, що остання у лабораторії перебуває примусово. Двоє військових ретельно пильнували полонену, спостерігаючи за нею з коридора через прозору стінку, і не дозволяли їй покинути лабораторію.

Недовготривалі чаювання під час обідньої перерви ще більше зблизили двох жінок, і Сюзан та Амелія почали спілкуватись на нейтральні теми. А сьогодні доктор Сюзан Кренстон захотіла навіть чимось допомогти своїй підлеглий та подрузі. Коли в відділі залишились тільки вони обидві, Сюзан наблизилась до Амелії упритул і простягнула їй свій смартфон.

– Не знаю, що за в тебе проблеми, але я думаю, що не буде важкого гріха, якщо ти зможеш зателефонувати своїм рідним і поспілкуватись із ними. Я бачу, що ти страждаєш там само, як і я. Ми з тобою десь багато в чому схожі...

Ковальська недовірливо поглянула на колегу і, побачивши її червоні від хронічного плачу очі, хутко взяла телефон.

– Дякую, – тихо промовила вона.

– Зайди до сусіднього кабінету, де – автоклави. Там нікого нема і тебе ніхто, навіть твої янголи-охоронці, не потурбують, – запропонувала доктор Кренстон Амелії. Вона вказала рукою на двері, за якими в загальному коридорі чергували військові, стережучи свою бранку.

Амелія зайшла до сусідньої кімнати і замкнула за собою щільно двері. Її пальці тремтіли, а дихати було дуже важко від хвилювання. Вона набрала єдиний номер, який знала в США: 911

Спокійний жіночий голос диспетчера сказав:

– Добрий день! Що в вас сталося?

– Я називаюся Амелія Ковальська! Мене викрали. Я не знаю, де перебуваю, але тут – велика лабораторія і саме тут зараз утримують вірус „Протей”. Передайте цю інформацію у Федеральне бюро розслідувань чи в уряд.

– Окей! Я все зафіксувала. Інформацію передам і...

Ковальська вимкнула смартфон і запхала його до кишені білого халату.

До відділу ввійшли лаборанти. Амелія для відведення очей взяла піднос із пустими пробірками і швидко вийшла.

Глава 32

Старійшина йшов освітленим коридором дослідницького центру, ритмічно вистукуючи підборами. Його вже далеко не молоде тіло просило відпочинку після насиченого різномітними подіями дня, шлунок вимагав хоч якоїсь їжі замість остогидлої кави, а очі сподівались наймилішого у світі та довгоочікуваного сну, якого їм не давали ось уже впродовж двох діб. Проте сила духу та роздуми про близьке завершення справи усього життя не давали розслабитися ні на хвилинку. „Відпочинок очікує у сховищі, – говорив Статіршина собі, – в якому доведеться прожити близько року». Була слабенька надія на науковців, що їм вдасться упоратись зі створенням вакцини, а це б суттєво змогло скоротити період їхньої ізоляції, проте, схоже, шансів на успіх у них вкрай небагато.

Охоронці віддали честь і відчинили перед своїм босом двері, за якими на стільці сиділа доктор Ковальська, міцно стиснувши коліна і схвильовано розтираючи їх своїми маленькими долонями. Почувши кроки, вона підняла голову і зиркнула на літнього чоловіка, що ввійшов, гнівливим поглядом.

– Що вам від мене треба? Коли нас звідси нарешті випустять?

– Що з вакциною? Є якісь добрі новини?

Старійшина взяв металевий стілець зі шкіряною оббивкою і сів навпроти.

Крізь відчинені двері Амелії було видно, як із камери навпроти, через віконце визирають Максим та Вадим, проте вдала, що не помітила їх. Але Старійшина перехопив її погляд і, оглянувшись на охоронців, скомандував:

– Приведіть і цих сюди, побалакаємо разом, – і не звертаючи уваги на військових, що відмикали камеру і ввели полонених, ще раз, дивлячись вченій просто в вічі, запитав:

– То як просувається ваша робота, докторе Ковальська?

– Погано, – Амелія витримала погляд його холодних очей. – Оболонка вірусу постійно мутує і, щоб ми не намагалися зробити, він залишається все таким же агресивним і надзвичайно небезпечним.

– Щось подібне я чув вже сьогодні від доктора Лібермана, – похмуро пробурчав співбесідник. – То які є варіанти?

– На створення звичайної вакцини від грипу ідуть роки, від Еболи її не створили навіть на сьогодні. А від такого складного вірусу, можливо, потрібні будуть десятиліття.

Ковальська сумно поглянула на майора Титаркевича та Макса, які ввійши під конвоєм і сіли поруч з нею.

– Ну що ж... – Старійшина зітхнув і потер вказівним пальцем кінчик носа. – Тоді доведеться всю роботу продовжити під землею. Ліки від цієї пошесті нам будуть потрібні в будь-якому випадку.

– Тобто? – запитав досить різко майор. – Ви маєте намір застосувати вірус десь у світі? Щось подібне до того, як китайці хотіли вчинити на Тайвані?

– Ха! – зсміявся Старійшина. – Не просто десь у світі, а навіть на території Сполучених Штатів Америки.

Троє полонених поглянули на сивочолого чоловіка, що сидів перед ними, немов на божевільного. Його очі справді випромінювали якийсь дивний блиск, що не дуже гармоніював зі стомленим, вкритим зморшками, обличчям.

– Ну, ще генерала Цзи Деміна я якось міг зрозуміти, – Титаркевич хотів, було, розвести руками, проте кайданки завадили йому це зробити. – Але винищення власного народу, а разом – і всієї людської цивілізації? Це ж справжнісіньке безумство!

– Ну чому відразу „безумство”, – перекинув Старійшина Титаркевича, підвівся зі стільця і став позаду крісел, позираючи на свою аудиторію зверху. – Ви не читали звіт національної розвідки США про вірогідний розвиток людства на найближче десятиліття?

– Ні, – сухо відповів майор. Його друзі промовчали.

Старійшина на мить зосередився. Йому вже давно кортіло поспілкуватись з кимось із середовища невтаємничених. Він обхопив руками спинку стільця, трішки зігнувшись до переду, і тоном академічного професора сказав:

– У найближчі п’ять-сім років Сполучені Штати втраять провідну роль світового гегемона, хоча, ймовірно, й далі залишаться впливовим гравцем у міжнародній політиці. Ще більшої ваги наберуть Китай, Індія, Бразилія та Росія. Остання особливо посилить свою зовнішню агресивну політику та поглибить знищення демократичних основ власного народу. Європейський Союз та НАТО також будуть досить стрімко занепадати. Основні багатства

та економічні потужності перемістяться із Заходу на Схід. Закінчиться ера долара, як головної світової валюти. Весь світ стане багатополярним із множинними впливовими центрами, відтак він буде надзвичайно нестабільним. На фоні вичерпання енергоресурсів та зростання дефіциту їжі, розпочнуться війни за природні поклади копалин, за незабруднені землі, за прісну воду... Загостряться внутрішні громадянські конфлікти, спалахи тероризму, я вже не говорю про глобальні зміни клімату...

Старійшина кілька разів кашлянув у шовкову хустинку і продовжив:

– У світових та локальних війнах буде застосована ядерна зброя. Про це цілком відповідально заявляють наші експерти, адже кількість ядерних держав збільшиться. Демографічна криза перетнетися з екологічною: уже в ближчі п'ять років вісім мільярдів людей будуть боротися за виживання на вимираючій від різноманітних токсинів, планеті. Вірогідність того, що людство переживе двадцять перше століття, вкрай невисока. Ось і тому знайшлися деякі тверезо мислячі люди, які вирішили врятувати і вид *homo saepiens*, і його рідний дім.

– Методом радикального скорочення популяції? – Амелія не приховувала свою зневагу..

– Цілком правильно! – підтвердив імпровізований лектор. – Сотні тисяч людей у багатьох державах світу вже більше десяти років готуються увійти до новітніх ковчегів, щоб пережити прийдешній катаклізм. Ваше відкриття в Антарктиці пришвидшило події на декілька років і розв'язало ряд питань, над якими ламали собі голови сотні наших вчених.

– Ви відкинете людство щонайменше до бронзового віку! – зауважив Максим, який досі мовчки уважно слухав монолог старого.

– Не відкинемо, – заперечив Старійшина. – Ми зібрали велику кількість науковців, фахівців з нанотехнології, програмістів, фізиків, хіміків, біологів та математиків, митців та представників багатьох інших спеціальностей. Згідно з нашими підрахунками, за півтора століття людська популяція знову відродиться, проте це вже буде цілком інша цивілізація, об'єднана інтелектуалами та успішними менеджерами. Пропоную і вам місце в ковчезі. Військові, медики, а тим паче біологи світового рівня нам знадобляться.

– Спасибі, але ні. У мене вдома залишилися батьки і дівчина, яку я дуже люблю, – рішуче відрізав Макс.

– Вам не дозволять це здійснити, – зауважив майор, – ви вже, мабуть, давно під ковпаком спецслужб.

Старійшина щиро розсміявся. Охоронець налив йому шклянку води і він її повільно випив до дна, а тоді, сідаючи в крісло, сказав:

– Ми і є спецслужбами! Ви думаєте, що такий грандіозний проект організували фермери чи прості обивателі? Ні! Це союз спецслужб та підприємців. Знання та технології разом із колосальними грошовими ресурсами уможливили те, учасниками чого ви в найближчі дні матимете можливість стати. Ми навіть не будемо вас ліквідовувати, «Протей» це зробить швидко.

У цю мить в Старійшини задзвонив телефон, і він підняв слухавку. Протягом хвилини, слухаючи повідомлення, Старійшина змінювався на обличчі, яке сповнювалося холодною люттю та рішучістю. Він знову звівся на ноги

й почав проходжуватися кімнатою, а тоді відповів комусь невідомому:

– Спасибі за інформацію, друже, ти дійсно мені грандіозно допоміг. Я твій боржник. Ускладни їм пошуки, як тільки зможеш, і подяка буде королівською.

Вимкнувши телефон, Старійшина суворо сказав:

– Хтось із вас телефонував у поліцію. Ну що ж, покарання буде жорстоким!

Глава 33

У великому спеціалізованому автобусі, який в середині нагадував комп'ютеризований мініштаб, перебували майже всі особи, відповідальні за національну безпеку Сполучених Штатів. У задній частині автобуса, де була облаштована кімната для нарад, на зручних шкіряних диванах сиділи люди із напруженими обличчями і моніторили хід спеціальної операції, яка вже розпочалась.

Один із радників міністра оборони, що нагадував студента-відмінника на колоквіумі в Гарварді, доповідав:

– Інформація від невідомої особи жіночої статі надійшла через службу порятунку „911” на гарячу лінію поліції Вашингтона, тоді – до ФБР, і аж після цього вона потрапила до нас.

– Особа добре відома! Це – доктор Амелія Ковальська, польська вчена-біолог, яка працювала на Українській антарктичній станції, – генерал Головчук сердито відреагував на неточність з боку секретаря.

Радник міністра зняковів, поправив на носі окуляри в чорній широкій оправі і продовжив далі:

– Ми уточнюємо всю інформацію. Отже, особа повідомила, що вірус „Протей” перебуває у тому ж місці, з якого вона телефонувала. Агенство Національної Безпеки вирахувало місцезнаходження, звідки здійснювали дзвінок. Це – Александрія, околиця Вашингтона. Там розташований науково-дослідний центр, який перебуває на балансі нашого Міністерства Оборони.

– Отакої! – здивувався міністр. – Підготуйте ретельну інформацію про цю споруду і хто за неї відповідає.

– Слухаюсь, сер, – відповів радник, – крім того, виявилось, що телефон належить доктору Сюзан Кренстон – провідному біологу цього центру, яка працює під керівництвом професора Пола Лібермана. В обох – бездоганні послужні списки та репутація.

На великому моніторі з’явилися великі фотосвітлини красивої блондинки в білому халаті та чоловіка середніх літ із неохайним волоссям та великим носом. Проте відповідь не вдовольнила очільника Пентагону і він звертаючись до усіх присутніх, емоційно запитав:

– Який план операції? І де, трясця їх матері, подівся Дональд Купер? – його знервований погляд поблукав салоном і, не знайшовши обличчя директора розвідувального бюро Держдепу, сфокусував свою увагу на керівникові ЦРУ.

Літній афроамериканець із коротким сивим волоссям був заслуженим ветераном розвідувальних служб і тому він зі стоїчним спокоєм витримав гострий погляд людини, яка навіть не була його безпосереднім начальником. Події 11 вересня 2001 року змусили всіх керівників служб розвідки співпрацювати між собою і з міністерством оборони, проте головний військовий

країни мав схильність до автократії і часом забував про взаємоповагу до партнерів по службі.

– Пан Купер виїхав із Пентагону кілька годин тому в невідомім напрямку і на зв'язок не виходить, – повідомив директор ЦРУ. – Захоплення будівлі дослідницького центру буде здійснюватись спецпризначенцями ФБР, вони виявились найближче до нас, і Бюро Розслідувань передало їх повністю під моє керівництво.

– Отже, ви сьогодні тут за все відповідаєте? – міністр підняв брови і трішки розслабив обличчя. – Ну що ж, я нічого проти не маю. А на Купера, цього сучого сина, я напишу доповідну президенту. Це ж треба – зникнути в таку відповідальну мить!

– До речі, щодо Дональда Купера... – в розмову втрутився Том Брічер, голова національної розвідки. – Мені сьогодні доповіли, що він виявляється десять років очолював військово-морську розвідку.

– То й що? – пхекнув без зацікавлення міністр.

– І ще він очолював у Міністерстві оборони комісію з утилізації атомних підводних човнів, у тому числі субмарин типу „Лос Анжелес”...

Раптом автобус так різко загальмував, що високопоставлені чиновники попадали, мов стиглі груші, додолу.

– От дідько! – вилаявся міністр, зводячись на ноги. – Наш водій мабуть гадає, що везе дрова у себе на ранчо!

– Вибачте, пане міністре! – писнув високим голосом один із секретарів із передньої частини автобуса. – Але, здається, все місто перекрите!

Глава 34

Кирил Грушин мав типовий вигляд іт-ішника-програміста: середній ріст, перші ознаки надмірної ваги через постійну сидячу роботу, вічно скуйовжене волосся на круглій голові і розумний погляд, схований за товстими шкельцями окулярів. Тільки була в росіянина, попри непривабливу зовнішність одна особливість: він мав репутацію генія своєї справи. Коли Кирилові виповнилось двадцять п'ять років, його визнали кращим програмістом провідної іт-компанії міста Санкт-Петербурга, а в двадцять вісім він отримав пропозицію працевлаштування від самого всесвітньо відомого Google. Проте в останньому Грушин на довго не затримався, оскільки за колишнім жителем північної російської столиці закріпилась погана слава, виявилось – нечистий на руку. Кирил полюбляв розкоші, красиве життя, а вони вимагали значних матеріальних коштів, яких в нього не було. Ось молодий програміст і почав вдаватися до завуальованого шахрайства, маніпуляцій із фінансовими програмами, а іноді – і до відвертого злочинства. З Google йому пощастило: вийшов сухим із води. Проте, крадучи гроші із мережі банків, через хакерські атаки, він потрапив у поле зору американської розвідки. Так він познайомився зі Старійшиною, який повністю владнав всі непорозуміння Кирила із невблаганною Фемідою. Старійшина доручав Грушину інколи досить цікаві справи, за які той та його команда із задоволенням брались, бо винагорода була фантастично щедрою.

Ось і тепер, сидячи перед комп'ютером, хакерський напівбог уявляв уже, як він зі своєю подругою Моллі,

полетять витратити сотні тисяч американських, вічнозелених доларів десь на Гаваї або на Балі.

– Бос! – голосно обізвав рожеві мрії молодий помічник Грушина на прізвисько Мисливець. (Справжнього імені його ніхто не знав). – Система програм штучного інтелекту „Дедал 1” запущена. Які будуть розпорядження?

Грушин перевірів деякі показники на своєму моніторі, а тоді озвучив завдання:

– Наша ціль – колона із спеціалізованого військового автобуса та кількох мікроавтобусів, які просуваються автострадою із Вашингтона до Александрії. Перший етап: потрібно спочатку їх затримати та знерухомити.

– Зрозумів, босе! – вигукнув із азартом Мисливець. – Починаю прораховувати варіанти й діяти!

– Наташо, забезпеч зв'язок із супутником і постійне чітке зображення.

Кирил повернув свою патлату голову в бік стрункої брюнетки зі стрижкою «Клеопатра», яка, розжовуючи жуйку, з блискавичною швидкістю водила пальцями сенсорною панеллю.

– Так, Кирюшо, негайно все організую, – хакерка також повернула своє обличчя до боса й мило до нього сьайнула своєю неперевершеною білозубою усмішкою.

Грушин відчув прилив жару в усьому тілі. Найдужче він боявся, щоб його Моллі не довідалася про інтрижки, які інколи стаються у її хлопця на тривалих робочих посиденьках.

На всіх трьох моніторах з'явилося зображення з супутника: урядовий кортеж у супроводі спецзагону Федерального Бюро Розслідувань в'їжджав до містечка Александрії.

Глава 35

Сюзан Кренстон, яку полковник Чайлд і двоє військових привели, тримаючи за руки, була заплаканою та пригніченою. Зім'ятий білий халат та розхристане волосся свідчили, що вона опиралася і йшла всупереч власній волі, а злякані очі, мов у загнаної вовками лані, шукали безнадійного порятунку.

Старійшина сидів у кабінеті професора Лібермана і давав йому якісь напучення, активно при цьому жестикулюючи руками. Почувши кроки, що наближались, він оглянувся. На порозі стала беззахисна міс Кренстон і з жахом подивилася на двох чоловіків, що сиділи перед нею.

– А ось і винуватиця усіх наших клопотів! – Старійшина підвівся з місця і став посередині кабінету, навпроти вхідних дверей. – Ви суттєво зіпсували наші плани і змусили навіть трішки похвилюватись.

– Я не розумію, про що ви говорите! – злякано відповіла жінка і спробувала зробити крок назад, але її спина вперлася в сталеві груди полковника Чайлда.

Старійшина вийняв із бокової кишені свого бездоганно пошитого чорного піджака невеликий папірець і зачитав із нього:

– Час: 11.25. Здійснено телефонний дзвінок із вашого мобільного пристрою на номер 911. Тривалість розмови: тридцять одна секунда. Про зміст розмови я довідався вже через інше відомство.

Тендітні плечі Сюзан затремтіли від гіркого плачу. Не витираючи крупних сліз, вона сказала:

– Я нічого не знала. У доктора Ковальської був такий нещасний вигляд, що я подумала: мабуть, розмова з

рідними підніме їй дух. Я й гадки не мала, що вона зателефонує до служби порятунку.

Старійшина блиснув злісними очима і повернувся до професора Лібермана:

– Ви не поінформували вашу підлеглу про статус доктора Ковальської? Вона хіба не знала, що полоненій не вільно давати до рук телефон?

– Вибачте, сер! – Ліберман набув жалюгідного вигляду, немов спудей-невдаха, якого спіймали на плагіаті. – Доктор Кренстон – єдина в лабораторії, хто не потрапила до групи обраних і з ким не продовжено контракт.

– Кляті дурні! – вилаявся Старійшина. – Ви ледь не зашкодили справі всього мого життя! За це будете покарані. – І, схопивши Лібермана за руку, сивочолий чоловік зірвав його з насидженого місця. А тоді, не зважаючи на скигління професора, приволік його до міс Кренстон.

– Пітере! Відведи обох до доктора Візер, тепер вона є директором дослідницького центру. Нехай їм уведуть штам вірусу „Протей” і висадять десь у центрі Вашингтона, – звелів він.

– Ви не можете так чинити зі мною! – заверщав істерично Ліберман. – Я вам ще знадоблюся, у мене є важливі розробки нової вакцини!

Професор засмикався на всі боки, немов земляний хробак, намагаючись виборсатись з цупких рук військових, котрі його міцно тримали. Натомість Сюзан Кренстон випростала спину і з презирством поглянула на колишнього шефа.

– Він бреше, – тихо сказала вона, – нічого в нього нема. Все життя хапав славу чужими здобутками.

– Виведіть їх геть!– гаркнув Старійшина і дивлячись полковникові Чайлду в очі, додав:

– Розпочинайте якнайшвидше програму „Цирцея” та евакуюйте лабораторію до сховища!

– Слухаюсь, сер! – полковник, на голову вищий від усіх пристуніх, першим вийшов з кабінету, а за ним посунули військові з колишніми працівниками дослідницького центру.

Глава 36

Головний диспетчер військової авіабази Ендрюс не повірив своїм очам і присунувся ближче до монітора, на якому відображалася активована програма запуску двох бойових авіадронів MQ-9 Reaper, яких по-простому всі називали „Жнець”. Чималенькі літальні апарати, одинадцять метрів завдовжки і майже п’ять тонн вагою, несуть на собі чотири ракети „повітря-земля” AGM-14 „Хеллфайр” і дві бомби Mark 82 із лазерним наведенням.

Диспетчер натиснув декілька разів на робочий дисплей і, не отримавши ніякого результату, озирнувся на оператора електронних систем та керування боєм.

– Гаррі, що відбувається? Хто активізував „Женців”?

Оператор, у свою чергу, почав вмикати різноманітні команди і отримав велике червоне сповіщення на весь екран: „Задіяне дистанційне управління”.

– Сер, нас повністю відрізали від управління дронами! Хтось зламав нашу систему і використовує MQ-9 Reaper, блокуючи нас.

Головний диспетчер і ще декілька операторів повставали зі своїх службових місць і дивилися у велике

вікно на панораму летовища. На їхніх очах із найближчого ангару повільно виїжджали і набирали швидкість на злітній смузі два бойові дрони.

– Що витріщили очі! – отямився диспетчер. – Терміново доповідайте про ситуацію начальнику авіабази та головнокомандувачу військово-повітряних сил!

В цей час літальні апарати відірвалися від поверхні аеродрому і, немов хижі шуліки у пошуках здобичі, зникли в похмурім небі.

На головній вулиці містечка Александрії відбувалися дивні речі. В одну мить всі світлофори загорілися тільки червоним світлом, що в свою чергу спричинило гігантський затор на автошляхах у цей післяобідній час. Водії повимикали двигуни, а деякі навіть повиходили з авто, щоб довідатися: у чому річ? З усіх сторін лунали нервово-надривні звуки автомобільних сигналів, ніхто не бажав витратити зайвого часу у безглуздому очікуванні.

Проте гармидер у центрі міста не обмежився тільки автомобільним колапсом. У найбільшому супермаркеті поліса, де перебувало кілька тисяч людей, що штовхали поперед себе візки між строкатими рядами, наповненими різноманітним крамом, нагадуючи поведінку мурах, котрі вічно щось тягають у комашнику, спочатку загасло світло, а тоді ввімкнулася система пожежного гасіння. На голови бідолашних домогосподарок, офісних працівників, дітей-підлітків та трударів торгового центру впали безжальні потоки холодної води. Гігантський зал сповнився панічним вереском, благаннями про допомогу, прокльонами та

гуркотом, спричиненим падінням товарів зі стелажів. Нажахані покупці, змітаючи все на своєму шляху, шукали вихід і, коли знаходили, з полегшенням вибігали на двір. Та на тротуарі їм дуже швидко забракло місця, тож вони були змушені вийти на проїжджу частину вулиці. Натовпи облитих та дезорієнтованих людей вештались поміж знерухомлених заторами автомобілів.

В автобусі, пристосованому під командний центр, директор ЦРУ Рой Кастер, підняв щільні жалюзі, і денне світло, яке вже поступово переходило в сутінки, впало на його темношкіре обличчя.

– Це повний хаос, – сказав він, невдоволено споглядаючи сотні людей, які розбрелися, мов розгублені вівці. – Таке не могло статися випадково, хтось це все влаштував.

– Не хвилюйтеся, сер: місцева поліція вже організовує для нас проїзд, розводячи всі автомобілі спереду. За декілька хвилин вирушимо. - Один із радників обладяв директора, звіряючи інформацію із поліцейською хвилею по радіо.

І саме у цей час надійшов аналітик, що з іншими спеціалістами перебував у передній частині автобуса, біля комп'ютерів. Він подав міністру оборони аркуш і доповів:

Пане міністре! Ми дізналися все, що стосується Дослідницького центру в Александрії. Так от, ще два роки тому міністерство оборони передало всі службові приміщення у користування та для потреб Бюро розвідки Державного департаменту США, під особистий патронат Дональда Купера.

– Що!?! – підскочив на місці міністр. – Невже Дональд причетний до цих страшних злочинів? Цього не може бути!

Директор ЦРУ Кастер відвернувся від вікна і схвильовано промовив:

– Тепер зрозуміло, звідки взялася атомна субмарина і надтаємні технології. Однак не виключено, що він продався китайцям і принаймні до певного моменту діяв з ними спільно!

– І при цьому потопив китайський есмінець? – вставив репліку генерал Головчук. – Союзники так не вчиняють.

– Дійсно, – замислився міністр оборони. – Наразі потрібно дати знати президентові, що Купер – зрадник. З'єднайте мене з Білим Домом.

Міністр ще не встиг договорити, як усі, хто був у автобусі, почули низький гул від турбогвинтового двигуна літального апарату.

Перехожі задерли свої голови, виглядаючи джерело характерного звуку. Ще через секунду потужний вибух затрусив автобусом, наче семибальний землетрус, а передне броньоване скло розлетілося на осколки від вибухової хвилі.

Один із автобусів, що стояв попереду і перевозив загін ФБР, злетів у повітря й розпався на багато частин, охоплених вогнем. Сотні автомобільних сигналізацій увімкнулися одночасно, приглушуючи відчайдушні викрики переляканих громадян, які розбіглися, хто куди, рятуючи власне життя.

– Це „Женці”! – закричав Рой Кастер і відчайдушно кинувся розблоковувати двері. – Негайно покидаємо автобус!

– Зв'язок відсутній, – доповів зблідлий від старху молодий зв'язківець у військовій формі. – Нас повністю заглушили!

– Геть усім із автобуса! – наказав міністр і метнувся до виходу.

Через вузький прохід, униз східцями чкурнув директор Кастер, за ним – генерал Головчук і радник міністра оборони. Щойно вони опинилися на мокрому асфальті автостради і відбігли на десяток метрів від автобуса, як новий вибух поглинув усе навколо них. На цей раз ракета влучила в пересувний командний центр.

Глава 37

Максим з Вадимом стояли біля дверей камери і спостерігали, як спішно відбувається евакуація усієї лабораторії. Десятки людей у білих халатах несли результати своїх досліджень на компактних ноутбуках. Технічний персонал спеціальними возиками транспортував надсучасне та дороге обладнання. У кінці коридору всі зупинялися перед кабіною вантажного ліфта і, дочекавшись його, спускалися ним кудись донизу. Працівників у центрі ставало все менше і менше, у коридори дослідницької установи знову повернулись спокій та тиша.

Амелія Ковальська, яку замкнули в кімнаті навпроти, запитально поглянула на своїх друзів.

– Нас мають намір тут залишити?

– Звісно, – відповів майор. – Ти ж відмовилась співпрацювати, а мене дуже і не запрошували.

– Сумніваюсь, що про нас просто забудуть, – Максим скептично похитав головою.

Амелія сумно всміхнулася, визираючи крізь мале віконце.

– А кому ми тепер потрібні?- Сказала вона. - Ви ж чули, що вони інфікували вірусом доктора Лібермана та Сюзан Кренстон. Значить, через дві години концентрація вірусу в їхній крові буде достатньою для того, щоб вони стали заразними в середовищі людей. У Вашингтоні почнетсся епідемія, яка швидко переросте в планетарну пандемію. Ми всі загинемо.

– Потрібно попередити уряд! – вигукнув Макс. – Поширення вірусу ще можна зупинити, ізолювавши повністю столицю.

– Насамперед, не погано було б якось звідси вирватись, – із заклопотаним виглядом мовив майор, загибель від інфекції якого аж ніяк не влаштувала.

У цей час з коридору почулися кроки: двоє санітарів тягнули невеличкий столик на колесах, на якому стояли таці з наїдками, а на нижній підставці – пляшки із питтєвою водою.

– Ха! А інструкцію годувати ув'язнених ніхто не скасував! – зрадів майор і весь внутрішньо підготувався.

– Відійдіть від дверей у протилежній кінець кімнати! – наказав бранцям смагливий охоронець мексиканського походження.

Далі все мало відбуватися так: в'язні відходили до протилежної стіни, де стояв невеликий металевий стіл, наглухо припаяний до підлоги. Під прикриттям озброєного охоронця його напарник наближався до бранців і фіксував їх кайданками до металевої труби, після чого на стіл викладалася їжа. Коли другий охоронець-санітар від'їжджав із візком, тоді й перший ховав зброю у кобуру і також відходив.

Щойно санітар, тримаючи в руках кайданки з ключами, наблизився до майора, як той точним ударом

кулака у горлянку збив йому дихання, і той, кинувши свої спецзасоби, схопився обома руками за шию, хриплячи і витріщаючи злякані та великі очі. Майор спритно обхопив голову охоронця своїми ведмежими руками. Різкий рух – і почувся характерний хрускіт переломаних шийних хребців. Перший охоронець швидко вийняв з кобури пістолет, проте вистрелити не встиг. Вадим спритно, мов гімнаст, відскочив від підлоги й у стрибку завдав мексиканцю фатального удару ногою в голову. Багаторічні тренування не минули марно. Охоронець повалився, не дихаючи й не подавав більше ознак життя.

Учися, допоки маєш у кого.- Кинув майор Максимові, виймаючи з кишені першого охоронця ключі від камери.

– О Боже! Ви їх убили! – скрикнула доктор Ковальська.

– На війні, як на війні, – процідив крізь зуби Титаркевич, обертаючи ключ у замку броньованих дверей.

Ковальська, коли і її звільнили, стрімголов вибігла за поріг і кинулась Титаркевичу в обійми. З її очей лились сльози.

Майор знайшов в кишені одного із знешкоджених охоронців мобільний телефон, проте спроби набрати номер виявились марними.

Повністю відсутня мережа, дивно. – Пробурчав Титаркевич марно водячи пальцем по дисплею.

Те ж саме, - підтвердив Макс, в руках тримаючи стільник санітара, - жодної поділки

– Тоді забираймося звідси і обійдемося без ліфта, – застеріг майор Макса, який саме зібрався натиснути

на кнопку виклику, – будемо спускатися пожежними сходами.

Тактика, обрана майором Титаркевичем, виявилась правильною: спускаючись сходами від п'ятого до першого поверху, втікачі не зустріли жодної живої душі. Персонал звикнув користуватися ліфтом і до аварійного сходового коридору зазірав вкрай рідко. Дивлячись через бокове віконце на паркову площу, Макс і Вадим побачили, що до неї перед будинком з'їжджаються десятки дорогих автомобілів та мікроавтобусів. З них виходили люди цілими сім'ями. Чоловіки, жінки і їхні діти – всі вони в супроводі охоронців Центру, волочачи за собою важкі валізи, заходили до головного входу.

– Дивне це все... – пробурмотів Макс. – Перед загрозою епідемії „Протей” усі мали б утікати з міста, а вони чомусь сюди пруться?

– А от і дізнаємось, в чому тут річ – запропонував майор і відчинив аварійний вхід до першого поверху.

Те, що відкрилося очам колишніх полонених, приголомшило їх.

У головному вестибюлі, на тому ж місці, де раніше була велика стіна із написом „Спеціалізований дослідницький центр біологічних технологій”, тепер привертав увагу великий вхід, який досі був ретельно замаскованим. Увіходячи через нього, новоприбулі потрапляли в просторий підземний ангар, який би міг зійти за автомобільний паркінг. Куди далі йшли люди – невідомо, проте з вулиці увіходили все нові й нові бажаючі потрапити у це підземне сховище. На багатьох з них була військова або технічна форма. Більшість були нав'ючені обладнанням, зброєю та припасами. На вході

в ангар стояли військові, котрі спеціальним сканером ідентифікували та підтверджували особу і її право на прохід до середини.

– Тепер все зрозуміло, – прошепотів майор .– У сховищі ці покидьки мають намір пересидіти вірусний апокаліпсис.

– Треба негайно їх зупинити! – обурився Максим.

– Авжеж, піди натовчи пику он тому, головному! – зіронізував майор, киваючи в бік військового офіцера, що наглядав за роботою пропускного пункту.

– А що ж нам тоді робити? – розгублено запитала Амелія, в Титаркевича, тримаючи його за руку.

– Прориватися до своїх, – коротко відповів майор і розвернувся до виходу.

Від потужного вибуху, що пролунав десь не далеко, на вулиці, шибки в вікнах загрозливо затремтіли. Поліфонія сотень автосигналізацій заповнила все навколо.

Глава 38

Полковник Пітер Чайлд шалено гнав свій позашляховик із недозволеною швидкістю. Тепер, коли Старійшина розпочав операцію, дотримуватись пустих законів було безглуздо. Через декілька місяців більшість із них взагалі втратять свою актуальність. Новій цивілізації потрібні будуть інші правові норми, і думка про те, що він буде одним із законотворців грядущого Світу, гріла серце і додавала впевненості та ентузіазму.

Полковник потягнувся рукою до панелі і ковтнув запашну каву із паперового горнятка, а тоді, розпакувавши протеїновий батончик, почав його

жувати. Із жалем згадав смачні обіди, які так гарно готує його дружина, і полегшено зітхнув, усвідомлюючи, що вона з їхніми чудовими дітками вже в сховищі і їм ніщо не загрожує.

Викинувши колишніх працівників дослідницького центру Сюзан Кренстон та професора Лібермана на одній із вулиць Даунтауна, в центрі Вашингтона, полковник взявся виконувати завдання, пов'язане з програмою „Цирцея”. Для цього йому потрібно було знайти середню школу Іст-Мачіас, у якій навчалася підліткова еліта – діти найбагатших батьків американської столиці. Згадуючи нажахані обличчя інфікованих науковців, яких, немов безсловесних овець, виштовхав із автомобіля, Пітер заспокоївся. Як йому повідомили в лабораторії, вірус почне виділятися назовні тільки через три-чотири години. Отже, небезпеки зараження нема.

Припаркувавши джип на стоянці перед кованою загорожею, полковник спокійно вийшов на вулицю і попрямував до центрального входу школи. На вимогу охорони показав фальшиве посвідчення агента ФБР і, поглянувши з-під лоба на американський прапор, що розвіювався на щоглі, увійшов до вестибюлю.

Директорка Меган Райт сиділа за своїм робочим столом і на моніторі комп'ютера ретельно переглядала звіти вчителів. На стукіт у двері відповіла, не відводячи очей від екрану:

– Заходьте, будь ласка!

Полковник Чайлд переступив поріг і побачив перед собою жінку приблизно п'ятдесяти літ із коротким світлопопелястим волоссям. Її бірюзового кольору діловий костюм був занадто яскравим для стандартного

устрою службового кабінету. Поглядаючи поверх своїх золотистих окулярів, жінка запитала:

– Ви до мене? У якій справі?

Кремезний чоловік, дивлячись їй у очі, промовив:

– Вісім, шістнадцять, чотири, два, сорок дев'ять, ніберада, синус, альфа, двадцять...

Погляд директорки зі здивованого став байдужим, так наче самоусвідомлення в одну мить покинуло її, вона зовсім перестала зважати на гостя. Меган підвелася з місця і мовчки стала, ні на що не звертаючи уваги. Її очі відображали якусь порожнечу, повну відсутність осмислення себе та навколишнього світу.

– Іди за мною! – коротко звелів їй полковник і вийшов не озираючись із кабінету .

Він поспішав: в його списку було ще одинадцять інших адрес.

На вулиці панував суцільний безлад. Масштабний затор паралізував автомагістралі міста. Після вибуху мікроавтобуса всі водії та пасажери поквапились якнайшвидше залишити свої транспортні засоби і втекти з небезпечного місця. Майор Титаркевич, Максим та Амелія ішли в напрямку стовпа чорного диму, обходячи зачинені автомобілі і марно намагаючись зробити телефонний дзвінок: мережа й надалі була відсутня.

– Поглянь! – вигукнув майор і тицьнув пальцем у вечірне небо понад багатоповіхівками.

Максим загледів чорну цятку, яка поступово збільшувалася. Сигнальні маяки на вузьких крилах

блимали червним сяйвом і підсвічували циліндричний металевий корпус та невеликий хвіст. Дрон зробив дугоподібний маневр і випустив ще одну ракету, яка через секунду розірвалася, знищивши автобус чорного кольору. Зненацька з протилежного боку неба, наче матеріалізувавшись із нічого, з'явилися два великі бойові винищувачі. Тримаючи дрони на прицілі і провадячи шквальний автоматичний вогонь із гамат, вони знищили ворожі безпілотники один за одним.

– Серйозні хлопці! – прокоментував Титаркевич, визираючи з-за покинутого автомобіля-таксі. – Біжімо до автобуса, отого, що горить: треба переконатись, чи нема потерпілих, і надати пораненим, якщо потрібно, допомогу.

– Там якісь люди, – показав Макс на автобус, охопленний полум'ям.

– Не гаймо часу, – Амелія першою кинулась на допомогу, переступаючи через шматки металу та розплавленого пластику.

Глава 39

Генерал Степан Головчук підвівся з землі і потер забиті лікті. На свій забруднений та розірваний у деяких місцях піджак він уваги не звертав. Поруч на асфальті сидів директор ЦРУ Рой Кастер і намагався з'єднати до купи розбиті окуляри. Їдкий дим час від часу досягав місця, де перебували врятовані, і тоді дихати ставало зовсім неможливо.

– Потрібно повертатися до Пентагону, – директор Кастер, звівшись на ноги, розгледівся на всі боки. – Тут нам більше робити нічого.

– Цілком згідний, – погодився генерал Головчук. – Це напад на Сполучені Штати Америки, напевно, ваш президент запровадить надзвичайний стан.

Коли вже двоє чоловіків хотіли залишити задимлене місце, їм у спину закричали:

– Степане Майвійовичу!

Головчук різко повернувся і, не вірячи своїм очам, вигукнув:

– Вадиме, ти вижив? І Максимко з тобою?

– І доктор Ковальська, – додав майор Титаркевич, тримаючи польку за руку.

– Потрібно швидше забиратися звідси! – застеріг директор Кастер. – Дрони можуть повернутися.

– Не повернуться, – запевнив усіх Максим, протягуючи генералу десь знайдену пляшку з водою. – Їх знищили ваші винищувачі F-16.

Директор ЦРУ нічого не відповів, натомість застережливо підняв палець вгору, до чогось дослухаючись. Відтак кинувся до обгорілого автобуса і став розчищати завал із обвугленої бляхи. Через хвилину всі побачили ноги в порваних штанах та в забруднених лакових мештах.

Генерал Головчук, Максим та майор Титаркевич взялися допомагати розвідникові і дуже швидко повністю звільнили від різного сміття тіло чоловіка, який ще був живим і стогнав кволим голосом.

Щойно у важкопораненому впізнали міністра оборони, як яскравий промінь світла освітив усіх зверху. Поруч сідав чорний гелікоптер з вигравійованим на дверцятах написом „Федеральне Бюро Розслідувань”.

Співробітники ФБР, які повискакували із гелікоптера, кинулися відразу допомагати у транспортуванні пора-

неного міністра. В цей час до Роя Кастера наблизився чоловік у синій куртці в капюшоні, з-під якої виднівся чорний блайзер. Його широке обличчя було вкрите легкою щетиною, а допитливі очі, оцінюючи, оглядали все навколо.

– Спеціальний агент Джеремі Вільсон, – відрекомендувався він. – Я очолюю нестворений через останні події антитерористичний центр.

– Ви саме вчасно, Вільсоне, бо справи у нас кепські, – директор Кастер кивнув на довкілля. – Ми маємо справу зі зрадою директора бюро розвідки Держдепу США Дональда Купера, з нападами на спеціальний пересувний командний центр міністерства оборони та із реальною загрозою біологічних терактів на території Сполучених Штатів.

Пропоную обговорити все в гелікоптері, – агент Вільсон жестом запросив Кастера до посадки. – Ми щойно отримали інформацію, що поліція у Даунтауні затримала двох підозрілих людей. Вони стверджують, що їх заражено вірусом „Протей”. Вам щось про це відомо?

– Негайно ізолюйте їх, а також усіх, хто з ними контактував, – розпорядився Кастер, на ходу сідаючи в кабінку гелікоптера, – і повідомте Центр контролю захворювань, що потрібно запровадити карантин в усьому Даунтауні.

– Слухаюсь, сер! – агент Вільсон був здивованим, проте нічого не розпитував.

Коли останніми на борт піднялися майор Титаркевич, Максим та Амелія, – вертоліт відірвався від землі і, набираючи висоту, помчав до серця Американської столиці.

Глава 40

Вогні великого міста простяглися на багато кілометрів. На річці Потомак, підсвічені бортовими прожекторами, курсували запізнілі прогулянкові кораблики. Максим з висоти дивився на американську столицю через ілюмінатор гелікоптера і боровся із панічним відчуттям майбутньої катастрофи. Джина, який загрожує знищенням усьому людству, вже випущено з пляшки. Згадалися зітлілі трупи на підводному човні та лабораторії в Антарктиді. Вірус „Протей” знищив своїх творців і весь персонал бази за лічені години, не даруючи жодного шансу. Якщо його не зупинити, то це саме станеться і в планетарному масштабі. В пам’яті Макса промайнув образ батьків, бабусі, обличчя Жанни, що, як завжди, красиво всміхається, десятки маленьких дітей, які щодні граються у пісочниці їхнього двору чи безтурботно колихаються на гойдалці... Знову відвічна боротьба Добра зі Злом досягла свого апогею, знову прості люди, а не якісь супер-герої, змушені за тисячі кілометрів від рідних домівок ризикувати своїм власним життям, щоб рідні та найдорожчі могли спати спокійно, щоб ЗАВТРА змогло взагалі настати... Максим заплющив очі і прошепотів тиху молитву.

Тим часом гелікоптер підлітав до місця призначення. Весь центр міста був перекритий військами національної гвардії, які утворили на всіх дорогах блокпости і, одягнувши спецкостюми біологічного захисту, нікого із зони карантину не випускали. Налякані мешканці тинялися вулицями та скверами, намагаючись про щось довідатися, а пізніше більшість із них розійшлися по домівках. Служба Центру Контролю Захворювань помістила інфікованих

до міні-лазарету на колесах у спеціалізованій санітарній машині. Саме біля неї, створюючи гвинтами потужні повітряні хвилі, приземлився гелікоптер ФБР.

Задні дверцята санітарної машини відчинили, і перед очима новоприбулих за поліетиленовою перегородкою, постали зморені та приголомшені обличчя Сюзан Кренстон та професора Лібермана, які усвідомлювали, що помирають. Їхні шкірні покриви мали блідо-синюватий відтінок і були густо вкриті капельками поту. Це означало, що інфекція переходила з інкубаційного періоду до початку клінічних проявів.

До машини наблизились директор Кастер, агент Вільсон та генерал Головчук. Максим, майор Титаркевич та доктор Ковальська залишились біля гелікоптера, що саме заглушив двигун.

Сюзан Кренстон припала до прозорої шиби руками, проте військовий у скафандроподібному костюмі з автоматом її ввічливо відіпхнув до середини.

– Ми не хотіли... Ми не знали... – гірко плакала Сюзан.
– Нас підло використали та обдурили. Більшість з нас були переконані, що працюємо на уряд!

Професор Ліберман, який за декілька годин немов би постарів на двадцять років, щось пригадавши, рішуче рушив до перегородки.

– Купер комусь наказував по телефону задіювати програму „Цирцея”. Я не знаю, що це таке, але, можливо, воно вам ще допоможе.

Очі Роя Кастера на долю секунди широко відкрилися, а тоді – знову набули звичного вигляду. Його поважне, сковане обличчя стало ще похмурішим.

– Ви нічого не переплутали? Він сказав „Цирцея”?

– Саме так, – відповів Ліберман і повернувся на своє місце.

– Що за „Цирцея” така? – запитав Головчук.

– Вам щось про це відомо? – поцікавився агент Вільсон.

Рой Кастер важко опустився на підніжку біля кабінки військового джипа. Закрив обличчя своїми темношкірими долонями і покивав головою. Потім різко опустив руки і обвів усіх своїм проникливим поглядом.

– Я один із не багатьох, хто знає про програму „Цирцея”, – сказав він. – Ви що-небудь чули про підкорення людського розуму і досягнення контролю над свідомістю, так, щоб людина виконувала будь-які накази всупереч власній волі, забувши про інстинкт самозбереження?

– Це ви про проект “Синій птах” за 1950 рік? – запитав генерал Головчук.

– І не тільки, – директор Кастер підвівся. – Ще був „Артишок” у 1951 році, а пізніше через два роки – „МК – ультра Монарх”, названий на честь метелика Монарха. Як метелик проходить різні фази метаморфоз, змінюючи свій вигляд, так і людська свідомість починає змінюватись.

– Ви були до цього причетні? – насторожився агент Вільсон. – А це, взагалі, законно?

Директор тільки відмахнувся від агента і продовжив:

– Спеціальна група науковців із ЦРУ вибирала людей із слабкою психікою, із нестійким характером, з деякими психологічними залежностями і з допомогою гіпнозу, деяких наркотичних та психотропних засобів досягала необхідного ефекту.

– Ви маєте на увазі хінуклідил-3-бензилат? – запитала Амелія Ковальська. – Психотропний засіб холінолітичної дії?

– Саме так, докторе. А ви, я бачу, знаєте деякі наші таємниці... – директор не весело всміхнувся. – Так от, в деяких осіб проект „Цирцея” досягав стовідсоткового контролю свідомості.

– Відьма Цирцея у старогрецькій міфології перетворювала людей з допомогою магії у тварин, – згадав Максим. – Наприклад, у свиней, ягнят чи корів, а пізніше з них готували різні страви.

– Ви занадто заглибились у історію, молодий чоловіче, – Кастер взяв Максима за плече, – деякі представники циганської національності і сьогодні можуть за допомогою гіпнозу наказати людині віддати всі заощадження – і вона це виконує.

– Ви хочете сказати, що Дональд Купер використовує людей без їхньої волі, як носіїв смертельного вірусу? – запитав агент Вільсон стурбовано.

– Боюся, що так, – сумно погодився директор Кастер.

– Як ми цього покидька зупинимо?! – занепокоєно вигукнув майор Титаркевич, блискаючи очима на присутніх .

Сюзан Кренстон знову приступила до перегородки і долаючи гострий біль, сказала:

– Я запам'ятала номер автомобіля, яким нас сюди привезли. Водій є довіреною особою Купера і дуже кудись поспішав.

Глава 41

Полковник Чайлд сидів за робочим столом у великому напівпідвальному приміщенні і дивився екстренний випуск новин через монітор комп'ютера. Ведуча

повідомила, що в країні оголошена загроза біологічної терористичної атаки найвищого ступеня небезпеки. Журналісти показали оточені військами та працівниками Центру Контролю Захворювань вулиці Вашингтону. За поліетиленою перетинкою у санітарному автомобілі, на медичній кушетці, сиділи із жалюгідним виглядом його старі знайомі.. У Сюзан Кренстон почалася рясна носова кровотеча. Яскраво-червона кров забризкала нижню частину її обличчя та розтеклася по шії під комір блузки. Науковиця слабо заворушила пересохлими губами і завалилася на бік. Репортери злякано позадкували і почали інтенсивно фотографувати, застосовуючи спалахи.

„Цікаво, чи встигли ці нікчеми інфікувати ще когось? – подумав полковник і перемкнув увагу з телетрансляції на сусідній монітор, що відображав події у науковому блоці.

В облаштованому тут лабораторному центрі відбувалося не менш цікаве дійство: дванадцять людей – семеро мужчин і п'ять жінок, вишикувавшись у ряд, стояли з відсутніми поглядами. Тільки дихальні рухи та кліпання очей, видавало у них людей, а не бездушних манекенів. Два наукових співробітники Центру, в захисних костюмах, підвезли впритул до шеренги піддослідних невеликий візок із необхідним приладдям, а тоді кожному по черзі почали вводити в передпліччя прозору рідину з ампули спеціальним ін'єкційним пістолетом. На звук клацання приладу зазомбовані ніяк не реагували, так ніби це їх зовсім не стосувалося.

Полковник задоволено перекутився на своєму стільці до робочого столу де ще продовжувалась телетрансляція новин. Диктор каналу оголосила про звернення

президента до американського народу. З'явилася заставка Білого Дому.

– Це нам зовсім не цікаво.... – прошепотів полковник і набрав на клавіатурі виклик Старійшини на закодованій частоті.

Через менш, ніж хвилину, на екрані з'явилося зображення Дональда Купера, який сидів за столом у своєму новому кабінеті десь у нетрях підземного сховища. Старійшина ремонтував старого, антикварного годинника, зосереджено копирсаючись мініатюрною викруткою в складному механізмі. Відчувши, що ввімкнувся канал зв'язку, Купер сказав, не підводячи голови:

– Вітаю, Пітере! Сподіваюсь, що все йде за планом?

– Так, містере Купер, щойно носіям уведено штам вірусу „Протей”, і ми готові транспортувати їх до місця призначення.

– Чудово, друже, – Старійшина підняв голову і поглянув на співбесідника своїми холодними, сірими очима. – Візьми жовтий конверт, що лежить перед тобою, і розпечатай його.

– Так, сер, уже відкриваю.

Чайлд розкрив запакований конверт і вийняв з нього стопку аркушів. Узявши один, він пробіг очима надрукований у ньому текст. Це були списки міст, куди треба було відрядити інфікованих: „Сан-Паулу, Рим, Москва, Кейптаун, Мекка, Пекін, Токіо, Сідней, Єрусалим, Лхаса, Пушкар, Торонто”.

Старійшина прочитав на обличчі свого помічника деяке здивування.

– Тобі щось не подобається? – запитав він.

– Ті ні, тільки дивно... Якщо про великі столиці

держав всім відомо і про Мекку – священне місце для всіх мусульман, також все зрозуміло, оскільки туди здійснюють паломницький хадж мільйони людей з усього світу, то Лхаса, Пушкар... Вперше чую про ці міста.

Дональд Купер відклав інструмент і сперся на широку спинку шкіряного крісла. Його пронизливий погляд був повен тріумфу.

– Лхаса, мій дорогий Пітере, – протяжно почав Купер, – це головний осередок тибетського буддизму, точніше ламаїзму, і в перекладі з тибетської означає: „Місто богів”. Пушкар – це місто в штаті Раджастан, одне з найстаріших поселень у Індії і один із центрів світового індуїзму. У кожній із цих шанованих релігійних святинь перебувають мільйони паломників, які отруєні своїми лжепророками, шукають прощення, змилювання та благословення... і не знаходять, оскільки ні єдиного Бога, ні пантеону різних божеств не існує. Це все пустодзвонні вигадки священнослужителів, жерців та фанатичних адептів, які протягом усієї історії людства ведуть за собою мільярди обдурених та затуманених лжерелігіями вірних.

Для полковника Чайдла войовничий атеїзм свого боса не був новиною, проте він мав заперечення з технічного боку.

– У цей Пушкар не так легко дістатися. Легше було б долетіти до ще якогось великого міста-столиці, до Джакарти, наприклад.

– Можливо, – сказав Старійшина, – та носії почнуть інфікувати оточуючих уже в літаках і тому, коли вони опиняться в Делі, то шукаючи транспорт для пересадки до місця призначення, вже будуть виконувати свою місію. Я завжди всім говорив: хіба міг би досконалий Бог створити

такий недосконалий світ, повний страждань, злоби, підступу, ненависті та лукавства? І якщо світ створив Бог, то чому він лише один, єдиний, а не, припустимо, багато могутніх творців, раса вищих істот?

Полковник, будучи все життя військовим, який ніколи у філософські сфери не заглиблювався, тепер мовчки слухав свого керівника, не знаючи, що йому відповісти.

– Не знаю, сер, – чесно зізнався Чайлд. – Я завжди був далеким від релігії.

– Ха-ха! – засміявся Старійшина, що він робив вкрай рідко. – Тому, що ніякого Бога, розумного творця не існує! Лише – сліпий випадок або цілеспрямовані закони природи. Матерія сама здатна самоорганізовуватись і навіть осмислювати саму себе, через істот з інтелектом, таких, як, припустимо, homo saepiens... Як колись навчав великий Зигмунд Фройд: „Релігія – це загальнолюдські нав’язані психози”. І це чиста правда! В нашій новій світі не буде місця облудним вченням про вищі божества і їх волю. Наші послідовники будуть цілковито вільними від цього релігійного опію. Тому ми і вирішили розпочати Велике Очищення з релігійних центрів. Незабаром весь світ заволає: „Пошесть прийшла через релігію!”

– Я все зрозумів, містере Купер, дозвольте виконувати?

– Дозволяю! – Старійшина кивнув підлеглому і схилився знову над годинниковим механізмом. – Чекаю добрих новин!

Полковник Чайлд вимкнув відеозв’язок і замислився.

Так, він дійсно втратив і віру і будь-який зв’язок із Всевишнім десь із тринадцяти років, коли його товариші зі скаутського літнього табору жорстоко висміяли за те, що ввечері застали за молитвою перед сном. Вони дали

йому глузливе прізвисько «Святоша», і тривалий час він не міг його позбутися. Після цього випадку завжди дотримувався думки, що релігія, святі книги, молитви – це все для слабаків, для тих, кому не щастить у житті, для повних невдах. Хоча в серці полковника трішки вколело від спогадів про святу вечерю в родинному колі, напередодні Різдва, про чудове бабусине медове печиво, про подарунки, які для нього батьки залишали під ялинкою, про різдв'яні пісні, які наповнювали дитяче серце радістю і домашнім затишком...

Проте це було надто давно, а реальна дійсність – тут і тепер, і її треба не тільки враховувати, а ще й активно створювати. Полковник рішуче відкинув дивні сенименти, які не відчував уже дуже багато років, і глибоко видихнувши, встав із місця. Рішучим кроком він вирушив до людей в шерензі. Першою стояла Меган Райт, яку він нещодавно особисто забирав зі школи. Для неї, як і для усіх інших, у Пітера Чайдла був авіаквиток у один бік. На ньому чорними літерами було видруковано: Рейс 415. Вашингтон-Тель Авів.

Глава 42

– Зі сховищем ми поки що нічого вдіяти не можемо, воно було збудоване в 1960-ті роки, як прихисток від ядерного удару для перших осіб держави і здатне витримати пряме влучення ракети. Всі житлові комплекси розташовані глибоко під землею і захищені багатометровою оболонкою з металу.

Радник із національної безпеки, поправив свою червону краватку, яка відповідала всім еталонам столичної моди,

склав сіру папку із довідковими аркушами і вичікувально поглянув на всіх, хто зібрався в невеличкій кімнатці дільничного відділку поліції на околиці Вашингтона.

– Скільки їх там? – запитав директор Кастер, втомлено масажуючи чоло пальцями.

– За приблизними підрахунками, декілька сотень осіб, – відповів радник. – Ми, на жаль, втратили зображення на всіх камерах спостереження у цьому районі. Записи цілком були кимось стерті віддаленим втручанням.

– Вхід до сховища – під охороною бійців національної гвардії, – доповів високий, дещо огрядний військовий у формі полковника. – Навіть миша не прошмигне.

Директор ЦРУ похмуро, з-під лоба поглянув на керівника нацгвардії.

– Вони й не намагатимуться прориватись. Їхня зброя – це вірус та час. Їхній розрахунок у тому, що ми вимремо за декілька місяців від епідемії, а тоді – вихід вільний...

– Розсповсюдження інфекції у Даунтауні локалізоване, – долучилася до розмови директорка Центру Контролю Захворювань Кристін Мей, яка перебувала на скайп-зв'язку із Атланти. – Симптоми захворювання виявлено в десяти чоловік. Усе середмістя ізольоване на карантин.

– Це, звичайно, гарні новини, – погодився Кастер, – проте небезпека існує в інших регіонах країни та в усьому світі.

– Ми розіслали директиви в усі аеропорти, залізничні вокзали, попередили владу на місцях. - звітувала очільниця ЦКЗ. - Президент ввів надзвичайний стан. Так що у нас ситуація під контролем. В Європі та в більшості країн Азії справу до своїх рук взяла Всесвітня Організація Охорони Здоров'я. Москва та Пекін відмовились від допомоги і

традиційно звинувачують нас у перебільшенні загрози та в політичних маніпуляціях.

Директорка Мей взяла до рук листи із відповідями російських та китайських очільників й наблизила до камери, щоб співрозмовники по інший бік екрану могли їх побачити.

– Що відомо про автомобіль, який привіз інфікованих до Даунтауна? – директор ЦРУ перевів увагу засідачів на агентів ФБР.

– У нас є певні успіхи в цьому напрямку, – підвівся з місця агент Вільсон. – Деякі відеокамери із автономним живленням, що не мають з'єднання з інтернетом, зберегли доволі цікаві записи. Ми їх вилучили та проаналізували.

Спецагент Вільсон натиснув на кнопку комп'ютера і на моніторі з'явилося фото чоловіка середнього віку із суворим кам'яним обличчям і дуже короткою стрижкою.

– Це полковник Пітер Чайлд. Інформація про нього повністю засекречена. Проте завдяки можливостям містера Кастера, – агент театралью кивнув головою директору розвідувальної служби, – ми отримали повний допуск до відомостей про цю особу. Отже, він є бойовим офіцером спеціальних сил Центрального Розвідувального Управління, брав участь у більше, як сотні, військових операціях у всьому світі. Нагороджений військово-морським хрестом „За видатні заслуги” та медаллю Пошани, найвищою нагородою уряду США за проявлену особисту мужність під час проведення бойових дій.

Агент Вільсон перевів дух, а директор Кастер, нервово тарабанячи пальцями по столу, сказав:

– Я знаю цього чоловіка і знаю давно. Це – бог

війни, надзвичайно талановитий стратег та досвідчений військовий командир. Гадаю у нас серйозні проблеми...

– Таким чином, – продовжив Вільсон, – на цьому відео ви можете побачити, як полковник заходить до престижної школи, а тоді виводить звітти директорку Райт. Ми її також легко ідентифікували, але не знайшли жодного факту, який пов’язував би її з розвідкою, армією чи взагалі з будь-ким. Вона успішний педагог, менеджер і мати двох дітей, зразкова громадянка своєї держави.

– І не знайдете, – зауважив Кастер. – Програма „Цирцея” була цілком таємною, ніяких записів про неї та її учасників не існує.

– Вийшовши зі школи, – вів далі спецагент, – полковник Чайлд і місіс Райт поїхали в невідомому напрямку, проте через декілька годин одна камера приватного магазину в міжнародному аеропорту „Даллас” зафіксувала її, вже без полковника.

На моніторі виникло зображення жінки в розкішному діловому костюмі. В її руках, крім сумки, був невеличкий папірець.

Вільсон збільшив картинку в багато разів.

– Ми розгледіли кінцевий пункт призначення: міжнародний аеропорт Бен Гуріон, Ізраїль. Хоча в жодних списках пасажирів особа з прізвищем Меган Райт не значиться.

– Він дав їй фальшиві документи, – здогадався генерал Головчук, що сидів скраю, разом із майором Титаркевичем, Максимом та Амелією Ковальською. – Це очевидно.

– Найгірше, – сумно додав Вільсон, – що від того часу, як камера зафіксувала місіс Райт, минуло чотирнадцять годин, і вона вже спокійно могла потрапити до Тель-Авіву.

– Інформацію передали Ізраїльському уряду? В Моссад? – сердито запитав Кастер.

– Так, звичайно, – підтвердив Вільсон, – щойно про це дізналися.

Директор ЦРУ підвівся з місця і оголосив:

– Наряду закінчено. Кожен знає, що робити далі.

А тоді, коли фебеерівці, поліцейські та співробітники розвідки, повстававши, покидали кімнату, звернувся до українських колег:

– А вас, як і агента Вільсона, я прошу залишитись

– Чим ми можемо допомогти? – стурбовано запитав Титаркевич.

– Ви полетите до Ізраїлю, – безапеляційно заявив Рой Кастер. – Оскільки знаєте Пітера Чайлда в обличчя і перебуваєте усі тут від початку цієї триклятої справи, то компетентніших людей в цю мить мені годі й шукати. Їдемо негайно до військового аеродрому, а в дорозі обговоримо деталі.

Максим і майор презирнулись, а генерал Головчук додав:

– Дякуємо за довіру, директоре Кастер! Для нас це справа честі і ми радо допоможемо.

Глава 43

23 грудня 18.00

Стрімкий злет надзвукового бомбардувальника В-1В Lancep притиснув Максима до незручного сидіння. Військово-повітряні сили США дбали не так про тілесний комфорт військових пілотів, як про безпеку та зручність під час виконання бойового завдання.

Крім Макса, у просторій кабіні літака перебували ще два пілоти, спецагент ФБР Вільсон, заступник директора ЦРУ Джеймс Кілрой – доволі непомітний чоловік, на якого в буденному житті ніколи б не звернули уваги, а також майор Вадим Титаркевич з доктором Амелією Ковальською. Останній випало завдання виконувати роль координаторки між службою здоров'я держави Ізраїль, Центру Контролю Захворювань США та Всесвітньої організації Охорони Здоров'я. За весь час лету Амелія ні разу не відвела очей від монітора свого ноутбука, старанно аналізуючи нуклеотидні ряди складної структури ДНК вірусу „Протей”.

Майор Титаркевич, що сидів поруч, заснув, закинувши голову назад. Його могутнє, приступоподібне хропіння заглушало навіть низький звук двигунів. Час від часу він здригався і, розплющивши очі та переконавшись, що в літаку все гаразд, знову поринав у неспокійний сон.

Розпакувавши сухий армійський продовольчий набір, Максим, нарешті, зміг втамувати нестерпний голод, що загрожував вже розладом шлунка. Він це відчув, коли проковтнув, достатньо не прожувавши, варену фасолю в томатнім соусі, закусуючи кукурудзяними галетами та сосисками і запиваючи якимось солодким вітамінним напоєм. Проте шлункові спазми швидко попустили, і хлопця зморив безжальний сон, що, немов невидима пелена поглинув його у солодкі обійми.

Наснилося підводне плавання. Чиста прозора вода і багато кольорових рибок, які, оточивши його, супроводжували невеличкими зграйками. Відчуття підводної невагомості було легким та приємним. Він хотів, щоб це блаженство ніколи не завершувалося. Раптом

попереду, за кілька десятків метрів замаячили обриси древньогрецького корабля з кількома рядами весел, що не зважаючи на вплив часу добре зберігся. Макс напружено запрацював ластами, спрямовуючи себе до унікальної археологічної знахідки, та якась невидима підводна сила схопила його і стала крутити ним, немов би він потрапив до гігантського водяного виру. Прозорість води миттєво зникла, змінившись мутним брудом та піском, дихати стало нестерпно важко, а частота пульсових ударів серця заповонила свою свідомість...

Макс прокинувся і глибоко вдихнув. Літак, долаючи фізичні перевантаження, круто йшов на посадку. За ілюмінаторами крізь темряву ночі яскравими вогнями світилося місто.

Під нами Єрусалим! – пролунав голос командира літака в навушинках, – Ми сідаємо на військовому аеродромі Сдот-Міха.

Максим озирнувся: ніхто не спав. Усі готувалися до подій, що чекали попереду.

Меган Райт швидко пройшла прикордонний та митний контроль: паспорт громадянки Сполучених Штатів Америки, а також благоприємна зовнішність, зробили свою справу. Суворі ізраїльські прикордонниці поставили штамп і привітали з прибуттям на Землю Обітованну.

Самопочуття місіс Райт погіршилося ще в літаку, проте, коли вона зайшла до вбиральні і механічно виконала інструкцію полковника Чайлда – вколола собі підшкірно, в ділянку живота ін'єкцію з мініатюрного одноразового

шприца, їй полегшало майже відразу, дихати стало вільно, а ноги не йшли, а немов би летіли в повітрі. Все навколишнє середовище перетворилося в кольоровий, чудернацький калейдоскоп. На напади надривного кашлю туристка з Америки перестала звертати увагу.

Отримавши із банкомату ще на території аеропорту Бен Гуріон тисячу шекелів готівкою, Меган сіла в рейсовий автобус до Єрусалиму.

Водій привітно прийняв від неї дрібні куп'юри і, ввійши їх до автомату, натомість видав невеличкий квиток. Ще один гречний турист-земляк, делікатно обнявши її за плечі, провів до вказаного на квитку місця. Через десять хвилин дверцята зачинились і автобус вирушив у східному напрямку. Жінка поглянула на останнє проміння сонця, що ховалося за скелястий горизонт, і чомусь сумно примружилась, немов прощаючись із ним назавжди.

В Єрусалимі американка відмовилася від послуг гамірних таксистів, які, перебиваючи один одного, обіцяли доправити її до кращих готелів міста. Натомість, перекинувши через плече свою легеньку сумку, Меген неквапним кроком рушила історичними вуличками до найважливіших для трьох світових релігій місць: Стіни Плачу, храму Гробу Господнього та Мечеті Аль-Акса.

Йдучи широкою вулицею Яффо, вона зустрічала велику кількість місцевих та туристів. Надзвичайний теплий вечір при температурі +17 С сприяв вечірнім прогулянкам і дозволяв насолоджуватись свіжим повітрям та різдв'яною атмосферою, якою було оповите все навкруги. Над автомагістраллю звисали довжелезні світлові гірлянди, що переливались різними кольорами. Святковою підсвіткою були прикрашені трамваї та

автобуси. Мармурові фігури Святої Родина та пластикових Саната Клаусів були виставлені разом із менорами та сяючими святковими зірками Давида²⁵.

Великий натовп студентів, з жартами та сміхом, вибіг із трамваю, що зупинився і, зовсім не хотючи, збив американську журналістку з ніг. Підіймаючи жінку й обтрушуючи її чудовий костюм кольору бірюзи, два молодики дуже перепрошували і намагалися продемонструвати хороше виховання. Колишня директорка школи втомлено всміхнулася і голосно пчихнула просто на своїх рятівників. Весело розсміявшись, студенти побігли навздогін своїм товаришам.

Меган пішла далі своєю дорогою. Ось уже попереду височіє Цитадель Давида із високою вежею над нею. Поруч Яффські ворота, якими можна ввійти в Старе Місто, де компактно розмістились єврейські, мусульманські, вірменські та християнські квартали. З кожни кроком місіс Райт наближалась до своєї мети і все більше й більше людей траплялось на її шляху. Арабські торговці в цей вечірній час, сподіваючись продати свої сувеніри ще бодай одному туристові чи паломнику, приступали до людей і буквально благали звернути увагу на їхній крам. Кожен із них нахабно хапав Меган за руку і тягнув до своєї крамниці. Вона чемно відходила, відсторонено всміхалась і поверталась до своєї подальшої подорожі, не звертаючи уваги на образливі вигуки вслід.

Нарешті, ціль її подорожі набула чітких рис! Величезна стіна, залишок від колись уславленого Єрусалимського храму, збудованого легендарним царем Іродом Великим.

25 Менора (семисвчник); зірка Давида – символи єврейського народу, юдаїзму та держави Ізраїль.

У цей пізній час сотні паломників вперто стояли в черзі, щоб підійти до святині, і десятки, які вже біля неї стояли, приклавшись руками до холодних кам'яних брил, шепотіли свої сокровенні молитовні прохання.

Черга просувалася доволі швидко, проте і стан жінки погіршувався з кожною хвилиною. Приступоподібний кашель майже не минав, а на долонях, якими Меган прикривала уста, залишалося іржаве харкотиння з великими прожилками крові. Деякі паломники занепокоєно озирались на кволого вигляду паломницю і стривожено перемовлялись. Тим часом прохід звільнився і місіс Райт, важко соваючи ногами, вирушила в бік стародавнього муру. Наблизившись до стіни, Меган сперлася об неї руками і полегшено зітхнула. Вона – на місці.

Десь позаду почулися звуки машин, які різко гальмували, і гуркіт від відчинення чисельних автомобільних дверцят, тупіт ніг і застережливі вигуки. Новий напад кашлю перейшов у суцільне блювання. Кров залила обличчя, груди і живіт колишньої директорки елітної школи. Захрипівши, вона широко розплющила очі і впала на землю. Охорона й деякі паломники побігли рятувати нещасну. Один чоловік розпочав їй непрямий масаж серця, проте – безуспішно: Меган Райт не подавала жодних ознак життя.

За чотириста метрів від місця події полковник Чайлд зосереджено спостерігав у потужний бінокль за всім, що відбувалося поруч із всевітньою святинею. Коли до натовпу доєдналися працівники поліції та військові в костюмах біозахисту, які повністю оточили периметр площі, тоді аж полковник опустил бінокль і набрав пальцем телефонний номер.

– Містере Купер, – холоднокровно відрепортував він,
– у Єрусалимі місію виконано успішно.

Глава 44

Біля трапу літака гостей із США вже чекали. З-поміж групи людей, в якій налічувалось шість осіб, вийшла молода чорнява жінка, якій важко було б дати більше, ніж тридцять п'ять років, і привітала новоприбулих:

– Мене звати Наомі Вайс, я – спеціальний представник Моссаду²⁶ і буду куратором всієї операції на території Ізраїлю. Зі мною також перебувають Шимон Рубін, представник цахалу²⁷ та Йосип Зельс зі своєю помічницею Ребеккою Шейнвальд. Вони обоє з національної служби здоров'я. До ваших послуг автомобільний транспорт, гелікоптери, поліція, армія, одне слово – все, що необхідно.

– Дуже приємно, пані Вайс, – по-діловому потиснув жінці руку помічник директора ЦРУ Кілрой, – але давайте відразу перейдемо до справи. Чи ви встановили, де перебуває розшукувана Меган Райт?

– Так, містере Кілрой, ми опрацювали всі дані із відеокамер аеропорту, – обличчя Наомі стало діловим та суворим, – і відстежили цю особу. Вона прибула до Ізраїлю під прізвиськом Роуз Міллер. Камери зафіксували, як вона сідає в автобус, який довів її до Єрусалиму. Годину тому вона його покинула і зникла з нашого поля зору. Тепер її шукають всі можливі служби нашої держави.

– Що пропонуєте робити далі? – запитав розвідник.

26 Моссад – національна розвідка Ізраїлю

27 Цахал – збройні сили держави Ізраїль

– Їхати до Єрусалиму, – твердо відповіла пані Вайс.
– Можливо, поки ми туди прибудемо, розшукувану особу вже затримують.

Амелія Ковляська, не дочекавшись, поки її відрекомендують, вийшла вперед і різко зауважила:

– Сподіваюсь, ви усвідомлюєте, що вона – не просто якась злочинниця, це – біологічна бомба масового знищення на двох ногах!

– Звичайно, докторе Ковальська, – Наомі Вайс приязно всміхнулася, демонструючи обізнаність. – Ми свідомі вірусної загрози і добре підготувалися.

Доктор Зельс, старший лисуватий чоловік із довгою, пишною бородою відрапортував:

– До Єрусалиму введено армійські частини. Разом з військовими працюють півтисячі наших медиків, і все готове до екстреного карантину. Якщо буде треба, ми ізолюємо місто від усього світу.

– Друзі, пропоную продовжити обговорення в дорозі! – військовий із нашивками полковника, якого відрекомендували як Шимона Рубіна, галантно запросив спочатку жінок, а пізніше всіх інших до військових автомобілів, що стояли з відчиненими дверцятами.

– Гаразд, – погодився Кілрой, – час тепер – безцінний, дорогою обміркуймо деталі.

Усі хутко розмістилися в автомашинах і через хвилину два броньовані „Хеммери”, в супроводі поліцейського ескорту з мигавками, зірвалися з місця і виїхали з авіабази на шаленій швидкості.

Темна, кам'яна пустеля змінилася на осяяну ліхтарями та освітленими вікнами околицю Єрусалиму. Після холодного Вашингтону приємно було побачити вічнозелені кипариси та густолісті пальми, поміж якими прогулювалися люди в тоненьких светрах та легких курточках.

Максим сидів на задньому сидінні позашляховика, затиснутий з одного боку майором Титаркевичом, а з іншого – не менш кремезним агентом Вільсоном. З переднього сидіння доносився дзвінкий голос Амелії Ковальської, яка телефонічно з'ясовувала якісь важливі питання із головним офісом Всесвітньої Організації Охорони Здоров'я із Женеви. Водій джипа – молодий, чорнявий військовий час від часу поглядав на вродливі пасажирку, не промовляючи жодного слова.

Макс поглянув праворуч: саме почали пропливати перші будівлі стародавнього міста за вікном. Джеремі Вільсон сидів, прикривши очі правицею, і шепотів ледь чутні слова молитви:

– Шма, Ізраель! Адонай Елеоейну! Адонай ехад. Барух шем квод малхут леолам ваед²⁸...

Коли агент ФБР закінчив молитися, Максим в нього запитав пошепки:

– Ви знаєте іврит?

Вільсон відволікся від своїх думок і поглянув на юнака.

– На жаль, ні. Слів цієї молитви навчила мене моя бабця, і ми щодня її проказуємо в нашій родині. Тепер її

28 „Шма Ізраель” – „Слухай, Ізраїлю! Господь – Бог наш, Господь – єдиний...” Єврейська щоденна молитва, що складається з чотирьох цитат Тори.

знають також і мої діти. Як ти розумієш, я маю єврейське походження.

– О! Це чудово, – зрадів Макс, – мій дідусь також був євреєм, а бабуся – україною. Правда, вона дотримується християнського віросповідання.

– Я не дуже розуміюся в релігієзнавстві. – сказав Вільсон, – але схилиюся думки, що Бог – один і всі головні релігії світу несуть в собі основні морально-етичні цінності: любов, милосердя, прощення, праця над своєю досконалістю.

– Погоджуюся з вами. А що означають оці восьмисвічники, що горять майже в кожному вікні? – Максим вказав рукою на вікна будинків вздовж автодороги.

– Це ханукальні менори, – пояснив агент Вільсон. – Попри традиційне святкування Різдва, особливо туристами-християнами, в ці дні випало інше, надзвичайно важливе для євреїв свято – Ханука.

– І що це за свято? – з цікавістю долучився до розмови майор Титаркевич.

– А свято це походить ще від другого століття до нашої ери, коли Єрусалимський храм захопили війська сирійського царя-язичника Антіоха четвертого Єпіфана. Воїни осквернили жертовник, зарізавши на ньому свиню, – нечитсу тварину і розлили всюди її кров. У сто шістдесят сьомому році спалахнуло повстання Маккавеїв і вже у сто шістдесят четвертому році повстанці звільнили храм, очистили його від скверни. Юда Маккавей і його прибічники хотіли запалити менору і освятити найдорожче для кожного єврея місце, проте олії, яку вони відшукали, було так мало, що менора могла б горіти тільки один день. Однак Маккавеї все ж запалили вогні і тоді сталося чудо:

олії вистачило рівно на вісім днів, якраз протягом цього часу приготували нову чисту олію для менори. Згадуючи це чудо, яке вчинив Яхве, відтоді всі євреї святкують свято Хануки – торжество перемоги добра над злом, світла – над пільмою. Це свято віри і надії.

– Християни також влаштовують Маккавеїв, – сказав Макс, – їхній день у нашому календарі, здається, чотирнадцятого серпня і по-народному називається Маковія.

– Бачите, – засміявся Вільсон, – наші релігії мають багато спільного.

– Прошу вибачення! – перервав релігієзнавчу бесіду водій. – Спецагент Вайс щойно повідомила, що втікачку знайдено за менш, ніж кілометр, звідси.

Автоколону промчала на червоне світло і вїхала до старого міста. Вулицями, вимощеними кам'яними брилами, прогулювалося багато туристів, паломників та місцевих городян. Вони з цікавістю та деякою тривогою спостерігали, як військовий кортеж загальмував поблизу Стіни Плачу. З окремих автобусів повиходили військові в захисних костюмах, що своїм яскраво-жовтим кольором особливо вирізнялися в людському натовпі.

Полковник Рубін, вистрибнувши з авто, насамперед почав віддавати накази, створюючи периметр навколо ймовірно зараженої зони. Поруч зі своїми людьми працювали доктори Зельс та Шенвальд. Військові виставляли заслони із металевих щитів та стовпчики із застерігальними написами.

Нараз неподалік Стіни Плачу якась жінка істерично закричала:

– Тут бомба! Терористична атака!

Сотні людей посхоплювались із місць і хаотично змішалися між собою, утворили стихійний натовп, який могутньою лавиною, керований лишень інстинктом виживання, поринув у бік військових заслонів. Марно Наомі Вайс, полковник Рубін та військові стріляли у повітря з автоматів. В очах наляканих людей читався тільки божевільний жах та бажання покинути це місце якнайшвидше.

Натовп змів на своєму шляху блокпост, стіну із металевих щитів, яку не змогли втримати нечисленні солдати, а також – все військове керівництво, яке безуспішно до останнього намагалося стримати паніку. На бруківці залишилась лежати Наомі Вайс, яка кволо намагалася піднятися. Її врятували відламані дверцята джипа, що стали для неї щитом і не дозволили розтоптати на смерть. Полковник Рубін витирав кров із розбитого обличчя заступника директора Кілроя, а доктор Зельс та його помічниця Ребекка Шейнвальд залишились нерухомо лежати біля автомобіля.

– Мертві, – констатувала доктор Ковальська, яка спробувала намацати в них пульс. Її побите тіло також свідчило, що і їй дісталось.

– Ти як? – підбіг до Амелії майор.

– Терпимо, – відповіла Ковальська. – Це – катастрофа: вірус ввірвався до Єрусалиму!

Майор поправив розірваний рукав куртки і звернувся до Джеймса Кілроя:

– Необхідно ізолювати все місто, інакше апокаліпсис неминучий.

Максим, що єдиний уникнув руйнівної сили натовпу, вчасно сховавшись під автомобілем, побачив, що помічник

директора ЦРУ взяв до рук супутниковий телефон і набрав якийсь номер.

Глава 45

24 грудня. Ватикан

18.00

Том О'Брайн був скромним службовцем однієї ва-шингтонської бухгалтерської фірми, котра не надто щедро винагороджувала його за титанічну працю, проте вимагала повної самопожертви та відданості справі. У свої 35 років Том мав вигляд провінційного вчителя математики, який ще й не слідкує за своєю зовнішністю. Неакуратний, часто – з не підстриженим волоссям та непропорційно великими окулярами в темній оправі на видовженому худому обличчі. Його довгов'яза фігура виділялася на фоні туристів, бо майже двометровий зріст робив його вищим від більшості людей.

Похмуре римське небо просльозилося дрібним дощем, уся площа Папи Пія дванадцятого, на яку вийшов О'Брайн, заблищала мокрою бруківкою, відбиваючи світло старовинних лампових ліхтарів. Сотні найрізноманітніших парасольок замерхтіли перед втомленими очима бухгалтера. Він важко переступав із ноги на ногу, страждаючи від нестерпного кашлю, який не давав повноцінно вдихнути і намагаючись з останніх сил не втратити свідомість.

Том О'Брайн був переконаним атеїстом, нелегка доля „старшого куди пошлють” давно вже його переконала, що ніякого Бога нема, а всі релігії – це комерційні проекти, мета яких – викачати з наївних вірян якнайбільше грошей.

Навіть коли Том виграв у лотерею двісті тисяч доларів і його мати урочисто заявила, що це для нього подарунок Божий, закликаючи сина піти до молитовного дому і воздати Всевишньому подяку, то він тільки відмахнувся, сміючись. Натомість поїхав із друзями у Вегас, де успішно весь свій виграш пустив на вітер за якихось чотири дні. Якщо би Бог справді існував на світі, він би цього не допустив!

Площа Пія дванадцятого, поступово розширюючись, влилася в гігантських розмірів площу Святого Петра. Чисельні палігристи зібралися тут, щоб дивитися на великому екрані трансляційної Різдвяної Служби, яку Папа в цей час розпочав служити в Соборі. Попереду забіліли величні колони авторства Берніні, над якими вишикувалися в ряд скульптури святих. У їхніх кам'яних обличчях знесилений турист не зустрів ані краплі співчуття чи жалю до себе, нещасного. Лише холодний дощ змивав липкий піт із його гарячого обличчя і посилював лихоманку, що трясла О'Брайном, немов від малярійного нападу.

– Пити! – простогнав кволо О'Брайн до араба, вуличного торгівця напоями та солодощами з пересувного візка.

– Пляшка води – п'ять євро, – жваво відповів вихідець із Близького Сходу. – У сеньора є гроші?

– Ні, – сумно похитав головою американець.

– Ну, тоді тобі ось туди, – араб вказав коричневим пальцем у бік Собору Святого Петра. – Там папа таким, як ти, безкоштовно наливає!

Араб розсміявся, а за ним зареготали й туристи, що чекали своєї черги.

О'Брайн вже давно хотів піти звідси якнайдалі, де тихо і сухо, проте якась невидима сила не дозволяла йому це зробити. Ноги й руки не слухалися його наказів. Свідомість повністю, мов туманом, затягнуло, і гість із Америки повалився на торговця та на його візок із пластиковими пляшками. Араб погрозливо закричав і почав ногами відштовхувати непритомного. Але в цю хвилину підбігли два карабінери у чорній поліцейській формі і приклалися кийками до самого торговця.

– Ти що – не бачиш, виродку, – сказав один, – людині стало зле і їй потрібна медична допомога!?

Араб щось промимрив на незрозумілій мові і поповз визбирувати порозкидувані пляшки.

24 грудня. Мекка Саудівська Аравія

Серце Мухамеда Хатиба переповнювалось радістю та величним трепетом: ось-ось здійсниться його давня мрія і священний обов'язок, як богомільного мусульманина. Він втілить, нарешті, в життя заповіт своїх батька та діда і відбуде паломницький хадж до Мекки – місця народження Пророка та найбільшої святині ісламу.

Хоча Мухамед і не планував цю поїздку в найближчі роки, проте провидіння Аллаха було іншим. Дивний чоловік розшукав його і звелів обов'язково цю місію виконати. Якась незрозуміла сила спонукала його покинути всі справи і вирушити в подорож. Жаль тільки, що йому не дозволили взяти з собою рідного брата Тарика: вони завжди мріяли поїхати до Мекки разом.

Прибувши літаком до Джидди – трьохмільйонного міста на саудівському півострові, Хатиб поринув у атмосферу духовності та молитви. Уже в аеропорту, до якого зліталися на прощу люди з усього світу, йому безкоштовно подарували іхрам – спеціальне біле вбрання, що за довжиною сягало нижче колін і складалося з двох великих шматків незшитої тканини. Одягнувши іхрам, новоприбулий вигукнув крізь сльози:

– Лаббайк, Аллахумма, лабайк! Ла шарика лана лаббайк²⁹.

Позбувшись своєї старої одежі та всіх інших речей, Мухамед віддав себе повністю в руки Всемогутнього Аллаха. Бля аеропорту він сів у безкоштовний автобус, перед тим вколовши собі рятівну ін'єкцію, оскільки стан здоров'я невпинно погіршувався. Дія ліків та велике духовне піднесення дали змогу безперешкодно подолати переїзд до Мекки і ступити на священну землю.

Тисячі радісних людей оточували його з усіх боків, вони славили Творця і Його Пророка, випромінюючи неземну радість та умиротворення. Після семиразового обходу навколо Кааби³⁰, стомлений, проте безмежно щасливий Мухамед Хатиб почав звершувати намаз. Помолившись, підвестися з колін Мухамед уже не зміг. Його нерухоме тіло зауважили богомольці і викликали службову охорону, яка його доправила до місцевого моргу. Під час хаджу у Мецці може перебувати понад мільйон осіб, тож випадки смерті паломників тут є звичним явищем. Охоронці навіть не звернули увагу на тонесенькі цівки крові на краях губ

29 Так, я тут, Господи, я тут. Нема нікого, рівного Тобі. Так, я тут. (з араб.)

30 Кааба – кам'яна споруда прямокутної форми в центрі Священної Мечеті у Мецці, головне святилище ісламу. Місце першого святилища, яке з волі Бога тут збудував Адам.

та з носа померлого. Просто завернули його в білий саван і помістили до морозильної камери, очікуючи, що хтось із родичів у пошуках тіла покійного зголоситься.

Глава 46

– Містере Купер, надсилаю вам зображення із супутника та з деяких відеокамер Сан-Паулу.

– Дякую, Кириле, ти зразково попрацював!

Старійшина вимкнув зв'язок і збільшив картинку на своєму моніторі.

Вулиці великого міста перекривали танки та спеціалізовані гуманітарні машини. Військові в захисних шоломах з респіраторами, приготувавши автоматичну зброю, вишикувались у щільну лінію загородження і стримують оскаженілий натовп. Згідно зі звітами, уряди деяких країн вже застосували збройне насильство, щоб вгамувати бунтівне населення, яке відмовлялося підкорятись умовам суворого карантину. Сотні загиблих, тисячі важкопоранених. Ну що ж, агонія помираючого світу розпочалась...

Дональд Купер викликав секретарку.

– Чи надійшли відомості від полковника Чайлда?

– Так, містере Купер, – відповіла молода жінка, одягнена в класичний діловий костюм. – Детальний звіт я завантажила у ваш комп'ютер. У всіх містах Європи та Азії місії здійснені успішно. Проблеми виникли тільки в Сіднеї.

– Що саме сталося?

– Не жаль, носій не витримав довготривалий переліт і помер на борту літака. Всіх пасажирів та екіпаж помістили

до суворого карантину, проте наші союзники з Австралії вже працюють над цією проблемою.

– Ось і чудово! – губи Старійшини спробували відтворити щось подібне до усмішки. – Що ще?

– Так, є ще одна неприємна новина, – секретарка невпевнено переступила з ноги на ногу.

– Що? Яка ще новина? – Куперове обличчя знову скам'яніло, а хижі очі зосередились на підлеглий.

– Дружина та діти полковника Чайлда не встигли ввійти до сховища, перш ніж ФБР та військові заблокували вхід. Таємної лазівки вони, нажаль, не знають, а в Вашингтоні вже зафіксовані перші жертви вірусу.

Старійшина підвівся і почав неспокійно розходжувати кабінетом, щось ретельно обмізковуючи.

– Це дійсно дуже погана ситуація, – промовив Купер суворо. – Наказую не повідомляти про це полковнику. Навпаки, якщо він вийде на зв'язок, скажіть йому, що все гаразд, а його родина в безпеці.

– Гарад, містере Купер.

Секретарка вийшла з кабінету, зачинивши за собою масивні, дубові двері. Дональд Купер став біля імітованого вікна, яке створювало цифрову ілюзію живої природи за шклом, хоча бункер був глибоко під землею. Купер почав масувати міцними пальцями власне гостре підборіддя. У своїх думках Старійшина дійшов до єдиного висновку: якщо хтось залишився по той бік сховища, то це означає однозначну і неминучу смерть. Вона остаточно запанує на поверхні Землі не пізніше, як за якохось десять-п'ятнадцять днів. Довше зможуть протриматись спеціалізовані укриття для уряду, багатих бізнесменів та впливових можновладців. Але і до них – рано чи пізно

– дістанеться смертоносний штам. Врятується зовсім невелика кількість людей, з природнім імунітетом, але дружини Пітера Чайдла з дітьми серед них швидше за все не буде.

– От лайно! – гнівно викрикнув Старійшина і щосили гепнув рукою по підвіконнику. Потім він міцно стиснув кулаки і в його холодному погляді зародилося якесь рішення.

Глава 47

Перші хворі з'явилися вже вранці, двадцять п'ятого грудня. Місцеве телебачення невтомно транслювало події з головного медичного центру Єрусалиму, який терміново переобладнали в карантинний госпіталь. До вечора було вже сто шістдесят хворих із чітко вираженими симптомами. Серед перших інфікованих – Наомі Вайс та Шимон Рубін. Ознаки захворювання проявилися також і у майора Титаркевича та Амелії Ковальської. Їхні лікарняні ліжка стояли в палаті одне біля одного. В сусідній лежав агент Вільсон, якого також не оминула пошесть. Уникнути інфікування вдалося тільки Максимові та помічнику директора ЦРУ Джеймсу Кілрою: вони змогли захватись від некерованого натовпу, який розніс вірус у всі квартали міста. Макс ледве вмовив лікарів допустити його до лазарету і тепер мовчки спостерігав за друзями з-за пластикової ширми. З його червоних, набряклих очей час від часу набігали поодинокі сльози. Суворості дійсності, про яку оповістили ізраїльські лікарі, була невблаганною: жити Вадимові Титаркевичу та його подрузі залишилось недовго, не більше сорока восьми годин.

Вадим, доклавши чималих зусиль, підвів голову і подивився на свого юного товариша.

– Жаль, що наша дружба закінчується ось так, далеко від дому, проваливши завдання...

– Тримайся, друже, – підбадьорив майора Макс, – провідні науковці світу не покладаючи рук намагаються створити ліки від клятого вірусу.

Амелія, почувши голос друга, також звелася на лікті:

– Часу! Їм забракне банально часу! Напевно, за декілька місяців вакцина була б реально створена. Але в людства, на жаль, цих місяців нема. Щонайбільше – лише декілька тижнів. А про нас, – Ковальська, спльовуючи їржаве харкотиння кивнула на майора, – я взагалі мовчу...

– Я щойно розмовляв із генералом Головчуком, – повідомив Максим, – він вилітає з Вашингтона військовим літаком і незабаром буде тут.

Усмішка майора осяяла його втомлене, блідо-синювате, покрите кількаденною щетиною обличчя.

– Якщо я не дотягну, – попросив майор Максима, – передай Степану Матвійовичу, що ми намагалися до кінця зупинити цю пошесть. На жаль, не змогли... На всіх каналах показують, як „Протей” поширюється планетою. Людство – на порозі вимирання і врятувати нас може лише чудо.

– Чудо станеться! – потішав Макс друзів. – Сьогодні особливий день, більшість християн світу святкує Різдво і нам потрібно більше вірити, а точніше, більше довіряти Тому, хто цей світ створив і вдихнув у нього життя.

– Тобі б у духовну семінарію було вступати, а не до медичного університету, – півжартома зауважила

Ковальська. – Ти гоовриш, як наш священик із парохіальної церкви.

– Така думка була колись, – зізнався Макс, – проте бажання лікувати людей переважило.

Я відчуваю, що нам з Амелією священик скоро більше знадобиться, ніж оці всі лікарі, – показав блідою рукою Титаркевич на медичний персонал, що стояв за спиною Максима.

– Ми всі помremo, – по філософськи підсумував Максим, – та запевняю вас, друзі, що не сьогодні.

Недалеко від госпіталю Максим знайшов невелику кам'яну церкву, найменовану на честь священномученика та цілителя Пантелеймона. Коли юнак наблизився до старовинних, кованих воріт, то до нього долинув спів священика-грека, що саме розпочинав різдв'яну службу англійською мовою.

Макс поправив респіратор на обличчі і попри заборону заходити у місця скупчення людей, рішуче увійшов до храму.

Церква в середині була майже порожньою. Крім священнослужителя, вдягненого в білі святкові ризи, що обкаджував запашним кадилом вітвар, спереду стояли ще два престарілі ченці, які співати разом зі священиком службу. Більше ніхто, навіть у таке величне свято на богослужіння не ризикнув прийти.

Священик розпочав виголосом:

– Благословенне Царство Отця і Сина і Святого Духа!
Завжди, нині і повсякчас, і на віки вічні!

Ченці дуєтом заспівали:

– Амінь!

Старовинні ікони, середньовічні фрески, які не посміли знищити навіть войовничі сарацини, та прозорий блакитний серпанок, який утворився від диму позолоченого кадила, піднесли душу Макса кудись високо і далеко від матеріального світу. Подали від суєти та земних клопотів, які притуплюють розум і обтяжують все єство дріб'язковими проблемами. Юнак відчув, що існує Сила, вища від цього страху, який у останні години заволодів усім людством; від зневіри, яка позбавляє людину бажання боротись і йти вперед, не зважаючи на жодні труднощі; від безнадії, яка породжує підступний та холодний відчай...

І Сила ця перебуває в маленькій Дитині, яка колись прийшла в цей буремний світ, народившись у вбогих яслях, на сіні, серед домашніх тварин, щоб своєю дитячою немічністю присоромити сильних світу цього і змусити їх відступити від шляхів неправди та несправедливості.

Увійшовши глибоко серцем у молитву, Максим не помітив, як у нього за спиною з'явилась якась тінь. Тільки тоді, коли легка рука торкнулася його плеча, він розплющив очі й різко обернувся.

Перед ним стояла молода жінка, з білявим волоссям і привабливими рисами обличчя, яке до половини також приховував респіратор.

– Цей пакет для вас, – звернулася до Максима незнайомка глухим голосом і, пильно поглянувши на хлопця своїми блакитними очима, розвернулася і вийшла з церкви.

–Хто ви? – кинув їй услід Макс, проте відповіді не отримав. Тоді поглянув на пакет, який тримав у руках.

На великому конверті з цупкого коричневого паперу не було жодної адреси. Зате в середині виявився лист, написаний акуратним, твердим почерком. Тримаючи папір тремтячими пальцями, Максим почав читати і вже з перших слів відчув, як його тілом поповзли мурашки, а ноги стали немов ватяні.. В пам'яті галопом пронеслися спогади про зовсім недавні події.

”Дорогий мій друже Максиме! – ішлося в листі. – Мені вельми приємно знати те, що ти не сидиш, склавши руки, в цей непростий для усієї людської цивілізації час. Зовсім недавно ми з тобою були цілковитими опонентами, навіть антагоністами і боролися за зовсім різні цінності. Проте в лиху годину навіть вороги можуть об'єднатися заради спільного для всіх блага. Ми ніколи не ставили собі за мету зашкодити цьому світові, ми завжди хотіли цей світ підкорити та управляти ним. Сьогодні настав такий час, що деякі темні уми вирішили піти проти будь-яких правил і перейняти на себе роль Господа Творця. Випустивши в світ монстра, вони планують пересидіти в новітньому ковчезі, а тоді розпочати історію людства з чистого аркуша. Безумці! Вони не відають, що взяли із собою до ковчегу все те, що згубило цей старий світ: гординю, лукавство, обман, злобу та ще безліч пороків. Через зовсім небагато часу ця скверна відродилася б із новою силою.

Та я відволікся... З великою радістю хочу повідомити тобі, що криза, яка настала, не така вже й безнадійна, як здається на перший погляд. Ліки від смертельного вірусу є і вони були винайдені ще в далекому 1971 році. На жаль, керівник лабораторії заховав наукові дані у таємний сховок, а сам відбув на деякий час. За його відсутності склався прикрий інцидент і весь персонал

бази в Антарктиді загинув. Вони не знали про вакцину і не зуміли нею скористатись.

Маю честь повідомити, що я мав дотичність до таємної організації O.D.E.S.S.A і знаю, де схована вакцина. Ти зможеш відшукати її у правім біля входу куті кабінету керівника лабораторії. Ретельно оглянь це місце – і ти безсумнівно потрапиш до тайника. Я би й сам усе виконав, проте не володію необхідними можливостями для цього. Як ти розумієш, часу в тебе обмаль. Тому не барись і хай щастить!»

P.S. Якщо на те буде воля Провидіння, то маю велике сподівання на нашу зустріч у майбутньому. Тепер тільки від тебе залежить, чи воно взагалі настане.

Твій щирий прихильник Ріхард Краузе³¹.

Максимові від хвилювання пересохло в горлі. Відчуття приреченості здуло потужним поривом надії, навіть не так за все людство, як за близьких друзів, що тихо згасали від смертельної хвороби за кількадесят метрів звідси.

Максим склав папір і блискавкою вилетів із храму.

Через п'ять хвилин він вже вибігав сходами до інфекційного блоку карантинного госпіталю.

Біля пластикової перегородки стояли двоє: генерал Степан Головчук у своєму військовому мундирі та американець Джеймс Кілрой. Максим навіть не дав можливості генералові отямитися від його з'яви. Відразу впихнув йому до рук конверт і випалив:

– Ліки від „Протею” існують! Нам негайно треба летіти до Антарктиди!

31 Ріхард Краузе – один із головних персонажів пригодницького роману Юрія Грешка „Таємниця холодного Свальбарду”.

Глава 48

Ізраїльський уряд люб'язно надав багатфункціональний винищувач п'ятого покоління F-35B „Блискавка”, особливістю якого були надкороткий злет та вертакальна посадка. Це єдиний літальний апарат, який зміг би сісти, а тоді знятися в повітря у важких умовах Антарктики, де нема ні злітної смуги, ні – диспетчерської підтримки.

Неабияким здивуванням для Максима стало те, що першим пілотом призначили старого знайомого, Джеймса Кілроя, заступника директора ЦРУ. Уже перебуваючи в кабіні, Кілрой на запитання хлопця пояснив:

– У розвідку я прийшов із Військово-повітряних сил. У твої роки я закінчив академію в Колорадо Спрінгс і отримав свій перший винищувач на борту авіаносця „Німіц”, який виконував тоді бойову місію у Перській затоці. В ту спекотну зиму 1991 року ми сорок три дні завдавали авіаційних ударів по військах Саддама. До широкої з'яви „Томагавків” палубна авіація була єдиним дієвим засобом, завдяки якому можна було надати підтримку нашим сухопутним силам, які діяли в середині країни.

– Оце так! – тільки й зміг вимовити приголомшений Максим. От тобі й сірий, непомітний чоловічок!

– А згодом були військові операції в Сомалі та на Гаїті.- Охоче розповідав американець.- Завершив я кар'єру військового пілота у 1999 році, вже в званні підполковника під час спецоперації НАТО проти тодішньої Югославії. Так що, синку, можеш відчувати себе в безпеці. Небо – це мій рідний дім.

Кілрой у форсажному режимі, так що у Макса повністю заклало обидва вуха, вивів винищувач на висоту дванадцять тисяч метрів і скерував його в південний напрямок. Крім блакиті неба та білої ковдри хмар внизу, спостерігати не було більше за чим. Перший пілот постійно виходив на зв'язок із міністерством оборони США, директором Кастером, численними керівниками з НАТО, Ізраїлю. Наприкінці все це зморило Максима і він переставши зветати увагу на скрипучий голос у навушниках, проспав глибоким сном близько шести годин. Коли, прокинувшись, він завовтузився, ворушачи затерплими кінцівками, Кілрой відчув це, не озираючись.

– Відіспався? Заздрю твоїм можливостям. Я ось вже двадцять років виспатись не можу. Мабуть, твоя юна совість сприяє здоровому сну!

Максим не став заперечувати про свою совість, натомість заспанним голосом запитав:

– А де ми зараз перебуваємо?

– Південна Атлантика. Наближаємося до протоки Дрейка і через двадцять п'ять хвилин сядемо на острові Галіндез.

– Ух ти! – захоплено вигукнув Макс. – Тринадцять тисяч кілометрів подолали всього за сім годин?

– А ти думав! Недарма цю пташку називають Блискавкою. Нас чотири рази дозаправляли в повітрі.

Кілрой повернув штурвал і, здійснивши крутий віраж, почав поступово знижувати літак.

Полковник Чайлд вилетів із аеропорту Бен-Гуріон одним із останніх авіарейсів. Держава Ізраїль закрила повітряне сполучення із усім світом через загрозливу епідемічну ситуацію в середині країни. Тисячі хворих, близько трьох сотень померлих – і це тільки за неповну добу. З кожною годиною інфекція розповсюджувалася на все нові й нові регіони, захоплюючи своїми невидимими щупальцями наступні жертви.

Перед посадкою літака полковника, як і усіх інших пасажирів, ретельно оглянули лікарі, зробили експерс-тест крові і, нічого не виявивши, без ентузіазму запропонували пройти на борт.

Усі пасажири були вельми наляканими. Тільки те й робили, що обговорювали надзвичайний стан у всьому світі. Масове поширення вірусу на всіх континентах і абсолютне безсилля влади та науковців налякали всю планету і занурили людство в тривожне очікування, яке посилювалося песимістичними прогнозами деяких вчених, а ще більше – релігійних фанатів.

Пітеру Чайлду було неприємно спостерігати за десятками тисяч законослухняних громадян його країни, які марно боряться за виживання і, не знаходячи виходу із цього болота, перебувають у суцільному розпачі. Він заплющив очі і пригадав, як колись складав військову присягу офіцера на вірність Сполучених Штатів Америки, як урочисто обіцяв оберігати Конституцію держави від зовнішніх та внутрішніх ворогів, як взяв на себе обов'язок піклуватись про безпеку своїх співгромадян...

Честь для офіцера не може бути порожнім звуком, особливо, якщо ти маєш гідність і повагу до самого себе, якщо більшу частину свого свідомого життя намагався дотримуватися даного слова і всі поважали тебе за це.

„Самі винні, – вступив зі своєю совістю у полеміку Чайлд, – розв’язали війни в усьому світі, нажили безліч ворогів, а при стерні керівництва державою, її обороною ось уже стільки років перебувають відверті дурні. „

Полковник згадав, як минулого літа з сім’єю плив орендованою яхтою через Мексиканську затоку. Вітрильник занесло у зону, де сталася аварія нафтовидобувної вежі. Сотні тисяч барелів розлитої нафти, вкрили плівкою поверхню води колись прекрасного, лазурового моря. Тисячі загиблих морських тварин викинуло на берег. Тисячі тонн риби, розміття водоплавних птахів – всі стали жертвами безумства й зажерливості безвідповідальної людини. Висновок був однозначним: ця людська цивілізація – безнадійно хвора й стрімко йде на дно химерного небуття. Тому перезавантаження потрібне, і слава небесам, що зовсім близько той час, коли постане нова земля, яка швидко самоцілиться, коли не буде головного й найзліснішого паразита, що безперервно її знищував – людини.

Полковник заспокоївся і, закривши ілюманітор затворкою, задрімав.

Глава 49

Вертикальна посадка F-35B, коли сопло двигуна повернулося вниз на 95 градусів і літак, зависнувши в повітрі, почав повільно опускатися, справили

апокаліптичне враження на багаточисельні колонії пінгвінів. Тисячі їх із панічними криками кидалися в холодні морські води, рятуючись від жахливого, залізного монстра, який вторгся звідкись із неба у їхній райський куточок.

– Сподіваюсь, екологи нам пробачать вигнання пінгвінів із острова, – Максим зняв шолом і намагався перекричати гул турбореактивного двигуна.

– На кону зараз доля всього людства– крикнув у відповідь Кілрой. – Пінгвіни якось переживуть цю незручність.

Легкий поштовх – і винищувач надійно зафіксував шасі на доволі плоскій, кам'янистій площині острова. Заглушивши двигун, пілот відчинив кабіну.

– Нарешті ми на місці, – промовив задоволений американець. – Часу обмаль, тож не можна гаяти ні хвилини.

– Звичайно, містере Кілрой, – визнав правоту його слів Макс, відщипаючи ремені безпеки. – Я знаю, де тут що знаходиться. Берімо спорядження для занурення – і гайда якнайшвидше до підводної бази.

Двері головного корпусу антарктичної станції „Вернадський” вічинились – і до літака помчались четверо чоловік у яскраво-помаранчевих куртках.

– Містере Кілрой, – звернувся до американця один із чоловіків, який через сиву, пишну бороду нагадував Святого Миколая. – Нас попередили про ваш приліт. Я – метеоролог Норіс, а це – мої колеги: Бланк, Коста та Треві. Ми зі станції Палмер, але після недавнього інциденту Український антарктичний центр попросив нас про допомогу, і ми вже декілька днів живемо тут.

– Дякую за зустріч! – Кілрой привітався з кожним за руку. – На нас очікує повно роботи.

– Човен на ходу і готовий відпливати, – заметушився полярник Норіс, – проте є проблема...

– Яка? – різко запитав Кілрой.

– Маємо тільки один балон із киснем, – відповів Треві, смагливий молодий чоловік у круглих, подібних до пенсне, окулярах. – Бо апарат із дозаправки балонів зламався.

– От халепа! – вилаявся Кілрой. – Доведеться занурюватись комусь одному.

– Це не проблема, – запевнив Кілроя Макс і, коли всі здивовано поглянули на нього, пояснив. – Я вже колись побував на підводній базі і добре знаю, де і що там розташовано, тому швидко зорієнтуюсь і знайду тайник.

– Ну гаразд, – недовірливо пробурмотів Кілрой. – Це дійсно просте завдання. Гадаю, ти впораєшся.

Полярникитановоприбулівзялисумкизіспорядженням і швидко попрямували до пірсу, біля якого на неспокійних хвилях гойдався моторний човен „Зодіак”.

Максим просувався підводним тунелем, немов гігантська риба, напружено орудуючи ластами і випускаючи поперед себе потужний промінь від ліхтаря. Його тіло не відчувало втоми, а всі думки зводилися до однієї заповітної мети: знайти таємний сховок, про який писав у листі Краузе, і якомога швидше врятувати друзів, а разом із ними – тисячі нещасних, котрі, інфікувавшись, перебували на межі життя та смерті.

Піднявшись бетонними східцями на пірс, він пройшов повз навічно завмерлий підводний човен, зловісні контури якого проступали із темряви. Гулкі кроки відлунували в гігантській печері і загострювали гнітюче відчуття порожнечі цього неприємного місця. Намацавши променем прожектора генератор із батареями, Макс, дотримуючись інструкції від полярників, запустив його і відразу прикрив долонею очі від різючого освітлення. Поруч лежали тіла розстріляних морських піхотинців. Полярники, що прибули зі станції „Палмер”, запакували їх у великі, чорні мішки, проте на поверню підняти не змогли, тому й залишили тут очікувати військових із великої землі.

Вхід до лабораторії був відчинений, проте, перш, ніж проникнути туди, Максим увійшов до генераторної, щоб подати живлення на всю підводну станцію. Від вигляду на велику калюжу крові на підлозі серце Макса стиснулося і забилося частіше. Тут загинули його співвітчизники від куль китайських штурмовиків. Юнак відшукав рубильник і потягнув його на себе. Двигун затарахкотів і почав подавати електричний струм. Можна було продовжувати путь далі.

Кабінет керівника лабораторії містився поруч із приміщенням для зберігання біоматеріалів. Власне, саме звідси горезвісні китайці вивезли смертельно небезпечний „Протей” у широкий світ.

У кабінеті не було нічого зайвого: робочий стіл, невеличка кушетка та шафа для зберігання документів. Максим запримітив потрібний кут за столом, у якому мав бути таємний сховок.

Клякнувши на коліна, хлопець вперся руками в холодну, керамічну плитку. Лише посвітивши на стіну

ліхтарем, він загледів тоненьку смужку між білими кутами. Доклавши певних зусиль, Макс натиснув на кут, і той, піддавшись, провалився до середини. А замість нього виїхала прихована шухляда, на дні якої лежав грубий зошит. „Revista de investigacion”³² – прочитав Максим напис на палітурці і розчаровано посвітив ліхтарем углиб, шукаючи щось на кшталт пробірок чи пластикових контейнерів. Проте шухляда була порожньою.

Розгорнувши зошит, Максим побачив рядки формул та коментарі до них, написані іспанською. На інших сторінках було таке ж: формули, таблиці і тексти. Не довго вагаючись, Максим засунув безцінну знахідку до непромокальної сумки і щодуху помчав до виходу.

Глава 50

Поверталися мовчки. Американець Норіс сидів біля стерна і безтурботно розирав шлейфовий льодок, біля якого саме пропливав човен. Інші полярники завзято сперечалися про рух холодних океанських течій у цих широтах. Лише Джеймс Кілрой був аж занадто серйозним. Він час від часу кидав задумливий погляд на Макса і на його чорну сумку, яку той міцно притискав до грудей. Щеб пак! У ній лежала надія всього людства!

Небо затягнулося важкими сірими хмарами. Розпочиналася негода і це відчувалося через пронизливий, холодний вітер від океану і перші крупні сніжинки, які з’являлися ніби нізвідки, лоскотно танули на кінчику носа.

– Ось таке воно – антарктичне літо! – зауважив Норіс.
– Коли на термометрі нижче нуля і пику лалипає снігом.

– Їхньому винищувачу це не завадить, – запевнив усіх полярник Коста, що мав типову латино-американську зовнішність. – Там, мабуть, більшість дій виконує автопілот.

Усі, хто був у човні, погодились із Костою, а Кілрой оцінююче поглянув на берег, до якого вони наближались. Він першим вистрибнув із човна на тверду землю і голосом, що не терпить заперечень, викрикнув до Максима:

– Сумку кидай мені, швидко!

Макс заворожено дивився на американця, не зовсім розуміючи, що відбувається. Тоді помічник директора ЦРУ вихопив із кишені куртки невеличкий пістолет і вистрелив простісінько в груди полярникові Треві. Той, широко змахнувши руками, упав на дно човна.

– Наступна продрівить твою голову, щеня! – пригрозив Кілрой Максимові. – Негайно кидай сумку!

Норіс, Бланк та Коста кинулися до пораненого товариша, який тихо стогнав. Коли Норіс підвівся, то його руки були закривавленими. Він подивився на злочинця очима, повними горя та ненависті і несамовито закричав:

– Мерзото, ти вбив мого найкращого товариша!

В цю мить, коли Кілрой перевів свою увагу на Норіса, Максим прудко вискочив із „Зодіака” і помчав щодуху засніженим, скелястим берегом у напрямку будівель станції. Коли пролунав перший постріл, юнак став бігти зигзагоподібною траєкторією, постійно і хаотично змінюючи керунок. Одинока куля вибила декілька дрібненьких камінців біля його ніг, ще одна просвистіла біля правого вуха. Коли до вхідних дверей залишалось кілька метрів, від причалу до Максимових вух долинув озлоблений крик:

– Далеко не втечеш! Вважай, що ти вже мертвий.

Макс натиснув на клямку і, хутко відчинивши двері, впірнув до будівлі.

У довгому, вузькому коридорі горіло тьм'яне світло, відбиваючись від чисельних фотографій на стінах. Деякі з них, унаслідок недавнього погрому, лежали в розбитих рамках на підлозі.

Задиханий Максим на мить зупинився, не знаючи, куди бігти далі. Першою думкою було – заховатися на лижному складі. Проте сумна доля професора Ткача, який також захотів там перебути лиху годину, поміж комбінезонів та старого лижного приладдя і, зрештою, якого було виявлено злочинцями і ними ж убито, спонукала Макса відмовитися від цього варіанту. Він кинувся до третіх дверей праворуч і, як виявилось, саме вчасно, бо його переслідувач також уже увійшов до будинку.

Це була кімната, в якій Максим і майор Татаркевич поселилися у перший же день їхнього приїзду до Антарктиди. На незастеленому ліжку лежала його спортивна сумка з одягом та іншими особистими речами, які так і залишились тут після захоплення станції китайцями. На столі вирізнявся темними контурами дволітровий термос, у якому Татаркевич перед походом на підводну базу запарив чай. Тільки скуштувати цього чайку вже нікому не довелось...

Макс почув обережні кроки і звук роздушеного шкла від фотографійних рамок. Ворог був обережним і навіть від такого недосвідченого противника, як Макс, очікував

можливого нападу. Раптом у нього задзвенів телефон, і Максим через вузьку шпарину дверей побачив, як Кілрой зупинився і вийняв із кишені доволі об'ємний прилад супутникового зв'язку.

– Так, так, це я, – проказав він у слухавку. – Не хвилюйся, Дональде, журнал із формулами ми знайшли. Так, саме той, що треба. Проте з'явилась невеличка проблема: мале щурення поцупило журнал.

На кількадесят секунд Кілрой замовк, слухаючи настанови Старійшини, а тоді запевнив його:

– Через п'ятнадцять хвилин я тобі зателефоную і повідомлю, що справу завершено, і я з формулами вилітаю додому. Чекай добрих вістей.

Кілрой вимкнув супутниковий телефон і заховав його за пазуху. А тоді, витягнувши вперед руку з пістолетом, знову рушив коридором, зазираючи до кожної кімнати.

– Виходи, хлопче! – закликав Максима американець. – Бо ховатися тут безглуздо. Це – тупик і звідси нема іншого виходу. Якщо добровільно повернеш журнал, я, так і бути, подарую тобі твоє нікчемне життя. Доживай віку тут із пінгвінами, можливо, тобі пощастить і вірус сюди не добереться.

Хаотичні думки, що снували в голові Максима, не давали йому можливості сконцентруватись бодай на якійсь ідеї. Він до болю в пальцях стиснув свій срібний хрестик на ланцюжку на грудях і не без жаху подумав про близьку смерть. І коли кроки Кілроя були вже зовсім поряд, у сусідній кімнаті, Макс згадав про ще одну сумку, яка мала бути під ліжком Вадима Титаркевича. В ній було військове спорядження, яке вони з майором закупили в Аргентині перед відплиттям. Юнак відчайдушно

кинувся до ліжка і відразу намацав брезентову поверхню речового мішка, а в середині – холодний метал штурмової гвинтівки, пістолети і навіть ніж. Подумки подякувавши Титаркевичу за тривалі дні тренувань, він точними рухами видобув із сумки короткоствольну гвинтівку, доєднав до неї магазин із патронами і привів її до бойової готовності.

У мить, коли відчинилися двері до кімнати, прогриміла автоматична черга. Джеймс Кілрой із тихим стогоном упав спочатку на коліна, а тоді – звалився обличчям до підлоги. Коли Максим увіймкнув світло, то побачив, що в злочинця – постсмертні корчі ніг, а з-під тіла повільно підходить велика і темна калюжа крові.

Важко зітхнувши, Макс переступив через мерця і швидкими кроками попрямував до виходу.

До будинку вже наближалися Норіс, Коста та Бланк. На імпровізованих ношах вони несли мертвого полярника Треві. Максим підбіг до Норіса:

– Мені терміново треба сконтактувати з вашим урядом.

– Це без проблем, – пригнічено відповів Норіс.- Зараз все влаштую.

Через п'ять хвилин полярник простягнув хлопцеві супутниковий телефон.

– Це директор Рой Кастер, – відрекомендувався голос з протилежного боку. – Говоріть!

– Говорить Максим Серета. Ми знайшли таємну схованку із формулами вакцини, проте Кілрой виявився зрадником: він діяв у змові з Дональдом Купером. Заволодівши записами, він планував доправити їх у їхнє сховище.

– Що з ним зараз? – занепокоєно запитав Кастер.

– Мертвий, – із холодним спокоєм відповів Макс. – Журнал досліджень у мене.

– Хвала Всевишньому! – з полегшенням видихнув директор. – Це найголовніше. Тепер треба якнайшвидше доправити формули до нас.

– Так, але є проблема, – сказав Максим. – Я – не пілот, а єдиний, хто міг підійняти F-35В у повітря – мертвий.

В ефірі запанувала тиша, тільки поривчастий вітер, що час від часу штурмував станцію, ззовні нагадував про реальну дійсність навколишнього світу.

– Ми ось що зробимо, – урвав мовчанку Рой Кастер. – Ти маєш сторінку у соцмережах?

– Маю, – здивовано відповів юнак.

– Сфотографуй всі матеріали і виклади їх у себе на сторінці. Це дозволить всім провідним біолабораторіям світу розпочати роботу з виготовлення вакцини.

– Так, я зрозумів, біжу виконувати! – зрадів Максим і його очі загорілися від надії і впевненості, що всесвітній катастрофі ще вдасться запобігти.

– Ходімо, – сказав Максимові Норіс, що стояв поруч. – Проведу тебе до комп'ютера з інтернетом.

Глава 51

Пітер Чайлд на єдинім подиху вибіг східцями до широкого ганку власного будинку. Його розпирало від нетерпіння обійняти дружину та дітей, які чекають на нього у сховищі, проте він вирішив на хвилинку заїхати додому і забрати деякі необхідні речі, які рідні, поспішаючи, мабуть, забули чи не встигли взяти.

Побачивши обидва автомобілі в гаражі, що був відчинений, полковник вельми здивувався. А тоді подумав, що, мабуть, сім'я вирішила добиратися до сховища, викликавши таксі, щоб не привертати увагу чужих очей до своїх персон. Що ж, розумно.

Вхідні двері були не замкнені. Це знову ж не сподобалося господареві будинку, і він із похмурим обличчям переступив рідний поріг і опинився у широкому передпокої. Важкий трупний запах вдарив у ніс. Чайдл гидливо зморщився і прикрив обличчя рукою. Але через секунду з виразом жаху та паніки на обличчі вибіг на другий поверх, де була сімейна спальня.

Картина, що відкрилася полковникові Чайлду, ледь не звалила його з ніг. Він затремтів і, щоб втриматися на ногах, схопився рукою за одвірок. Його дружина Барбара лежала в ліжку, разом із дітьми – Керрі та Роні. Обличчя покійників були здутими і посинілими. Кров, що витікала перед смертю з рота та носа, запеклася і почорніла. Вигляд дітей та дружини відображав страждання та зневіру, яку вони пережили в останні свої хвилини. Біля дружини лежав чорний смартфон. Чайдл упав на коліна поруч із ліжком, і взявши телефон до рук, увімкнув його. На сенсорному екрані побачив єдиний відеофайл, який він відразу активував.

„Пітере! – зверталася Барбара Чайдл з дисплею. – Якщо ти знайдеш цей відеозапис, то знай, що ми виконали все правильно, згідно з твоїми розпорядженнями. Я взяла дітей і ми вчасно дісталися до сховища. Проте воно вже було зачинене. Всю споруду оточували спецпризначенці ФБР, і ми боялися там залишатись, тому вирішили повертатися додому. По дорозі додому я зайшла до супермаркету,

щоб закупити продукти на довший час, і там же, мабуть, і заразилася цим триклятим вірусом. Уже ввечері в мене й у дітей були симптоми хвороби. Мені дуже шкода. Ми тебе дуже любимо і страждаємо тут без тебе. Прощавай, милий!».

Барбара потрісканими губами поцілувала екран і на цьому запис закінчився.

– Ні!!!! Цього не може бути!

Полковник Чайдл у нападі люті жбурнув телефоном об стіну і розтרוщив його на друзки. Потім, опам'ятавшись, почав збирати деталі, немов найцінніші скарби. Поглянувши на свою мертву сім'ю, він упав на підлогу і гірко розридався.

Старійшина, коли побачив свого помічника, навіть не здивувався, що той потрапив до сховища непоміченим. Зірвавшись із крісла, він вибіг з-за робочого столу і схильовано закричав:

– Пітере! Цей шмаркач виклав у соцмережі детальний опис формули вакцини. Незабаром її почнуть розробляти лабораторії в усьому світі! Наш план провалився!

Хоча полковник Чайдл мав доволі розгублений вигляд, проте він мовчки сприйняв шокуючу для Старійшини новину. Можна було б запідозрити, що думками він перебуває десь зовсім далеко. Та коли його кремезна постать наблизилась до боса, то його обличчя набрало осмисленого вигляду. Очі загорілися вогнем ненависті, а губи зімкнулися так, що кров від них відійшла, і вони побіліли. Блискавичним рухом він вийняв із кишені

пробірку з прозорою рідиною і, нічого не пояснюючи Старійшині, розбив ємність об його сиву голову.

– Це тобі, покидьку, за моїх дружину та дітей!

Дрібні скляні осколки порізали шкіру на чолі, і обличчям Дональда Купера потекли яскраво-червоні крапельки крові. Приголомшений масштабом катастрофи, що тільки що тут сталася, Старійшина не втримався на ногах і сів на килим, що вкривав підлогу в його кімнаті.

Полковник Чайлд, ніби нікого не бачачи, розвернувся і попрямував до виходу. Старійшина тремтячими руками вийняв із кишені пістолет і з виявом безсилої люті випустив у свого колишнього помічника всі набої. Навіть тоді, коли пістолет вже тільки ледь чутно клацав, він все ще тиснув на спусковий гачок.

Полковник лежав нерухомо і не подавав ознак життя. З численних кульових отворів витікала кров.

На звук пострілів до кабінету вбігли секретарка і начальник охорони. Секретарка, побачивши тіло Чайлда, скрикнула і прикрила уста долонею, а керівник охорони тільки зверхньо поглянув на вбитого і звернувся до Старійшини:

– Сер, я маю для вас погану новину. Пів години тому Пітер Чайлд підірвав таємний тунель виходу зі сховища. Тепер залишився тільки головний вхід. Ми відрізані від світу остаточно.

– Геть звідси! – гнівно закричав Купер. – Залишіть мене насамоті!

Ніхто не став випробовувати долю. Всі хутко покинули кабінет. Старійшина втомлено опустився у своє крісло і обхопив голову руками.

„Що тепер робити? – запитував він сам у себе.
– Вакцина тільки в них, а бункер увесь інфікований божевільним полковником. Варіантів лише два: вийти зі сховища і здатись на милість ворога або...”

Старійшина натиснув на декілька кнопок, що були на пульті зв'язку, і промовив:

– Кириле! У мене до тебеє ще один наказ!

– Слухаю вас уважно, містере Купер, – озвався голос російського хакера із пульта.

– Зашифруй так комбінації доступу до сховища, щоб ніхто й ніколи не зміг сюди потрапити.

– За „ніколи” гарантувати не зможу, проте на дешифруку вони затратять місяці, це я вам обіцяю.

– Виконуй! – Купер вимкнув зв'язок і відкинувся на спинку крісла.

„Тепер залишилось не довго чекати”... – подумав він.

Епілог

31 грудня

авіаносець ВМФ США

„Дауйт Ейзенхауер”

Південна частина Тихого Океану

Максим увімкнув відеозв'язок не моніторі комп'ютера, і в затемненій, невеликій каюті стало світліше. З широкого екрану на нього дивилося три дорогих його серцю обличчя: майор Вадим Титаркевич, доктор Амелія Ковальська, обоє зодягненні в лікарняні піжами, зручно вмовстившись на м'якому дивані і взявшись за руки, а поруч у цивільному костюмі – генерал Степан Головчук. Біля них на низенькому столику виблискувало кришталевим сяйвом ігристе шампанське, щойно розлите в бокали дбайливим генералом.

– Ну що ж, – почав Головчук, – у ваших південних широтах Новий рік настане вже за кілька хвилин. От ми і вирішили тебе всі привітати. На жаль, поки що із цієї Єрусалимської лікарні.

– Для мене це надзвичайна радість, друзі, що я можу вас бачити при доброму здоров'ї, – обличчя Максима сяяло від щастя.

– До ідеального здоров'я ще далеко, – усміхнувся Титаркевич, – але ми видужуємо і це найголовніше!

– Чудасія! – зауважив Головчук, – але тут усі лікарі дивуються і називають це якимсь надзвичайним дивом. Всі інфіковані в перші години зараження вже давно померли, а наші Вадим і Амелія протримались на десять годин довше. Рівно до того часу, поки їм змогли ввести перші дози ліків.

– Ти тепер – всесвітньовідомий герой, – додав майор, – своїм порятунком всі завдячують тобі.

– Ет, – відмахнувся Макс, – якби не лист Краузе з точною інформацією про місцезнаходження сховку, то нічого не було б.

– Краузе... – задумливо протягнув генерал. – Навіть останні негідники здатні чинити добро перед загрозою глобального вимирання.

– До речі, – Ковальська багатозначно підняла палець, – вакцина від вірусу „Протей” діє одночасно, як і сироватка, оскільки містить готові універсальні антитіла до збудника і здатна вилікувати інфікованих за декілька годин.

Генерал Головчук посерйознішав і повідомив:

– Думаю, вам буде цікаво довідатися, що колишній голова бюро розвідки держдепу США і зрадник Дональд Купер загинув разом з усіма своїми поплічниками. Вони усі заразилися вірусом, проте, заблоковані в сховищі, не змогли вийти з нього, щоб отримати вчасно допомогу. Спеціалісти з АНБ вирахували місцезнаходження групи хакерів, які перебували на околиці Вашингтона і працювали на Купера. З ними панькатись не стали: накрили їхній будинок крилатою ракетою.

– Оце так... – тільки й зміг вимовити Максим.

– Заслужили на суворе покарання, – крижаним голосом додав майор Титаркевич. – Десятки тисяч людей загинули в усьому світі через них.

– На жаль, це так, – Головчук важко зітхнув. – Проте не будемо про сумне! Сподіваюся, що незабаром ми всі зустрінемося і зможемо особисто тебе обійняти !

– Буду радий вас бачити, – стримано відповів Максим.

– А тепер не будемо заважати, – завершив сеанс

зв'язку майор. – До Нового Року ще три хвилини, а наш юний товариш, безперечно, має свій особливий намір, з ким цей романтичний момент розділити. З Новим Роком тебе, друже!

– З Новим Роком.

– Ми тебе любимо і дякуємо за все!

Відеозв'язок обірвався. Максим на мить про щось замислився, а тоді увімкнув виклик знову.

На екрані з'явилося обличчя, побачивши яке, Максим відчув невимовну радість та піднесення. Він так давно мріяв про цю мить.

Жанна розправила пишне, світло-пшеничне волосся і сказала:

– Ну, привіт! Герою! Чула, що американці персонально за тобою відрядили авіаносець?

